

STUPAVSKÉ NOVINY

OBMEDZENIA NA PRIECHODE

Počas realizácie modernizácie železničnej trate budú od 1. marca 2026 do 31. mája 2026 priľahlé miestne komunikácie označené dočasným dopravným značením, ktoré dočasne zamedzí vjazd na rozostavané komunikácie v oboch smeroch. Železničné priecestie pri čučoriedkovej farme zostane počas tohto obdobia ešte prejazdné. Viac na str. 6. pie

STUPAVSKÝ TRH

Pravidelné sobotné trhy budú z dôvodu búracích prác na verejnom priestranstve v okolí Mestského kultúrneho a informačného centra v Stupave a na Troyerovom námestí (Barónové) presunuté. Uvedomujeme si, že realizácia projektu prinesie dočasné obmedzenia a znížený komfort. Tieto kroky sú však nevyhnutné na to, aby sme mohli dnes už značne opotrebovaný priestor zrekonštruovať a vytvoriť reprezentatívne a kvalitnejšie verejné priestranstvo pre všetkých obyvateľov. Sobotné trhy budú na Námestí sv. Trojice od 28. 2. 2026 do odvolania. pie

LÁSKAVÁ STUPAVA

V termíne 22. a 23. mája pripravuje náš susedský festival pre vás jarnú edíciu. Všetci susedia, ktorí by sa chceli zapojiť do programu, nás môžu kontaktovať na: laskavastupava@gmail.com. Predajcovia nájdu formulár tu:

Vedeli ste, že za minulý rok pribudli v Stupave ďalšie poštové schránky nových obyvateľov nášho mesta a firiem, ktoré tu majú svoje sídlo? Ich počet sa zvýšil už na 6 550. Chceli by sme sa preto za redakciu, ktorá Stupavské noviny tvorí, a za mesto, ktoré ich financuje, poďakovať piatim poštovým doručovateľkám a doručovateľom, že noviny sa k vám dostávajú do schránok za čerstva. Určite aj tieto februárové, v ktorých vám poradíme, kam za kultúrou, čo robiť v záhrade alebo čo si pripraviť v kuchyni na jarný reštart. Chýba vám nejaká rubrika? Napíšte nám: noviny@stupava.sk.
Vaša redakcia

VÝTVARNÉ SPEKTRUM 2026

Prihlasovanie do 63. ročníka celoštátnej postupovej súťaže a výstavy neprofesionálnej výtvarnej tvorby Výtvorné spektrum 2026 sa uzatvára už 2. marca 2026. Autori z Bratislavského kraja sa prihlasujú do krajského kola prostredníctvom online systému Národného osvetového centra na stránke:

KRÍŽOVKA

Stupavské noviny vo svojom vianočnom vydaní zverejnili aj krížovku. Tentoraz sme žrebovali šesť úspešných riešiteľov. Dostanete poukážku na tvorenie v OZ Pohodka: Namaľuj si svoj hrnček alebo voucher na jednu hodinu hrania bowlingu + zapožičanie topánok pre 2 osoby v hoteli EMINENT.

Gratulujeme:
Eva Trojková,
Maja Ehrenwaldová,
Lenka Raková,
Stanislav Gajdošík,
Lenka Kasáková
a Aneta Filová. Svoje ceny nájdete v podateľni mestského úradu. rr

O ČOM SA ROZHODOVALO NA FEBRUÁROVOM MESTSKOM ZASTUPITEĽSTVE?

V Stupave sme si predsa len užili takú tú naozajstnú zimu, aj keď len krátko. Mnohí ani neverili vlastným očiam, keď za oknom uvideli bohatú snehovú nádielku. Ako kedysi pred mnohými rokmi. Deti sa sánkovali na Borníku, lyžiari bežkovali v parku.

Vo februári však opäť rokovalo aj mestské zastupiteľstvo. Prinášame vám preto niekoľko najdôležitejších bodov, o ktorých poslanci hlasovali. Sumár z decembrového MsZ nájdete na ďalšej strane.

Mestské zastupiteľstvo v Stupave schválilo predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok na projekt „Strojno-technické vybavenie pre spracovanie biologicky rozložiteľných odpadov v Stupave“.

Cieľom projektu je zlepšiť spracovanie bioodpadu v meste, pričom je v súlade s platným Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) mesta Stupavy. Žiadosť bude podaná v rámci výzvy Ministerstva životného prostredia SR zameranej na podporu prípravy odpadov na opätovné použitie a ich recykláciu.

Celkové oprávnené výdavky projektu môžu dosiahnuť maximálne 170 000 eur s DPH. Mesto zároveň zabezpečí spolufinancovanie projektu vo výške 8 % a jeho realizáciu v súlade s podmienkami poskytnutia príspevku.

Mestské zastupiteľstvo v Stupave zrušilo uznesenie č. 257/2024 z 24. 10. 2024 týkajúce sa prípravy veterinárneho parku Stupava podľa projektového zámeru spoločnosti WSB Invest, j. s. a. Ako hlasovali poslanci?

ZA – 11 poslancov (Draškovič, Ing. Dzvoník, Ing. Haldová, Mgr. Horecký, Jánošíková, MVDr. Kazarka, Ing. Klačmanová, Mgr. Kohútek, Ing. Kollaroci, MBA, Ing. Kušnír, Ing. Vigh)
PROTI – 0 poslancov
ZDRŽALI SA – 4 poslanci (JUDr. Haulík, Bc. Katona, Ing. Smeja, PhD., Ing. Lacka)

NEHLASOVALI – 0 poslancov
NEPRÍTOMNÍ – 1 poslanec (Ing. Polakovič, LL.M., MBA)

Mestské zastupiteľstvo v Stupave zrušilo pôvodné uznesenie k nájmu pozemku pre pripravovanú cyklotrasu Stupava – Borinka.

Uznesenie bolo zrušené z dôvodu aktualizácie geometrického plánu a zmeny parcelácie. Zároveň schválilo uzatvorenie novej nájomnej zmluvy so spoločnosťou FIVE-RENT-IMMOBILIEN GmbH na novovytvorené pozemky, ktoré budú slúžiť na výstavbu a prevádzku cyklotrasy. Nájom je dohodnutý na 99 rokov za jednorazové nájomné 1 000 eur. Cieľom je zabezpečiť právny základ pre realizáciu verejnoprospešnej stavby, ktorá prepojí Stupavu s obcou Borinka a prispieje k rozvoju bezpečnej cyklistickej dopravy.

TAK SI TU ŽIJEME

12 791
Počet obyvateľov s trvalým pobytom v Stupave k 31. decembru

379 Počet nových obyvateľov
236 Počet odhlásených

16 162 Počet poplatníkov za komunálne odpady
96 Počet úmrtí

90 Počet narodených detí
45 dievčat
45 chlapcov

JAKUB, MATIAS, OLÍVIA, VIKTÓRIA
Najčastejšie mená novonarodených detí v roku 2025

56 Počet sobášov
32 Počet rozvodov

SAMOSPRÁVA
OZNAMY MESTA
ŠKOLSTVO
EKOLÓGIA
VPS
Z REDAKČNEJ POŠTY
ŠPORT
KULTÚRA
ŽIJÚ MEDZI NAMI
HISTÓRIA
Z NAŠEJ KUCHYNE
SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Mestské zastupiteľstvo v Stupave schválilo poskytnutie dotácií z rozpočtu mesta Stupavy na rok 2026:

P. č.	Názov žiadateľa	Dotácia (€)
1.	arte.via	300,0
2.	Dobrovoľný hasičský zbor Stupava	5 500,0
3.	FKM Stupava	11 700,0
4.	HC Tatran Stupava	15 850,0
5.	Jednota dôchodcov na Slovensku, základná organizácia Stupava	700,0
6.	Klub slovenských turistov TATRAN STUPAVA	400,0
7.	Lukostrelecký klub Fityfal	400,0
8.	Másterský potravinový spolok v Stupave	2 500,0
9.	Mi talents, o. z.	900,0
10.	Občianske združenie Maratón	250,0
11.	Občianske združenie Pohodka	1 000,0
12.	Občianske združenie pri Základnej umeleckej škole v Stupave	1 000,0
13.	Občianske združenie Stupavská Nevädza	2 000,0
14.	Skupina historického šermu URSUS	400,0
15.	Slovenský červený kríž, územný spolok Bratislava-okolie	700,0
16.	Slovenský rybársky zväz, miestna organizácia Záhorie, obvodná organizácia Stupava	600,0
17.	Slovenský zväz chovateľov, základná organizácia Stupava	650,0
18.	Slovenský zväz protifašistických bojovníkov, základná organizácia Stupava	400,0
19.	Slovenský zväz telesne postihnutých, základná organizácia Stupava	950,0
20.	Slovenský zväz včelárov, základná organizácia Stupava	500,0
21.	Slovenský zväz záhradkárov, základná organizácia Stupava	2 000,0
22.	SPORT CLUB RUDAR	900,0
23.	Stolnotenísavý klub PST Stupava	400,0
24.	STUPAVJAN	2 000,0
25.	ŠK Karate Dojo	500,0
26.	Školský florbalový klub Bogdau Stupava	200,0
27.	Tanečná skupina DEVIL 'S	400,0
28.	TEKLA, o. z.	700,0
29.	Tenisový klub TC Stupava	600,0
30.	VT MaKa Stupava, o. z.	600,0
31.	Združenie na záchranu hradu Pajštún, o. z.	0,0

Mestské zastupiteľstvo v Stupave schválilo prenájom časti mestského pozemku spoločnosti Sport Park Stupava, s. r. o., na obdobie dvoch rokov.

Pozemok bude slúžiť ako dočasné staviskové zázemie a skladové plochy pri pripravovanej rekonštrukcii športovej haly a rozvoji športového areálu vrátane plánovaného Olympijského centra talentovanej mládeže. Ročné nájomné je stanovené na približne 4 070 eur.

Zámer bol schválený ako prípad hodný osobitného zreteľa vo verejnom záujme, keďže projekt prispeje k rozvoju športovej infraštruktúry v meste a neobmedzí dopravu ani pohyb chodcov.

rr, foto: Peter Kubička

JARNÉ PRÁZDNINY V STUPAVE NA KORČULIACH

V termíne od 14.2. do 22.2.2026 bolo na asfaltovom ihrisku v areáli Základnej školy kpt. Jána Nálepku postavené mobilné syntetické klzisko. Klzisko spríjemnilo jarné prázdniny desiatkam detí, ktoré si prišli zakorčuľovať.

V nedeľu 15. februára 2026 tu zorganizoval MKIC Stupava veselý karneval na korčuľoch. Napriek chladnému počasiu si cestu na syntetickú ľadovú plochu našlo niekoľko odvážnych detí spolu s rodičmi a vytvorili skvelú atmosféru.

pie, foto: Peter Kubička

VIEME ZMENIŤ PRÍSTUP?

Keď čítam evanjeliá, jednou z vecí, ktorá ma fascinuje, je Ježišov prístup k ľuďom, ktorí nemali práve najlepšiu poveseť. Boli to ľudia, ktorí boli verejne známi ako hriešni, ľudia, ktorí podporovali prítomnosť rímskej okupačnej moci, ľudia, o ktorých sa hovorí, že boli v moci zlého ducha, čo mohlo znamenať, že to boli ľudia s duchovnými alebo psychologickými problémami. Teda išlo o ľudí, s ktorými bežný človek netúžil prísť do priameho kontaktu. Ježiš však takýchto ľudí priam vyhľadával a dokázal s nimi nadviazať kontakt, ba dokázal v nich objaviť a podnietiť to dobré, ktoré sa v hĺbke ich vnútra skrývalo.

Ježiš si za tento svoj postoj vyslúžil aj rôzne hanlivé komentáre na svoju adresu, napríklad že je priateľom mýtnikov a hriešnikov. V evanjeliách však vidíme, že mnohých ľudí týmto svojím prístupom nadchol a výrazne prispel k duchovnej obrode vtedajšej spoločnosti.

Aj súčasná doba má veľa problémov, preto ju vnímame ako náročnú. Podľa

mňa vážnym problémom súčasnej doby je silný sklon k posudzovaniu a odsudzovaniu. Za jednotlivými problémami chceme vždy vidieť konkrétnych ľudí. Za každým problémom chceme vidieť zodpovednosť konkrétného človeka. Sme sudcami, ktorí dokážu pôvod každého problému vystopovať, no potom už neurobíme nič.

Skúsme sa inšpirovať viac Ježišovým prí-

stupom – zbytočne nemoralizovať, ale snažiť sa objaviť aj vo vnútri človeka, ktorý na prvý pohľad nevzbudzuje veľa dôvery, aj

čosi pozitívne. Snažme sa nevnímať ľudí, ktorých stretneme, cez ich zlyhania, o ktorých vieme. Skúsme viac pripustiť možnosť, že ľudia sa chcú meniť, a to zvlášť vtedy, ak zakúsia trochu viac prijatia. Veď to asi vieme aj podľa seba samých.

Všetkým zo srdca želám požehnaný pôstny čas.

Milan Sova, farár v Stupave

DECEMBROVÉ ZASADNUTIE MsZ

Posledné zasadnutie mestského zastupiteľstva v roku 2025 sa konalo 16. 12. 2025 a prítomných bolo 13 poslancov.

SAMOSPRÁVA

V úvode zasadnutia primátor Peter Novisedlák informoval o stave rozpracovaných investičných a rozvojových projektov v meste.

V oblasti dopravnej infraštruktúry mesto podniklo významné kroky smerom k realizácii prestupného terminálu. Žiadosť o nenávratný finančný príspevok spolu s kompletnou projektovou dokumentáciou boli v decembri odoslané na Ministerstvo dopravy SR. Po získaní stavebného povolenia bude nasledovať vyhlásenie verejného obstarávania. Primátor ďalej informoval o pokroku pri projekte Adaptačné opatrenia pri Kultúrnom dome a Troyerovej kúrii. Aktuálne bolo ukončené verejné obstarávanie a prebehlo vyhodnocovanie ponúk. Realizácia projektu

je plánovaná na začiatok roka 2026, keď sa očakáva aj rozhodnutie o pridelení finančných prostriedkov. Vo finálnych štádiách sú aj prípravy na výstavbu novej telocvične pri základnej škole. Zazneli tiež informácie o opravách viacerých havarijných stavov komunikácií, likvidácii čiernych skládok, ako aj o rozšírení vozového parku verejnoprospešných služieb o nové vozidlo – nosič kontajnerov, financovaný z NFP Ministerstva životného prostredia SR.

Poslankyňa Denisa Klačmanová predložila návrh na zrušenie uznesenia č. 257/2024 zo dňa 24. októbra 2024, ktoré sa týkalo veterného parku. Uviedla, že uznesenie je naviazané na spoločnosť WSB, pričom v súvislosti s touto spoločnosťou vznikli pochybnosti a prebehla rozsiahla verejná diskusia. Poukázala aj na nesúhlas obce Zohor s veterným parkom a navrhla v tejto veci ďalej nepokra-

čovať. Za zrušenie uznesenia hlasovalo šesť poslancov, sedem poslancov sa zdržalo a traja poslanci neboli prítomní. Pri tomto decembrovom hlasovaní, návrh nezískal potrebnú podporu poslancov.

Poslanec Róbert Kazarka sa spýtal na uznesenie č. 284/2024 – Wienerberger, v ktorom malo mesto záujem o odkúpenie predmetnej budovy za účelom nových priestorov pre ZUŠ. Bolo konštatované, že dotknutá spoločnosť ani po urgenciách na výzvu nereagovala a už evidentne nemá záujem svoju budovu mestu predať, čím uznesenie stráca praktický význam.

Zrušenie 30 % zľavy pre viacčlenné domácnosti

Mestské zastupiteľstvo schválilo zmenu všeobecne záväzného nariadenia o miest-

nom poplatku za komunálne odpady. Úprava reaguje na výklad platnej legislatívy zo strany odvolacieho orgánu a má za cieľ zjednotiť postup mesta pri uplatňovaní zliav z poplatku tak, aby bol zabezpečený rovnaký prístup k všetkým poplatníkom. Zmena sa týka ustanovenia o 30-percentnej zľave z poplatku, ktorá bola v pôvodnom nariadení viazaná na zníženie frekvencie vývozu komunálneho odpadu. Na základe rozhodnutia nadriadeného orgánu bolo potrebné toto ustanovenie upraviť tak, aby podmienky zníženia poplatku neboli diferencované podľa individuálne nastavenej frekvencie vývozu, ale uplatňované jednotne v súlade s aktuálnym výkladom zákona bez diskriminácie viacčlenných domácností. V diskusii zaznelo, že súčasný systém poplatkov viazaný na počet osôb v domácnosti má svoje limity a do budúca si vyžaduje prehodnotenie. Mesto preto plánuje postupný prechod na spravodlivejší model založený na frekvencii vývozu zberných nádob. Zároveň bolo konštatované, že vážny zber odpadu je pre mesto technicky a finančne problematický, najmä pre nepresnosť meraní v kopcovitom teréne a vysoké prevádzkové náklady.

Zastupiteľstvo zmenu predmetného VZN schválilo a zároveň uložilo mestskému úradu pripraviť do 31. mája 2026 novú koncepciu zberu komunálneho odpadu, ktorá má vytvoriť stabilný a dlhodobo udržateľný rámec pre ďalší rozvoj odpadového hospodárstva v meste. Poslanci schválili aj zmenu nadväzujúceho všeobecne záväzného nariadenia mesta Stupavy o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi. Cieľom úprav VZN bolo zabezpečiť vzájomný súlad oboch predpisov týkajúcich sa odpadov.

Svetelná signalizácia pri škole

Mestské zastupiteľstvo rokovalo o budúcom bezodplatnom nadobudnutí cestnej svetelnej signalizácie, ktorá bude vybudovaná v rámci pripravovanej úpravy križovatky cesty I/2 na Hlavnej ulici so Zdravotníckou a Školskou ulicou. Svetelná signalizácia bude realizovaná Slovenskou správou ciest a po kolaudácii prejde do vlastníctva mesta Stupavy.

Cieľom projektu je zvýšiť plynulosť a bezpečnosť dopravy na jednom z dopravných najťažších úsekov v meste, kde sa najmä v čase dopravných špičiek tvoria kolóny. Keďže ide o stavbu na štátnej ceste v intraviláne mesta, bezodplatné odovzdanie technológie mestu je bežným postupom, pričom mesto bude zabezpečovať jej ďalšiu prevádzku a údržbu vo verejnom záujme. Do návrhu bolo zapracované odporúčanie, aby bola svetelná signalizácia technicky pripravená na budúce rozšírenie a zapojenie ďalších svetelných uzlov, čo umožní jej prípadné začlenenie do komplexnejšieho systému riadenia dopravy v meste. Zastupiteľstvo návrh schválilo.

Verejné zhromaždenie obyvateľov

Prednostka MsÚ podala stručnú informáciu o zhromaždení obyvateľov mesta Stupavy, ktoré sa uskutočnilo 26. novembra 2025. Zvolané bolo na základe petície doručenej mestu v októbri 2025 a konalo

sa v súlade s rozhodnutím mestského zastupiteľstva a platným všeobecne záväzným nariadením. Hlavnou témou zhromaždenia bolo verejné prerokovanie zámeru výstavby veterného parku, ako aj požiadavky a výzvy predložené petičným výborom. Súčasťou programu bolo aj hlasovanie o jednotlivých návrhoch a prijatie záverečného vyhlásenia. Priebeh zhromaždenia, výsledky hlasovania aj obsah záverečného vyhlásenia sú zdokumentované v oficiálnej zápisnici, ktorá bola vyhotovená a podpísaná v súlade s príslušným všeobecne záväzným nariadením mesta. Mestské zastupiteľstvo správu bez pripomienok vzalo na vedomie.

Výsledky kontrol hlavnej kontrolórky

Hlavná kontrolórka Margita Hricová predložila viacero správ týkajúcich sa kontrolnej činnosti mesta. Zastupiteľstvo sa najskôr zaoberalo kontrolou zákonnosti všeobecne záväzného nariadenia mesta Stupavy č. 2/2013 o organizácii miestneho referenda. Kontrola bola vykonaná mimo schváleného plánu a jej cieľom bolo preveriť súlad nariadenia s aktuálnymi právnymi predpismi. Zistené nedostatky sa týkali najmä jeho neaktuality. Kontrolórka odporučila zosúladiť nariadenie s platnou legislatívou, pričom zo strany mesta neboli vznesené žiadne námietky. Vytvára sa tak priestor na prípravu jeho aktualizácie.

V ďalšom bode poslanci prerokovali správu o výsledku kontroly plnenia opatrení prijatých na nápravu nedostatkov za rok 2025. Kontrola preverila splnenie opatrení z troch predchádzajúcich kontrol. Pri investičnej akcii Mestského obecného domu boli všetky

prijaté opatrenia splnené a rekonštrukčné i sanačné práce zrealizované. Diskusia sa dotkla poškodenia systému Ecodrive počas prác. Podľa vedenia mesta je preukázanie konkrétnej zodpovednosti problematické, ale zhotoviteľ vykonal ako kompenzáciu – injekťaz na vlastné náklady v hodnote približne 25- až 30-tisíc eur, čo bolo považované za dostatočné vyrovnanie vzniknutej situácie.

Kontrola hospodárenia v Materskej škole Ružová potvrdila, že nedostatky pri zverejňovaní zmlúv v Centrálnom registri zmlúv boli odstránené presunom pod správne IČO. Rovnako boli odstránené aj nedostatky zistené pri kontrole príjmov z dane za ubytovanie z roku 2024.

Hlavná kontrolórka konštatovala, že opakovanou kontrolou neboli zistené nové pochybenia a všetky prijaté opatrenia boli splnené. Mestské zastupiteľstvo správu vzalo na vedomie.

Poslanci zároveň schválili plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na prvý polrok 2026 (uznesenie č. 218/2025). Plán

zahŕňa priebežnú kontrolu plnenia uznesení zastupiteľstva, kontrolu stavu a vývoja dlhu mesta, prevody mestského majetku, hospodárenie Materskej školy Zvončeková, kontrolu vybavovania sťažností a petícií, ako aj kontrolu miestneho poplatku za rozvoj.

„Kvet vd'aky“ zaradený medzi pamätihodnosti

Poslanci schválili zápis Pamätníka oslobodenia Stupavy – „Kvet vďaky“ – do evidencie pamätihodností mesta. Tento krok je podmienkou na podanie žiadosti o dotáciu z Bratislavského samosprávneho kraja, ktorá má podporiť jeho obnovu. Potrebná obnova súvisí najmä s pripravovanou revitalizáciou Troyerovho námestia. Tento objekt má pre mnohých Stupavčanov vysokú historickú, spoločenskú a pietnu hodnotu.

Rekultivácia skládky

Mestské zastupiteľstvo vzalo na vedomie informáciu o stave rekultivácie skládky odpadov Žabáreň za druhý a tretí kvartál 2025. Podľa predloženej správy práce pokračujú podľa plánu a postupne sa presúvajú do záverečnej fázy.

Na dotvarovanie kupoly skládky je ešte potrebné naviezť približne tri metre inertného materiálu. V závislosti od počasia sa vo februári 2026 plánuje prekrytie južnej časti skládky fóliou, čím sa zabezpečí polovica územia a práce sa presunú ďalej od obytnej zóny. Tento krok by mal zároveň znížiť dopravnú aj stavebnú záťaž pre obyvateľov.

Mesto bude začiatkom roka 2026 žiadať o predĺženie stavebného povolenia, ktoré je potrebné na dokončovacie práce, ako je uloženie rekultivačnej vrstvy či zatravnenie. Očakáva sa, že s postupujúcimi prácami bude intenzita dopravy postupne klesať.

V treťom kvartáli bol zaznamenaný aj environmentálny incident – zápach ropných látok v okolí skládky. Inšpekcia identifikovala lokálne znečistenie zeminou, ktorá bude odčistená a zneškodnená ako nebezpečný odpad. Stavebník uznal zodpovednosť a pokutu bude akceptovať.

Rekultivácia skládky Žabáreň je zároveň pod dohľadom Slovenskej inšpekcie životného prostredia a Ministerstva životného prostredia SR. Zastupiteľstvo informáciu vzalo na vedomie (uznesenie č. 220/2025).

Poslanci schválili harmonogram zasadnutí Mestskej rady v Stupave a Mestského zastupiteľstva v Stupave do konca septembra 2026, teda približne do času konania komunálnych volieb, v nasledujúcich termínoch.

Marcové zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutoční 26. 3. 2026 o 14.00 hod. v Kultúrnom dome na Agátovej ulici č. 9.

Erika Piesecká, foto: Peter Kubička

P.č.	Mestská rada		Mestské zastupiteľstvo	
	Expedícia materiálov	Termín zasadnutia	Expedícia materiálov	Termín zasadnutia
1.	29. 1. 2026	2. 2. 2026	5. 2. 2026	12. 2. 2026
2.	12. 3. 2026	16. 3. 2026	19. 3. 2026	26. 3. 2026
3.	30. 4. 2026	4. 5. 2026	7. 5. 2026	14. 5. 2026
4.	4. 6. 2026	8. 6. 2026	11. 6. 2026	18. 6. 2026
5.	3. 9. 2026	7. 9. 2026	10. 9. 2026	17. 9. 2026

ZO ZÁPISNÍKA MESTSKEJ POLÍCIE

Dňa 8. 12. 2025 v čase okolo 16.00 hod. dostala hliadka pokyn od náčelníka MsP Stupava, že na ceste smerom na Lozorno sa stala dopravná nehoda medzi autobusom pravidelnej linky a osobným motorovým vozidlom zn. Citroën Berlingo. Hliadka mala v aute aj AED pre prípad potreby. Po príchode na miesto pri Artézskej studni bolo zistené, že na mieste sa už nachádzali príslušníci oddelenia dopravných nehôd OR PZ Malacky a HaZZ z Bratislavy a prichádzali na miesto aj Dobrovoľní hasiči zo Stupavy. Po nejakom čase na

miesto dorazila aj posádka RZP zo Stupavy. Na ceste v smere na Lozorno sa v jarku nachádzal autobus zn. Iveco červenej farby. Cestujúci, cca 25 osôb, už boli mimo vozidla. Nikto nebol zranený. Druhé vozidlo Citroën Berlingo sa nachádzalo cca 150 m od autobusu na okraji vozovky smerom na Stupavu. Vodič nebol zranený. Neskôr sme sa od príslušníkov ODI dozvedeli, že vodič vozidla Citroën bol podrobený dychovej skúške na alkohol s pozitívnym výsledkom 0,2 mg/L. Hliadka MsP Stupava na požiadanie príslušníkov ODI vykonávala riadenie cestnej premávky v spolupráci s ODI OR PZ Malacky, ktoré prebehlo bez problémov.

Dňa 11. 12. 2025 operátor KS MsP Stupava o 10.20 hod. spozoroval na kamere križovatky ulíc Malacká – SNP, ako ťahač s návesom vyvrátil dopravné značenie a pokračoval ďalej v smere jazdy na Lozorno. Hliadka MsP Stupava podozrivého vodiča s kamiónom zastavila pri Artézskej studni. Udalosť bola o 10.26 hod.

oznámená telefonicky na tiesňové číslo 158 PZ SR. Na miesto zastavenia vozidla sa dostavila hliadka ODI PZ Malacky a vec prebrala na ďalšie riešenie.

Dňa 28. 12. 2025 o 15.25 hod. hliadka MsP prijala oznámenie o požiari domu na ulici M. Benku.

Hliadka MsP sa za použitia VRZ ihneď presunula na miesto, kde sa nachádzala hliadka OO PZ Stupava. Hliadka MsP zistila aktuálny stav udalosti, pričom bolo uvedené, že osoby sa v dome už nenachádzajú. Hliadka zisťovala, či sú odpojené plyn a elektrina, čo v tom čase neboli. Člen hliadky MsP spolu s členom hliadky OO PZ Stupava ihneď prebehli cez susedov

rodinný dom na druhú časť ulice, keďže išlo o radovú výstavbu, a odpojili v plynovej prípojke plyn a elektrickú prípojku sa hliadke podarilo sprístupniť. Hliadka ihneď informovala veliteľa zásahu HaZZ BA o vypnutí plynu a sprístupnení elektrickej rozvodovej skrine. HaZZ BA spoločne s DHZ Stupava dostali požiar do cca 30 minút pod kontrolu, evakuácia ďalších rodinných domov nebola nutná. Po dokončení hasebných prác sa na miesto dostavil zisťovateľ požiaru, ktorý si udalosť prevzal. Udalosť sa zaobíšla bez zranení, dom bol uznaný ako neobývatelný.

Dňa 29. 12. 2025 o 20.30 hod. bola hliadka MsP požiadaná z KR PZ Trenčín o asistenciu ako nezúčastnené osoby pri zaistení osobného motorového vozidla BMW na odpočívadle Stupava v smere od MA na BA. Na vyzvanie KR PZ TN sa hliadka MsP v čase o 22.00 hod. presunula na miesto, kde sa už nachádzala hliadka PMJ, ako aj kriminalistický technik OR PZ MA. Po príchode KR PZ TN spoločne s odťahovou službou bolo vozidlo naložené a podľa vyšetrovateľky prevezené na ďalšie úkony do Trenčína. Vyšetrovateľka hliadke uviedla, že ide o odcudzené vozidlo, ktoré bolo použité pri TČ poškodzovanie cudzej veci. Hliadka MsP po ukončení smerovala do mesta Stupavy a pokračovala ďalej v hliadkovej činnosti.

Dňa 5. 1. 2026 bola hliadka MsP telefonicky požiadaná z OO PZ Stupava o preverenie oznamu nájdeného kradnutého vozidla VW Passat, ktoré by sa malo nachádzať v okolí zdravotného strediska na Zdravotníckej ulici a malo by mať EČV: AO2064IC. Hliadka ihneď vyrazila na miesto, kde vozidlo vypátrala. Pri vozidle sa nachádzali oznamovateľ a majiteľka vozidla. Oznamovateľ uviedol, že vozidlo vypátral cez aplikáciu HAKA. Majiteľka uviedla, že vozidlo bolo pôvodne striebornej farby s prideleným EČV a odcudzené bolo dňa 2. 1. 2026

v čase o 5.10 hod. na Marcheggskej ulici. Hliadka MsP zistila na mieste, že vozidlo je prestriekané na čiernu farbu a má EČV AO 2064IC a taktiež je prestriekané aj VIN číslo. Hliadka spätne kontaktovala OO PZ Stupava a oboznámila ich so zistenými skutočnosťami. Spravila fotodokumentáciu vozidla a miesto zabezpečila. Následne si danú udalosť prevzala hliadka OO PZ SR. Po príchode výjazdu OR PZ MA bolo vozidlo majiteľkou odomknuté kľúčom, ktorý mala pri sebe. Kriminalistický technik následne zistil poškodenie poistnej skrinky s elektrickou časťou nachádzajúcou sa na vodičovej strane a taktiež sprístupnil VIN číslo vozidla. Po ukončení zaistovacích úkonov na mieste hliadka miesto opustila a pokračovala ďalej v hliadkovej činnosti.

Dňa 8. 1. 2026 o 12.00 hod bola hliadka MsP požiadaná o poskytnutie asistencie osobe, ktorá v byte na Železničnej ulici spadla na dlažbu v chodbe a nedokázala sa zo zeme zodvihnúť. Osobu hliadka MsP preniesla na pohovku. Osoba nejavila známky zranenia, avšak sťažovala sa na necitlivosť ľavej ruky a nohy. Osobe na miesto hliadka MsP privolala RZP.

Dňa a 9. 1. 2026 o 8.56 hod. telefonicky oznámené, že na ul. Pod Kremenickou horí rodinný dom. Hliadka MsP ihneď vyrazila na miesto, kde sa dostavila zároveň s DHZ Stupava. Na mieste bolo zistené, že horí drevený prístrešok vedľa rodinného domu. Požiar už hasili susedia z okolitých domov. Pri požiari sa nachádzala aj obyvateľka domu bez zranenia. Na miesto sa dostavila hliadka OO PZ Stupava a HaZZ BA s troma kusmi techniky. Po ukončení hasebných prác hliadka MsP Stupava miesto opustila. Na rodinnom dome nevznikla žiadna škoda a taktiež sa na mieste nikto nezranil.

Dňa 15. 1. 2026 o 11.06 hod. prijal operátor KS MsP telefonickú prosbu pracovníka zdravotnej dopravnej služby o pomoc pri premiestnení pacienta s nadváhou zo sanitky do jeho bytu v bytovom dome na Železničnej ulici. Prosbe bolo vyhovievané, osobu, ktorá bola privezená ZDS z nemocnice Bory, pomohla hliadka vodičovi sanitného vozidla, na upravenom transportnom sedadle, preniesť po schodisku bytovky až do bytu, kde daná osoba býva. Vodič sanitky za pomoc poďakoval a hliadka pokračovala v hliadkovej službe.

Dňa 17. 1. 2026 v čase od 10.45 hod. do 12.00 hod. hliadka MsP Stupava zabezpečovala bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky na podujatí STUPAVA MTB MARATON – RUN 2026 s dvomi

štartmi, a to o 11.00 hod. – beh a 11.30 hod. – cyklistické preteky. Hliadka podujatie zabezpečovala v meste Stupave, odkiaľ smerovalo do Borinky, kde ho zabezpečovala hliadka OO PZ Stupava. Podujatie prebehlo bez problémov.

Dňa 21. 1. 2026 v čase o 11.43 hod. operátor KS MsP prijal telefonické oznámenie, že na križovatke Novej a Lesnej ulice v Stupave sa stala dopravná nehoda a údajne tam môžu byť aj zranené osoby. Hliadka MsP okamžite vec preverila. Na mieste bolo zistené, že vodička osobného motorového vozidla Škoda Octavia pri odbočovaní doľava na Lesnú ulicu nedala prednosť oproti idúcemu osobnému motorovému vozidlu Volkswagen Golf. Na miesto sa dostavila aj RZP Stupava, aby v sanitke vyšetrila účastníkov dopravnej nehody. Nebolo zistené žiadne zranenie. Po nejakom čase dorazili dve vozidlá HaZZ Bratislava (z toho jedna sanitka), ktorí na mieste zabezpečili únik prevádzkových kvapalín z oboch vozidiel a vykonali činnosti, aby predišli

vznieteniu vozidiel. Na miesto sa dostavili príslušníci ODI OR PZ Malacky a túto vec prevzali na ďalšie riešenie. Hliadka MsP sa na mieste snažila usmerniť vodičov, aby sa mohli dostať do Stupavy a na mieste zotrvala až do odstránenia nepojazdných vozidiel z vozovky a zabezpečovala plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky.

Dňa 25. 1. 2026 o 16.14 hod. bola hliadka MsP požiadaná od operačného OR PZ SR Malacky ohľadom preverenia krádeže viacerých vecí v obchode Tesco na Nám. SNP v Stupave. Toto sa na mieste potvrdilo. Išlo o krádež viacerých vecí v celkovej hodnote 68,85 €. Tieto veci už boli osobe v čase príchodu hliadky MsP odobraté pracovníkmi SBS, ktorí tovar vrátili osobe a tá ju nepoškodenú vrátila do predaja. Osoba mužského pohlavia bola predvedená na MsP Stupava na vykonanie ďalších potrebných úkonov a spísanie potrebnej dokumentácie. Osoba dobrovoľne vydala injekčnú striekačku modrej farby z jednej strany zatavenú s obsahom neznámej látky. Hliadkou MsP bol vyrozumovaný operačný OR PZ Malacky a osoba bola odovzdaná hliadke OO PZ SR Stupava v čase 18.30 hod. pre podozrenie z drogovej trestnej činnosti.

PODVODY S KRYPTOMENAMI SÚ TU STÁLE! NENECHAJTE SA PODVIEŠŤ!

Bratislavskí policajti v prvej polovici februára zaznamenali niekoľko prípadov podvodného konania, pri ktorých boli poškodené osoby kontaktované neznámymi volajúcimi vydávajúcimi sa za „kryptoanalytikov“, „poradcov“ či „zamestnancov kryptoplatformy“.

Všetky prípady majú spoločného menovateľa, a to výhodné investovanie do kryptomien a snahu páchatelov získať vzdialený

prístup k zariadeniam a bankovým účtom poškodených.

Podvodníci telefonicky pod zámienkou výhodnej investície a následného prevodu finančných prostriedkov v kryptomenách poškodených navedú na inštaláciu neznámej aplikácie prostredníctvom zaslaného odkazu a zadania prihlasovacích údajov do internetového bankovníctva, v dôsledku čoho dôjde bez súhlasu a vedomia poškodeného k pre-

vodu finančných prostriedkov z jeho bankového účtu v prospech podvodníka.

Polícia SR preto opätovne upozorňuje občanov, aby:

- nikdy neumožňovali vzdialený prístup do svojich mobilných zariadení kliknutím na zaslaný odkaz,
- nikomu nezasielali a nikam nezaďavali citlivé bankové údaje, ako sú napr. pri-

hlasovacie údaje do internetového bankovníctva,

- si neinštalovali neznáme aplikácie na základe pokynov cudzej osoby, neposkytovali údaje z dokladov totožnosti ani zaslané overovacie kódy a v prípade podozrivých hovorov tieto okamžite ukončili a kontaktovali políciu na linke 158.

DOBROVOLNÝ HASIČSKÝ ZBOR STUPAVA

Športová reprezentácia v roku 2025

Členovia DHZ Stupava sa počas roka 2025 zúčastnili viacerých športových podujatí, ktoré prispievajú k udržiavaniu fyzickej pripravenosti a posilňovaniu tímovej spolupráce: Memoriál Schody 2025, Železný hasič Zohor – memoriál Juraja Baláža, Železný hasič Borský Mikuláš, Železný hasič Stupava, Aupark Tower Run či Lakeside Park Run. Do roku 2026 vstupujeme s cieľom pokračovať v športových aktivitách a dôstojnej reprezentácii nášho zboru aj mesta Stupavy.

11. ročník Hasičskej kapustnice

V sobotu 20. decembra 2025 sa v priestoroch hasičskej zbrojnice uskutočnil už 11. ročník tradičnej Hasičskej kapustnice. Teší nás, že si množstvo obyvateľov Stupavy našlo čas a prišlo s nami stráviť predvianočné popoludnie. Podľa prázdných kotlov možno konštatovať, že chutilo – rozdali sme približne 130 litrov kapustnice a takmer 70 kilogramov zemiakových platiek. Pre deti bola zážitkom jazda hasičským vozidlom, ktorá už tradične patrí k najobľúbenejším bodom programu. Svojou návštevou nás potešili aj priatelia z družobného zboru Freiwillige Feuerwehr Neudorf a zástupcovia DHZO Bratislava-Rača. Poďakovanie patrí aj partnerom, ktorí prispeli surovinami na prípravu občerstvenia: Poľovné združenie Stupava-Mást, Mäso – údeniny Daniel Horecký a spoločnosť Mykopensta, s. r. o.

Zásah počas Štedrého dňa

Aj počas sviatkov bola naša jednotka pripravená na výjazd. Dňa 24. decembra 2025 o 15.31 hod. sme boli Operačným strediskom

KR HaZZ v Bratislave vyslaní k dopravnej nehode do mestskej časti Bratislava-Záhorská Bystrica. Išlo o nehodu osobného motorového vozidla. Zranená osoba sa už

nachádzala mimo vozidla v starostlivosti posádky záchrannej zdravotnej služby. Naši členovia asistovali pri poskytovaní prednemocničnej zdravotnej starostlivosti. Stabilizáciu vozidla a protipožiarne opatrenia zabezpečili príslušníci Hasičského a záchranného zboru SR, na mieste zasahoval aj Policajný zbor SR.

Dymenie z balkóna bytového domu

Dňa 26. decembra 2025 o 13.36 hod. bola naša jednotka vyslaná k dymeniu z balkóna bytu na Jilemnického ulici v Stupave. Na miesto vyrazilo päť hasičov s technikou ZA Steyr 13S23. Po príchode sme zistili, že ide o požiar odpadu, ktorý majiteľ bytu ešte pred naším príchodom uhasil. Následne sme vykonali kontrolu priestoru pomocou termovíznej kamery, pričom sa nepotvrdilo ďalšie nebezpečenstvo. Na mieste zasahovali aj príslušníci HaZZ a Policajného zboru SR. Pravdepodobnou príčinou vzniku udalosti bola nedbanlivosť.

Tlenie krovu rodinného domu

Dňa 3. januára 2026 o 23.12 hod. sme boli vyslaní k požiaru rodinného domu na Hlavnej ulici v Stupave. Poplach bol vyhlásený pre techniku Tatra 815 CAS 32. Našli sme tlenie trámy v krove rodinného domu. Na mieste sa už nachádzali príslušníci Policajného zboru SR a mestskej polície, následne dorazila aj jednotka HaZZ. Na likvidáciu bol nasadený jeden prúd. Po uhasení a kontrole miesta udalosti sa jednotka po dohode s veliteľom zásahu vrátila do základne. Pri zásahu nedošlo k zraneniam ani k poškodeniu techniky.

Požiar dreveného odpadu a prístreška

Dňa 9. januára 2026 o 8.54 hod. sme boli vyslaní k požiaru na ulici Pod Kremenickou v Stupave. Na zásah bola vyslaná technika Steyr 13S23. Po prízjazde bolo zistené, že ide o požiar dreveného odpadu na dvore rodinného domu a časti dreveného prístreška. Obyvatelia sa požiar pokúšali uhasiť ešte pred naším príchodom. V čase zásahu dochádzalo najmä k dymeniu. Jednotka nasadila vysokotlakový prúd, zabezpečila odpojenie elektrickej energie

v postihnutom priestore a požiarisko ochladila. Po kontrole miesta, aj v súčinnosti s príslušníkmi HaZZ, bola udalosť ukončená bez zranení a bez poškodenia techniky.

Požiar záhradnej chaty

Dňa 16. januára 2026 o 18.15 hod. bola naša jednotka vyslaná k požiaru záhradnej chaty na Vinohradníckej ulici v Stupave.

Na miesto sme vyrazili s technikou T 815 CAS 32. Po prízjazde bolo zistené, že ide o požiar chaty v tretej fáze horenia.

Jednotka začala hasebné práce, vytvorila útočné prúdy a sprístupnila objekt vyrezaním otvorov v oplatení. Po príchode jednotky HaZZ, ktorá prevzala velenie, pokračovali lokalizačné a likvidačné práce v súčinnosti. Počas zásahu bola preverovaná informácia o možnom výskyte osoby v objekte, ktorá sa nepotvrdila. Z dôvodu skrytých ohnísk sme pristúpili k rozobratiu časti konštrukcie.

Požiar motorového vozidla

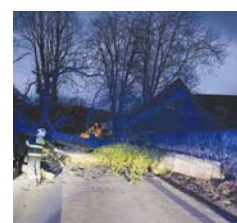
Dňa 20. januára 2026 o 18.33 hod. sme boli vyslaní k požiaru osobného motorového vozidla zaparkovaného pred rodinným domom na Záhumenskej ulici v Stupave. Na zásah vyrazili techniky Steyr 13S23 a T 815 CAS 32. Prieskumom bolo zistené, že požiar

zasiahol motorovú časť vozidla. Ako prvá začala hasebné práce jednotka so Steyrom, ktorá nasadila vysokotlakový prúd. Po uhasení bol automobil ochladený a skontrolovaný termovíziou. Na mieste zasahovali aj jednotky HaZZ a hladka PZ SR. Po ukončení zásahu bola technika doplnená a uvedená späť do pohotovosti.

Pád stromu na komunikácii

Dňa 3. februára 2026 o 17.09 hod. bola naša jednotka vyslaná vedením mesta Stupavy k technickému zásahu na Medzi-

potočnú ulicu, kde došlo k pádu stromu cez celú šírku cesty, ktorá tak bola neprejazdná.

Jednotka si miesto zásahu zabezpečila,

strom bol po častiach spílený motorovou pilou a odstránený. Pri väčších častiach asistovali Technické služby mesta Stupavy s mechanizmom. Po vyčistení vozovky a jej sprepjazdení sa jednotka vrátila do základne.

Odčerpávanie vody zo zatopenej pivnice

Dňa 13. februára 2026 o 13.49 hod. bola naša jednotka vyslaná k technickému zásahu – zatopeným pivničným priestorom rodinného domu na Novej ulici. Na zásah bola vyslaná technika Steyr 13S23. Prieskumom bolo zistené, že voda zaplavila pivnicu približne do výšky 10 cm a montážnu jamu do hĺbky približne 150 cm. Na mieste sa nachádzala poruchová služba vodární, ktorá uzatvorila hlavný prívod vody do objektu. Jednotka použila elektrické kalové čerpadlo na odčerpanie vody. Po ukončení zásahu bola technika uvedená späť do pohotovosti.

Požiar rodinného domu v Stupave (zásah nominovaný do ankety Dobrovoľní hasiči roka 2025)

Dňa 28. decembra 2025 o 15.22 hod. sme boli vyslaní k požiaru rodinného domu na ulici Martina Benku v Stupave. Na miesto sme dorazili ako prví. Prieskumom bolo zistené, že ide o požiar časti interiéru a exteriéru rodinného domu. Objekt bol silno zadymený, no v čase zásahu sa v ňom nenachádzali žiadne osoby. Keďže išlo o radovú zástavbu, prioritou bolo zabrániť šíreniu požiaru na susedné domy. Nasadili sme vysokotlakový prúd a požiar sa podarilo lokalizovať bez rozšírenia na vedľajší objekt. Zasahovali sme v dýchacích prístrojoch, využívali sme termovíziu na orientáciu v zadymenom priestore a na vyhľadávanie skrytých ohnísk. V exteriéri bola lokalizovaná tlaková nádoba, ktorú bolo potrebné ochladiť a bezpečne vyniesť mimo požiaroviska. Z bezpečnostných dôvodov boli odpojené aj solárne panely na streche domu. Na mieste zasahovalo celkovo šesť kusov hasičskej techniky v súčinnosti s príslušníkmi HaZZ, Policajného zboru SR a Mestskej polície Stupava. Do základne sme sa vrátili o 18.10 hod. **DHZZ**

NOMINÁCIA DO FINÁLE ANKETY: DOBROVOLNÍ HASIČI ROKA 2025

Zásah pri požiaru rodinného domu dňa 28. 12. 2025 bol odbornou porotou vybraný medzi finalistov celoslovenskej ankety Dobrovoľní hasiči roka 2025 v kategórii DHZO/DHSM (oblasť Západ).

Anketa oceňuje najvýznamnejšie zásahy dobrovoľných hasičských zborov na Slovensku. Po výbere finalistov odbornou porotou rozhoduje o víťazovi verejnosť prostredníctvom online hlasovania.

Víťaz môže získať zásahovú terénnu štvorkolku, ktorá by pre náš zbor predstavovala výraznú pomoc pri riešení udalostí v ťažko dostupnom teréne, pri povodniach, pátraní po osobách, pri lesných požiaroch či iných mimo-

riadnych udalostiach mimo spevnených komunikácií. Hlasovanie je spustené do 10. marca 2026. Víťaz bude vyhlásený 7. mája 2026 počas galavečera na Bratislavskom hrade, živý prenos budete môcť sledovať na televízii STVR.

Ako nás môžete podporiť? Možnosť 1 – naskenovaním QR kódu

Možnosť 2 – cez webovú stránku

Postup hlasovania
Hlasovanie je rozdelené do troch oblastí – západ, stred a východ Slovenska.

1. V oblasti Západ vyberte DHSM Stupava.
2. V oblasti Stred a Východ je potrebné zvoliť po jednom zборе.
3. Vyplňte meno, priezvisko a e-mailovú adresu.
4. Po odoslaní formulára vám príde potvrdovací e-mail.
5. Kliknutím na potvrdzovací odkaz sa hlas stane platným.

Postup do finále si vážime najmä ako potvrdenie toho, že naša práca má zmysel. Každý zásah je výsledkom času, energie a osobného nasadenia členov zboru, ktorí sa rozhodli venovať svoj voľný čas službe mestu

**ANKETA
DOBROVOLNÍ
HASIČI
ROKA**

Naskenuj a hlasuj!

a jeho obyvateľom. Podpora verejnosti v hlasovaní pre nás neznamená len šancu na úspech v ankete, ale aj prejav dôvery voči dobrovoľným hasičom. Získanie ďalšieho technického vybavenia by nám umožnilo ešte efektívnejšie reagovať na mimoriadne udalosti a byť pripravení tam, kde bude pomoc potrebná.

Ak považujete našu činnosť za prínosnú pre mesto Stupavu, budeme radi, ak nám venujete svoj hlas a podporíte nás v tejto ankete. Ďakujeme.

ODPADU VO VODÁCH PRIBÚDA, POMÔŽE REKONŠTRUKCIA?

Minulý rok sa nám, našťastie, extrémne záplavy, aké sme zažili na jeseň roku 2024, vyhli. Napriek tomu prítieklo vlni do čistiarene odpadových vôd Stupava (ČOV) celkovo až 1 226 433 m³ odpadových vôd, čo je o 416 m³ viac ako v roku 2024. Naša ČOV je projektovaná na spracovanie 1 035 505 m³ odpadových vôd za rok v bezrážkovom období, pričom reálny priemerný bezrážkový prítok dosahoval hodnotu 1 179 046 m³/rok.

SAMOSPRÁVA

V súčasnosti je zrejme, že hydraulicky je ČOV už pravidelne preťažovaná. Počet prihlásených obyvateľov s trvalým pobytom v Stupave stúpol pritom v porovnaní s rokom 2024 len o 137, a to na 12 791 obyvateľov. Zaujímavý je fakt, že látkové znečistenie pritekajúce do ČOV vzrástlo v porovnaní s rokom 2024 o 1,5 %, takže čo sa týka látkového zaťaženia, v minulom roku sme dosahovali už takmer 96 % jeho projektovanej kapacity.

Večný problém

Veľkým problémom stále zostávajú nevhodné látky a materiály, ktoré niektorí obyvatelia, bohužiaľ, stále hádžu do verejnej kanalizácie. Pripomínáme, že ropné látky, handry či akékoľvek iné odpady do kanalizácie nepatria! Do kanalizácie je okrem produktov nášho metabolizmu dovolené splachovať len toaletný papier. Kvalita pritekajúcich odpadových vôd je však rôzna a v prípade, ak sa v prítoku odpadových vôd nachádzajú látky, ktoré tam nepatria, veľmi negatívne to ovplyvňuje kvalitatívnu úroveň vyčistenia odpadových vôd. Veríme, že si všetci uvedomujeme tento fakt a jeho prípadný nepriaznivý dopad na životné prostredie.

Príprava na rekonštrukciu

Keďže počet obyvateľov v Stupave stále rastie a súčasná ČOV pracuje na hranici svojich možností (čo sa týka hydraulického aj látkového zaťaženia), začali sme minulý rok intenzívnejšie pracovať na príprave podkladov pre výpočty, správu a budúcu projektovú dokumentáciu súvisiacu s rekonštrukciou ČOV.

Proces čistenia

Čistenie odpadových vôd je zložitý a finančne veľmi náročný proces, počas ktorého

rého musí byť prítomný dostatok potrebných baktérií, ktoré zabezpečujú biologický proces čistenia odpadových vôd. Dôležité sú takisto ďalšie podmienky na čistenie, a to najmä dostatok kyslíka, vhodná teplota, primerané znečistenie. Na čistení sa podieľa aj množstvo strojov a zariadení, ktoré vytvárajú vhodné podmienky pre správny chod ČOV a priebeh procesov umožňujúcich čistenie pritekajúcich znečistených odpadových vôd.

Chod niektorých strojov a zariadení prispôbujeme v súčasnosti cenám elektriny v priebehu dňa, pričom počas slnečných dní využívame aj energiu získanú z FTV panelov, ktoré boli vlni nainštalované nad dažďovými nádržami.

Extrémne znečistenie

V prípade, ako do ČOV dotečú extrémne znečistené odpadové vody, musia byť stroje a zariadenia v chode nonstop a bežať na plný výkon. Len tak možno znečisťujúce látky z odpadových vôd odstrániť a do vodného toku Mláka vypúšťať vyčistené odpadové vody v zhode s povolenými limitmi ukazovateľov znečistenia. Od januára 2026 však máme platné nové povolenie na vypúšťanie odpadových vôd z ČOV, a to so sprís-

nenými podmienkami pre dva ukazovatele znečistenia.

Všeobecne možno povedať, že čím viac znečistenia do ČOV pritečie, tým viac kalu sa vyprodukuje. Ten sa v ČOV Stupava mechanicky odvodňuje odstredivkou a potom sa vyváža na kompostáren. Minulý rok predstavoval objem kalu 1 368,10 ton, čo je v porovnaní s rokom 2024 nárast o takmer 386 ton.

Každodenná starostlivosť

Naši zamestnanci sa snažia takisto čo najlepšie starať o objekty, stroje, zariadenia i samotný areál ČOV. Na dennom poriadku sú preto kontroly ich stavu, odstraňovania aktuálnych porúch, menšie i väčšie opravy/úpravy, napr. ventilov, dopravníkov, plavákov, hadíc, rozvodov potrubí či ručného náradia. Okrem toho sa venujú údržbe a očiste objektov, strojov a zariadení (preplach kanálov, vyberanie masnôt, mazanie strojov a zariadení), demontáži pokazených a montáži náhradných zariadení (najmä miešadiel, čerpadiel), ako aj vizuálnym úpravám – koseniu tráv v areáli ČOV či iným terénnym úpravám.

Kvalifikované opravy zariadení nám v minulom roku vykonávali externé špecializované firmy (napr. závitovkového čerpadla,

dúchadiel, odstredivky, čerpadiel, miešadiel, prietokomerov). Ďalšie spoločnosti nám zase zabezpečovali pravidelné odborné prehliadky tlakových nádob, elektrických i zdvihačích zariadení. Vzhľadom na nedostatok priestoru na archivovanie dokumentov bola v areáli ČOV osadená unimobunka so zavedenou elektroinštaláciou.

Menej porúch

Čerpacie stanice na verejnej kanalizácii zabezpečujú odvádzanie odpadových vôd v tých miestach Stupavy, kde nie je možný odtok odpadových vôd gravitačným spádom, ale len ich vytláčaním/prečerpávaním pomocou čerpadiel. V predchádzajúcich rokoch bolo upravené technologické vybavenie viacerých čerpacích staníc v meste, vďaka čomu sa ich poruchovosť značne znížila. Problémovými zostávajú už len dve čerpacie stanice z celkového počtu deväť.

Od júla 2025 už naši pracovníci nemusia z čerpacích staníc vyberať koše so zachytenými nerozpustenými látkami. Verejnú kanalizáciu a stav čerpacích staníc kontrolujú denne, súčasne riešia prípadné zvýšené nátoky a poruchy, kontrolujú stav výstupu spolu s očístou hrablic, podľa dopytu budujú kanalizačné prípojky, priebežne upravujú plochy pri čerpacích staniach, ako aj niektoré problémové poklopy, koordinujú firmu na tlakové čistenia a prípadnú kontrolu verejnej kanalizácie kamerovým systémom, kontrolujú dažďové zvedy a vybudované prípojky producentov odpadových vôd.

Budeme radi, ak v tomto roku budeme musieť riešiť čo najmenej havarijných stavov.

Chceme sa poďakovať vám všetkým, ktorí svojím správaním nezhoršujete stav verejnej kanalizácie v Stupave.

Kolektív VaK Stupava, s. r. o.

MODERNIZÁCIA ŽELEZNIČNEJ TRATE: DOPRAVNÉ OBMEDZENIA OD MARCA

V období od 1. marca 2026 do 31. mája 2026 dôjde v lokalite pri Berry Farm v k. ú. Stupava k dočasným dopravným obmedzeniam.

SAMOSPRÁVA

Obmedzenia súvisia s realizáciou ďalšej etapy projektu Železníc Slovenskej republiky „Modernizácia železničnej trate Devínska Nová Ves – štátna hranica SR/ČR“.

V uvedenom období bude prebiehať dobudovanie miestnych cestných komunikácií, ktoré budú napojené na cestný nadjazd ponad železniciu (v žkm 4,9). Po ich dokončení budú tieto komunikácie slúžiť ako obchádzková trasa po budúcom zrušení železničného priestestia pri Berry Farm. Po sprevádzkovaní obchádzkovej trasy bude na ňu presmero-

vaná verejná doprava vrátane cyklotrasy. Na novozrekonštruovanej obchádzkovej trase bude vytvorená cyklotrasa vo forme farebne oddeleného pásu pre cyklistov. Kvalitu ciest, ktoré stavebník využíva na presun stavebnej techniky, musí zabezpečiť a uviesť do pôvodného alebo lepšieho stavu.

Počas realizácie tejto etapy (od 1. marca 2026 do 31. mája 2026) budú prilahlé miestne komunikácie označené dočasným dopravným značením, ktoré dočasne zamedzí vjazd na rozostavané komunikácie v oboch smeroch, s výnimkou vozidiel stavby. Dopravné obmedzenia vyplývajú z dopravného projektu, ktorý je v súčasnosti

v schvaľovacom procese.

Železničné priestestie pri čuoriedkovej farme zostane počas tohto obdobia ešte prejazdne, avšak s obmedzeniami súvisiacimi s prebiehajúcou modernizáciou železnice. V lokalite je zároveň zvýšený pohyb stavebnej techniky. Žiadame občanov, aby

rešpektovali dočasné dopravné obmedzenia a v prípade potreby využívali alternatívne prístupové trasy.

Uvedený termín sa môže zmeniť v závislosti od poveternostných podmienok a priebehu schvaľovacích procesov.

pie

ZDRAVOTNÉ STREDISKO V STUPAVE MÁ TAKMER 60 ROKOV

Jedna budova, viac miest:
stupavské zdravotné stredisko
a jeho sestry.

SAMOSPRÁVA

Do zdravotného strediska v Stupave si chodíme po rady, vyšetrenia a lieky už 59 rokov. O rok tak oslávi okrúhle jubileum – a spolu s ním aj jeho tzv. „typologické sestry“, teda zdravotné strediská postavené podľa rovnakého projektu v iných mestách a obciach.

Začiatkom roka 1964 bol za hlavného projektanta oblastného zdravotného strediska vybraný architekt Jaroslav Rajchl. Po konzultáciách s ním sa mesto rozhodlo umiestniť nové zdravotné stredisko do rozvíjajúcej sa časti Stupavy, v blízkosti výstavby bytových domov v okolí dnešnej Ružovej ulice, ulice Janka Kráľa a vtedajšej Marxovej ulice, dnes známej ako Zdravotnícka ulica.

Ide o typizovanú budovu trojvodového oblastného zdravotného strediska. Ako sám architekt Rajchl uvádzal, hlavnou výhodou tohto typu stavieb bolo ich jednoduché začlenenie do kľúčových častí mesta a možnosť jednorazovej výstavby v súlade s okolím. V prípade Stupavy išlo o sídlisko, hlavnú cestu aj blízkosť základnej školy.

Jednorazové bolo v tomto prípade aj samotné projektovanie. Prvým prototypom tohto typu zdravotného strediska bola realizácia v Gabčíkove, ktoré sa stavalo približne

Kovový reliéf na zdravotnom stredisku v Stupave, autor neznámy, 1967

v rovnakom čase ako to stupavské, no dokončené bolo o rok skôr. Zdravotné stredisko v Gabčíkove sa však v pôvodnej podobe neza-

Zdravotné stredisko v Kolárove

Zdravotné stredisko v Nedede

Charakteristické stĺporadie (Kolárovo)

chovalo – prešlo rekonštrukciou, ktorá jeho vzhľad výrazne zmenila. Fotografie pôvodného stavu od fotografa Rajmunda Müllera sú dostupné na portáli webumenia.sk.

Zaujímavé sú aj výtvarné diela, ktoré sú s týmito zdravotnými strediskami spojené. V Stupave sa dodnes zachovali dve diela na fasáde strediska: keramická abstraktná mozaika od Magdy a Arnošta Kostkovicov na fasáde lekárne a na opačnej strane budovy kovový reliéf neznámeho autora. Práve podobný typ tohto reliéfu sa pravdepodobne nachádzal aj na Zdravotnom stredisku v Gabčíkove. V minulosti bolo bežné, že architekti spolupracovali s rovnakými výtvarníkmi na viacerých realizáciách, čo mohlo platiť aj v tomto prípade.

Postupne sa vďaka verejnosti podarilo zistiť, že tento typ oblastného zdravotného strediska sa nachádza aj v ďalších obciach na

Slovensku, napríklad v Nedede a Kolárove. V obci Neded je budova zatiaľ zachovaná v pôvodnom stave. V Kolárove síce prešla rekonštrukciou a nadstavbou, no sympatickým rozhodnutím bolo zachovanie charakteristického stĺporadia aj abstraktnej plastiky sediacych postáv v parčíku pred strediskom.

Objavy týchto „sesterských“ zdravotných stredísk v rôznych obciach vznikli najmä vďaka záujmu a všímavosti verejnosti.

Ak vás zaujíma architektúra, história a menej známe príbehy Stupavy, sledujte projekt Nevídaná Stupava (Unseen Stupava) na sociálnych sieťach.

Nájdete nás na Facebooku: Unseen Stupava a na Instagrame: @unseen.stupava.

Pridajte sa k nám a pomôžte vytvárať kolektívnu pamäť nášho mesta.

Barbora Debrecká, foto: autorka

ZDRAVOTNÉ STREDISKO, ZDRAVOTNÍCKA ULICA, STUPAVA

Posledné mesiace Stupavčanov trápi absencia rehabilitačného oddelenia. Ako mesto rieši tento problém, sme sa opýtali primátora Petra Novisedláka.

SAMOSRPÁVA

V týchto dňoch sme podpísali zmluvu o nájme nebytových priestorov na prevádzkovanie rehabilitačného oddelenia s Scoliofit, s.r.o. Potešiteľným faktom je, že táto nová ordinácia bude mať po prestavbe najmodernejšie vybavenie a najmä rehabilitačného lekára. Takže všetko vybavíte na jednom mieste. Treba len vydržať, lebo prestavba potrebuje svoj čas.

Aktuálne ambulancie.

PRÍZEMIE:

- dve pediatrické ambulancie
- detský psychológ
- logopedická ambulancia
- ambulancia zubného lekára
- medicína pedikúra
- ambulancia očnému lekárovi
- gynekologická ambulancia
- psychiatrická ambulancia
- lekáreň
- urologická ambulancia
- interná ambulancia

1. POSCHODIE:

- reumatologická a rehabilitačná ambulancia
- AMBULKA všeobecná ambulancia – obvodný lekár
- všeobecná ambulancia – obvodný lekár
- klinický psychológ
- ambulancia zubného lekára
- zubná technika
- logopedická ambulancia
- opatrovateľská služba

rr

OPTICKÉ CENTRUM

Zľava 30% - 70%

na dioptrické a slnečné okuliare

Očné vyšetrenia

Vnútroočný tlak

Vyšetrenie zrakovej ostrosti

Zameranie na multifokálne okuliare

zn. Rodenstock

Objednajte sa na **0948 018 804**

Stupava, Hlavná 15

REKONŠTRUKCIA TROYEROVHO NÁMESTIA A OKOLIA MKIC

Mesto Stupava začína s realizáciou významného projektu „Adaptačné opatrenia na verejnom priestranstve pri Troyerovej kúrii a Mestskom kultúrnom a informačnom centre (MKIC)“. Degradovaná plocha Troyerovho námestia a okolia Mestského kultúrneho a informačného centra na Agátovej ulici prejde komplexnou obnovou, ktorá prinesie viac zelene, kvalitnejšie povrchy aj príjemnejšie prostredie na stretávanie sa.

SAMOSPRÁVA

Hlavným cieľom je revitalizácia priestoru v centre mesta prostredníctvom vybudovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry. Projekt posilní ochranu prírody, podporí biodiverzitu a zároveň vytvorí moderný, funkčný a estetický priestor na oddych, kultúrne podujatia aj tradičný sobotný trh.

„Po dokončení projektu získa Stupava ďalšie pekné námestie, so zelenou, s vodnými prvkami a kvalitným mobiliárom. Výsledkom bude príjemný verejný priestor v srdci mesta. Verím, že sa tu bude dobre cítiť každá generácia Stupavčanov,“ uviedol k projektu primátor mesta Peter Novisedlák.

Navrhované riešenie premieňa existujúce nepriepustné plochy na priepustné povrchy, doplní výsadbu stromov a zelene a zavádza opatrenia na zadržiavanie dažďovej vody. Nebude však chýbať ani odolná dlažba, ktorá počítá s vyšším zaťažením, pri hromadných podujatiach, ako sú Dni zelá.

Dočasné obmedzenia

Časť územia je z dôvodu prípravných a búracích prác ohradená ako stavenisko. ako

stavenisko. Obyvatelia a návštevníci lokality musia v najbližších mesiacoch počítať s dočasným obmedzením pohybu a parkovania, ako aj so zvýšenou hlučnosťou a prašnosťou.

Trh sa presťahuje na Námestie sv. Trojice

Realizácia projektu si vyžaduje nevyhnutné zásahy, ktoré môžu krátkodobou znížiť komfort v centre mesta. Týka sa to aj organizácie obľúbeného sobotného trhu. Od 28. februára 2026 bude trh dočasne presťahovaný na Námestie sv. Trojice. O jeho návrate na pôvodné miesto budeme verejnosť včas informovať. Obmedzenia, ktoré tieto zmeny prinášajú, sú nevyhnutné na to, aby sa tento opotrebovaný priestor v centre mohol zmeniť na kvalitnejšie a reprezentatívne verejné priestranstvo.

PRÍJEMNÝ VEREJNÝ PRIESTOR

V úvodnej fáze bolo nutné realizovať výrub a orezy vybraných drevín, ktorým predchádzala podrobná inventarizácia a dendrologické posudky. Tie potvrdili, že niektoré stromy boli choré, poškodené alebo nevhodne vysadené. Revitalizácia však prinesie posilnenie zelene – vysadené budú desiatky nových stromov, prirubnú kríky, trvalky i cibuloviny. Súčasťou riešenia budú aj prvky na zadržiavanie dažďovej vody, ako sú vsakovacie záhony a studne. Priestor doplní nový mobiliár – lavičky, stojany na bicykle, pitné fontány, odpadkové koše, informačné tabule či hmlové prvky, ktoré spríjemnia pobyt najmä počas letných mesiacov.

Troyerova kúria

Zmeny sa dotkli aj budovy Troyerovej kúrie. Koncom januára bola najviac degradovaná a staticky narušená časť objektu kúrie z nepálenej tehly odstránená. Pričom hlavná časť budovy ostala zachovaná. Oprava strechy kúrie je plánovaná mimo projektu adaptačných opatrení, v roku

2026, z rozpočtu mesta. Malo by ísť o prvý krok k postupnej a dôstojnej obnove tejto historickej budovy.

Ekologicky udržateľné centrum

Celková hodnota projektu je po realizovanom verejnom obstarávaní 1 044 417,60 eura. Finančná spoluúčasť mesta je 8 % plus náklady na odstraňovanie pôvodných plôch a prípravy územia. Projektový zámer reaguje na vyhlásenú výzvu: „Podpora rozvoja prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v obciach a mestách“, ktorá je súčasťou Programu Slovensko 2021 – 2027, teda

národného operačného programu na čerpanie fondov Európskej únie.

Riadiacim orgánom výzvy je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a sprostredkovateľským orgánom je Bratislavský samosprávny kraj. Podpora je poskytovaná v rámci mechanizmu Integrovaných

územných investícií (IÚI), zameranom na budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v mestách a obciach.

Premenou zanedbaného územia vznikne nové zelené centrum mesta – ekologicky udržateľné, estetické a pripravené na každodenný život aj výnimočné udalosti.

Ďakujeme obyvateľom z okolia aj zo širokej verejnosti za trpezlivosť, pochopenie a zhovievavosť počas realizácie tejto významnej obnovy. Veríme, že výsledok bude prínosom pre celé mesto a všetky generácie jeho obyvateľov.

Erika Piesecká, foto: Peter Kubička

NOVÉ NABÍJACIE STANICE

Projekt „Podpora rozvoja elektromobility v Stupave“ je zameraný na podporu udržateľnej mobility a rozšírenie možností ekologickej dopravy na území mesta.

SAMOSPRÁVA

Začiatkom tohto roka bola podpísaná zmluva s víťazom verejného obstarávania, spoločnosťou CEVO, s. r. o. Celková hodnota projektu je 142 065,00 EUR a jeho financovanie je zabezpečené z Plánu obnovy a odolnosti SR prostredníctvom Ministerstva hospodárstva SR. Realizácia projektu je predbežne plánovaná na prvý polrok 2026.

V priebehu roka vybudujeme v Stupave verejne prístupné nabíjacie stanice pre elektromobily na viacerých miestach v meste.

Plánované lokality nových nabíjačiek:

- parkovisko na Hlavnej ulici (pri Požiarnej zbrojnici)
- parkovisko na Ružovej ulici
- parkovisko na Mlynskej ulici
- Kukučínova ulica
- ulica Vincenta Šikulu

- Dlhá ulica (pri VPS)
- pri zdravotnom stredisku
- parkovisko pri MKIC na Kúpeľnej ulici
- parkovisko pri škole (pri dopravnom ihrisku)

Spolu vybudujeme 10 prevažne AC nabíjacích staníc, teda 20 nabíjacích bodov. Jedna stanica pri dopravnom ihrisku bude hybridná – s 2 DC nabíjacími bodmi s celkovým výkonom 50 kW a s jedným AC nabíjacím bodom s výkonom 22 kW.

Opýtali sme sa Mareka Lipu z Cevo, s. r. o., aký je rozdiel medzi nabíjačkami AC a DC a asi aká bude doba nabíjania napríklad na 100 km? „Je to trochu alchýmia. Keď pôjde auto na AC nabíjačku, keďže väčšina áut má palubnú nabíjačku 11 kW, tak napriek tomu, že budú pripojené na 22 kW AC nabíjačku, nabíjať budú len 11 kW. Pri spotrebe priemerne 18 kWh/100 km to znamená, že 100 km

Jedna stanica pri dopravnom ihrisku bude hybridná – s 2 DC nabíjacími bodmi s celkovým výkonom 50 kW a s jedným AC nabíjacím bodom s výkonom 22 kW.

nabije za cca 100 minút. Ak má auto 22 kW palubnú nabíjačku, tak je to polovičný čas, čiže 50 minút. Pri DC nabíjačkách sa palubná nabíjačka vozidla „obchádza“, limit býva niekde na úrovni 150 – 350 kW. Pri nabíjačke 50 kW, ktorú bude inštalovať mesto Stupava, sa teda 100 km nabije za cca 20 minút.“

Táto infraštruktúra výrazne zlepší dostup-

nosť elektromobility v našom meste. Projekt prispeje k znižovaniu emisií z osobnej dopravy, podporí využívanie moderných a ekologických technológií a zvýši komfort pre obyvateľov aj návštevníkov. Stupava sa tak opäť posúva bližšie ku konceptu smart city a udržateľnému rozvoju.

pie, foto: Peter Kubička

ROK 2025 VO VPS STUPAVA

Uplynulý rok sme sa vo Verejnoprospešných službách Stupava sústredili na spoľahlivé vykonávanie každodenných úloh v rámci chodu mesta, ale aj na vylepšenie služieb pre obyvateľov, modernizáciu techniky, zefektívnenie procesov organizácie či skrášlenie a vylepšenie verejného priestranstva.

VPS

Naďalej podnikáme kroky, ktoré nám pomáhajú znižovať náklady na prevádzku administratívnych priestorov, zázemia pre údržbu, zberného dvora aj pohrebníctva. Na rozbehnuté zlepšenia nadviažeme aj v roku 2026.

Novinky vo vozovom parku

Vďaka podpore mesta Stupavy sme mohli hneď v úvode tohto roka privítať na našom dvore hneď niekoľko novinek. Prvou je špecializované vozidlo – hákový nosič kontajnerov spolu s tromi veľkokapacitnými kontajnermi a dve moderné kosačky. Nová technika bola obstaraná v rámci projektu „Zvýšenie vyzbieraného vytriedeného odpadu v meste Stupave“ v rámci výzvy „Triedený zber komunálnych odpadov“ z Programu Slovensko. S údržbou parkov nám pomáha aj štiepkovačka. Štiepku pritom vieme použiť priamo na mieste v parku, kde slúži pri stromoch na zadržiavanie vlhky alebo ako hnojivo. No a ak ju treba inde, poslúži napríklad na doplnenie dopadovej plochy na ihrisku.

Lepšie verejné priestory

Medzi naše pravidelné činnosti patria aj opravy či údržba mobiliára v rámci mesta. Venovali sme sa napríklad oprave schodov na pamätníku pri kultúrnom dome. Jeho autorom je rodák zo Stupavy Milan Spál a bol odhalený v roku 1975 na pamiatku oslobodenia mesta v roku 1945. Aj preto ho poznáme pod názvom Kvet vďaka. Renová-

cie sa dočkali aj drevené hodiny na Hlavnej ulici. Dostali nový náter, dotiahli sme, čo bolo treba, a teraz môžu slúžiť „ako hodinky“ ďalšie roky.

Súčasťou našej práce je starostlivosť o zrevitalizovaný Pivovarnický rybník a jeho okolie. Staráme sa o čistenie rybníka, o výsadbu v okolí, o lavičky, ale aj čistotu priestoru tak, aby ste si ho mohli užívať počas prechádzok a posedení pri vode. Nechýbali sme ani pri inom rybníku, Vacháľkovom. Tu sme vysadili 14 ks ihličnatých stromov a 12 ks ibišteka, ktoré nám venoval obyvateľ. Pravidelne s jarou prichádza do centra mestečka aj kvetinová výsadba. O príjemnú atmosféru sa tak starali muškáty či levandule, o ktoré sa staráme počas celej sezóny. Na rad prišlo aj vyfrézovanie zostávajúcich pŕnov na Hlavnej ulici a za kostolom, vďaka čomu vzniklo miesto pre umiestnenie mladých stromov do dočasných nádob. Aj na ich zalievanie používame dažďovú vodu zachytenú zo striech našich budov.

Služby pre verejnosť

Druhý rok funguje v areáli VPS pneuservis. Okrem starostlivosti o naše vozidlá sa tak vieme postarať aj o tie vaše s pneumatikami vo veľkosti od 13" do 21". Pneumatiky môžete pritom skladovať priamo u nás, takže sa vyhnete ich prevážaniu a skladovaniu. Okrem toho vám vieme pomôcť s prevozom nadrozmerného odpadu, predajom a dovozom nádob na triedený odpad, pokosením záhrady alebo orezom stromov. Viac informácií sa dozviete na čísle 0948 694 795.

Aj v rámci aktuálnej končiacej sa zimy sme pre obyvateľov pripravili posypovú soľ v 10 kg balení alebo na voľný odber do vlastných nádob. Soľ slúži na údržbu priestoru v blízkosti svojho bydliska, čím nás obyvateľia podporili pri zvládaní nárazovej údržby pri mohutnejšom snežení alebo daždi so snehom.

Lavičky a smetné koše

V gaštanovej aleji smerom na Borinku pribudli lavičky, ktoré boli pôvodne v rekonštruovanom Kaštielskom parku. Drevo sme obrúsili, natreli, vymenili sme poškodené časti

a päť zrepasovaných kusov vám tak spríjemňuje prechádzky po Stupave. Nový šat dostali aj lavičky na Hlavnej ulici. V centre mesta bolo vymenených aj 12 smetných košov, ktoré sú estetické a vhodné na mestské použitie.

Praktickejšie triedenie

Ak ste si v uplynulom roku zakúpili farebné nádoby na triedený odpad od VPS Stupava, postarali sme sa aj o ich dovoz priamo na váš dvor. Nechýbala ani nálepka s prehľadom, čo a ako triediť. Spolu sme takto doručili takmer 220 nádob, vďaka čomu ďalší obyvatelia triedia praktickejšie, čistejšie a efektívnejšie. Cena každej nádoby (zelená, žltá, modrá, čierna) je v prípade 120-litrovej 38 eur/ks a 240-litrovej 50 eur/ks. Nádoby si môžete zakúpiť aj jednotlivo podľa toho, ktorého druhu odpadu tvorí vaša domácnosť najväčšie množstvo. V prípade záujmu o kúpu kontajnerov na triedený či komunálny odpad nás stačí kontaktovať na čísle 0948 760 353 alebo e-mai-

lom na vps@vps-stupava.sk. Všetko ostatné pre vás zariadime my.

Práce na parkoviskách

Vidieť ste nás mohli pri práci na rozšírení parkoviska pred bytovými domami na Hlavnej ulici. S minimálnym zásahom do okolitej prírody sme pripravili priestor pre osadenie vodozádržných geobuniek, ktoré nevyžadujú hlboké podlažie. Opravili sme aj dlažbu pri vstupe na parkovisko na Hlavnej ulici pri banke.

Starostlivosť o cyklotrasu

Pri Devínskom jazere prebieha rekonštrukcia železničnej trasy, čo znamená zvýšený pohyb nákladných vozidiel v tomto priestore. To prináša znečistenie nielen cesty, ale aj obľúbenej cyklotrasy smerom na Moravu. V rámci našich možností a kapacít sme zaradili častejšie čistenie cyklotrasy a údržby v jej okolí. Stavebník prisľúbil opatrenia na zníženie znečistenia a eliminovanie prašnosti, napriek tomu nie je v našich silách cyklotrasu udržiavať každodenne. Veríme, že aj napriek tomu si budete vedieť užít blížiacu sa sezónu na dvoch kolesách.

Obedy pre seniorov

Vedeli ste, že jednou z našich činností je aj rozvoz obedov seniorom? Každý deň tak majú postarané o teplé jedlo, ktoré im doručíme až k dverám. Mesačne rozvezieme okolo 1 200 obedov. Viac informácií u koordinátorky opatrovateľskej služby Ivany Nechybovej: 0905 405 232, ivana.nechybova@stupava.sk.

Rozlúčka s kolegami

Rok 2025 sa niesol aj v znamení nečakaných a smutných okamihov. Navždy sme sa rozlúčili s našimi kolegami Ladislavom Orosom a Michalom Škrkim Škrovanom. Ladislav u nás pracoval ako elektrikár, s Michalom sme sa stretávali v práci viac ako 10 rokov. Oboch si budeme pamätať ako skvelých kolegov a priateľov.

sn, foto: švo

NOVÁ TECHNIKA VO VPS

Do vozového parku Verejnoprospešných služieb Stupava začiatkom roka pribudla nová technika, ktorá prispeje k efektívnejšej údržbe verejných priestranstiev aj k zlepšeniu systému triedeného zberu odpadu.

Vrámci projektu „Zvýšenie vyzbieraného vytriedeného odpadu v meste Stupave“ bolo obstarané špecializované vozidlo – hákový nosič kontajnerov spolu s tromi veľkokapacitnými kontajnermi s objemom 5,8 m³, 9,8 m³ a 14,8 m³. Zakúpené boli tiež dve nové moderné traktorové kosačky, ktoré budú slúžiť na údržbu verejnej zelene v parkoch, na sídliskách aj na cintorínoch. Nová technika posilní kapacity Verejnoprospešných služieb Stupava a umožní rýchlejšiu a kvalitnejšiu starostlivosť o mestskú zeleň.

Cieľom projektu je výrazné zlepšenie zberu biologicky rozložiteľného odpadu (BRO) a kuchynského odpadu (BRKO), zvýšenie efektivity nakladania s odpadmi a efektívnejší zber bioodpadu z domácností, zo záhrad, z parkov a cintorínov,

a tým zníženie environmentálnej záťaže. Projekt zahŕňa aj nové špeciálne zberové vozidlo s rotačným systémom lisovania a nadstavbou s objemom 16 m³ na zber BRKO z bytových aj rodinných domov,

nový notebook na evidenciu odpadu a kontrolu poplatníkov a súčasťou projektu sú aj vedierka na kuchynský odpad.

Staré vozidlá sú poruchové a ich opravy zvyšujú náklady. Nová technika prinesie vyššiu efektivitu, úsporu financií a lepšie služby pre obyvateľov Stupavy.

Na realizáciu projektu schválilo Ministerstvo životného prostredia SR mestu Stupave nenávratný finančný príspevok vo výške 551 886,29 eura. Projekt je financovaný z dopytovej výzvy „Triedený zber komunálnych odpadov“ v rámci Programu Slovensko.

Poskytovateľom je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a sprostredkovateľským orgánom Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky.

pie, foto: Peter Kubička

NADROZMERNÝ ODPAD VÁM AJ ODVEZIEME

Jarné upratovanie, vypratávanie či renovácie priestorov – to je množstvo odpadu a často aj nadrozmerného. Je dôležité si pamätať, že toto nepatrí na stojisko ku kontajnerom. V zbernom dvore sú na to určené veľkokapacitné kontajnery. Sem môžete svoj starý nábytok či nadrozmerný odpad priviezt'. Je potrebné ho rozobrať, roztriediť na sklo, drevené časti a kov, aby sme ich vedeli roztriediť podľa druhu odpadu. Ak odpad nemôžete doviesť vo vlastnom vozidle, vieme sa o dopravu postarať aj my. Zabezpečíme aj znesenie nábytku, jeho rozobratie, naloženie a prevoz až do zberného dvora. Cena závisí od množstva odpadu, náročnosti rozoberania či počtu poschodí, po ktorých ho je potrebné zniesť.

Ozvite sa nám 0948 760 353 a dohodneme všetko potrebné.

VEDA NA DOSAH

Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti spúšťa nový podcast Veda na dosah s podtitulom „o štúdiu“, ktorý má pomôcť žiakom, študentom aj rodičom zorientovať sa v možnostiach štúdia vo vedeckých odboroch na Slovensku. Podcast sa zameriava na témy vedy, štúdia a vzdelávania a prináša praktické rady, zrozumiteľné vysvetlenia a odpovede na otázky, ktoré mladí ľudia často riešia. Prvá epizóda podcastu bola odvysielaná v piatok 13. februára 2026. Ďalšie časti budú zverejnené raz mesačne, vždy v prvý piatok v mesiaci. Nový podcast bude možné vypočuť na webovej stránke, na YouTube CVTI SR, cez aplikácie Spotify a Apple Podcasts a na ďalších streamovacích platformách.

Stanislava Luptáková

PRIHLÁŠKY DO MŠ A ZŠ

Rok 2026 nám priniesol veľa zmien v legislatíve. Aj doteraz mali možnosť rodičia podať prihlášku osobne, poštou alebo elektronicky. Od roku 2026 je k dispozícii nová jednotná elektronická platforma na podávanie prihlášok, pričom zákonný zástupca môže vybrať viacero škôl a určiť ich prioritu. Spúšťa sa nový systém. Ako sú naše riaditeľky pripravené na tieto novinky? Opýtali sme sa Ľubice Dudásovej na školskom úrade mesta Stupavy. „Zmeny sa čo najskôr snažíme implementovať do praxe. Riaditeľky študujú ako proces prebieha, aby vedeli rodičom pomôcť, spracovať prihlášky a následne vydávať elektronické rozhodnutia.“ Prihlášky do ZŠ sa podávajú od 1. 4. do 30. 4.

Žiaci sa následne zúčastnia zápisu, Základná škola kpt. Nálepku Stupava: 14. – 16. apríla 2026. Prihlášky do MŠ podávajú rodičia od 1. 5. do 31. 5. 2026.

švo

KLÚČOM JE KOMUNIKÁCIA

Zápis do základnej školy sa nezadržateľne blíži, zápisy do 1. ročníka základných škôl sa na Slovensku konajú v apríli. Nám dospelým sa možno zdá, že o nič veľké nejde, ale pre dieťa je to dôležitá udalosť, veď zo škôlkara sa po zápise do školy už stane veľký školák.

ŠKOLSTVO

Prvý kontakt so školou a to, ako sa dieťaťu na zápise bude dariť, môže ovplyvniť aj pohľad na školu a fakt, či sa do nej bude tešiť alebo príliš nie. Čo teda môžeme urobiť, aby sa zápis do školy stal príjemnou skúsenosťou, pri ktorej dieťa zažije pocit úspechu?

Aktivity školského úradu

Pre zefektívnenie komunikácie medzi školami v Stupave, zorganizoval školský úrad stretnutie riaditeľiek piatich stupavských materských škôl a základnej školy, pozvaná bola aj riaditeľka Centra poradenstva a prevencie (CPP) z Malaciek. Stretnutia sa zúčastnili aj členky školského podporného tímu – školská logopedička a špeciálna pedagogička. Cieľom bolo vzájomne prekonzultovať a zjednotiť informácie o tom, čo má predškolák vedieť, ako bude prebiehať zápis, s akými ťažkosťami u predškolákov sa stretávajú a na čo sa zamerať, aby boli deti úspešné nielen na zápise, ale aj pri prechode z materskej školy do základnej. Stretnutie bolo konštruktívne, všetky riaditeľky vyjadrili záujem o vzájomnú spoluprácu. Do budúcnosti plánujú aj aktivity medzi MŠ a ZŠ, aby deti mohli spoznať základnú školu ešte pred zápisom a neprichádzali tak pri zápise do úplne neznámeho prostredia.

Práca s deťmi v materskej škole

Učiteľky v škôlke majú bohaté skúsenosti s prácou s deťmi, vzdelávajú sa a pravidelne absolvujú školenia, aby mali najnovšie poznatky a mohli ich efektívne aplikovať do praxe. Dbajú na to, aby deti správne držali ceruzku, trénujú motoriku pri strihaní, skladaní stavebníc, navliekaní korálikov, modelov

vaní a iných činnostiach. Deti tak prirodzene trénujú nielen správny úchop, ale celkovú stabilitu trupu, držanie tela a koordináciu pohybov.

Dôležitým faktorom je aj emočná zrelosť dieťaťa. Vie sa dieťa oddeliť od rodiča? Komunikovať s osobou, ktorú nepozná? Vie poprosiť, poďakovať, počkať, kým dostane slovo, a neskákať do reči? Vie obsedieť, sústrediť sa a pracovať podľa pokynov? Niektoré deti

dosiahnu školskú zrelosť skôr, iné potrebujú viac času. Ak učiteľ – či už v materskej škole, alebo po zápise, na základe výsledkov navrhne, že by dieťaťu prospel odklad nástupu do školy, lebo niektoré zložky osobnosti sa javia ako nezrelé, je dobré zvážiť aj túto možnosť a poradiť sa aj s odborníkmi z CPP. Odklad do školy sa vždy rieši individuálne a komplexne. Dieťa, ktoré už raz nastúpi do školy, nie je možné vrátiť naspäť do škôlky a namiesto radosti zo získavania nových poznatkov zažíva neúspech, lebo na nástup do školy ešte nebolo pripravené. Dieťa,

ktoré má odklad, nič nezmešká, získa nielen čas, aby dozrelo, ale aj podporu v oblasti, ktorá mu robila problém.

Základná škola a predškoláci

Riaditeľka základnej školy a školský podporný tím poskytli na stretnutí materským školám informácie o základných vedomostiach a zručnostiach, ktoré si dieťa potrebuje osvojiť a ktoré budú pri zápise preverovať. Materiál, ktorý sa používa pri zápise, škola upravila podľa odporúčaní CPP s ohľadom na vedomosti a zručnosti, ktoré má predškolák ovládať a je reálne schopný ich úspešne zvládnuť. Materské školy taktiež dostali informácie o tom, v ktorých oblastiach mali deti v minulosti problém a na čo by bolo dobré sa zamerať. Možnosť pozrieť si školu budú mať deti aj pri tradičnom Dni otvore-

ných dverí. Úlohou základnej školy je taktiež pripraviť pri zápise prívetivé prostredie, učiteľia na zápise pristupujú k deťom tak, aby im pomohli zvládnuť novú situáciu.

Komunikácia rodiča s učiteľom dieťaťa

Učiteľka v materskej škole trávi s vašim dieťaťom veľa času, má preto možnosť vnímať jeho jednotlivé osobnostné črty aj správanie v kolektíve. Keď učiteľka povie rodičovi, že niektoré prejavy dieťaťa potrebujú viac pozornosti, nemá v úmysle škodiť dieťaťu ani kri-

Zábava alebo veda?

Doprajte deťom oboje.

7.-9. MAREC

BOL RAZ JEDEN... ŽIVOT

BORY MALL

- Záhady ľudského tela
- Gigantické ľudské orgány
- Fotenie s Maestrom, Krvinkou a Vírusom

tizovať rodiča. Len pri svojej dlhoročnej praxi spozorovala skutočnosti, ktoré by v budúcnosti mohli spôsobiť problém, ak sa im nebude venovať pozornosť. Čo vám môže priniesť komunikácia a spolupráca s učiteľom vášho dieťaťa:

- lepšie porozumieť vývinu, správaniu a potrebám dieťaťa,
- včasné zachytenie problémov (reči, správania, adaptácie, zdravia),
- tipy, ako podporovať dieťa v učení, samostatnosti a sociálnych zručnostiach,
- budovanie dôvery medzi rodičom a učiteľom,
- možnosť riešiť konflikty, problémy alebo obavy hneď v začiatkoch – skôr ako sa prehĺbia,
- získate informácie o pokrokoch, silných stránkach aj o oblastiach, ktoré potrebujú potrénovať,
- tipy na pomoc pri prechode na základnú školu a uľahčenie adaptácie v novej škole,
- pocit istoty u dieťaťa, keď dospelí spolupracujú a majú jednotnú rétoriku.

Komunikácia rodiča s dieťaťom

Skúsenosti zo zápisov z minulých rokov, ale aj každodenná realita zo škôlok ukazujú, že pre deti je stále väčšia výzva samostatne sa vyjadriť, povedať ucelenú myšlienku, odpovedať celými vetami. Deťom neprospieva množstvo času, ktoré strávia pred televízorom, pri počítačovej hre alebo s mobilom v ruke. Menej sa stretávajú s rovesníkmi, rodičia sú zaneprázdnení, času rozprávať sa je pomenej. Výsledkom je často slabá slovná zásoba a ťažkosti vo vyjadrovaní. V škôlke trávi dieťa tretinu dňa. Zvyšný čas je s rodičom. Netreba sa spoliehať na to, že v škôlke sa dieťa naučí všetko, čo v škole bude potrebovať. Hoci v škôlke rozvíjajú všetky kľúčové kompetencie, pri dvadsiatich deťoch jednoducho nie je priestor na to, aby dieťa rozprávalo dostatočné množstvo času potrebného na nácvik vyjadrovania. Na to je priestor v rodine.

Čo teda môže rodič urobiť, aby dieťaťu pomohol?

- Rozvoj reči, komunikácie, slovnej zásoby
- Aktivity súvisiace s čítaním
- Rozvoj pamäti
- Hry s farbami a tvarmi
- Priestorová orientácia
- Predmatematické hry
- Orientácia v čase
- Emocionálna príprava na školu

Výchova dieťaťa je cesta. Nikto nedostal manuál a osvedčené rady často nefungujú. Ale nikdy nie je neskoro začať. Aj pár minút nerušenej pozornosti, ktoré si vyhradíte pre dieťa, je lepšie, ako ho nechať tráviť čas samo s telefónom v ruke. Nepotrebuje zdĺhavú prípravu na rôzne aktivity. Zapojte kreativitu, použite to, čo máte poruke, využite prirodzené situácie, ktoré život ponúka. Vraví sa, že najdôležitejšie veci v živote sú zadarmo. A čas, ktorý venujete svojmu dieťaťu, je jednou z nich, hoci jeho hodnota je nevyčísľiteľná.

Lubica Dudášová, školský úrad Stupava, foto: Peter Kubička

8 OTÁZOK PRE

JURAJA SCHWARZA, MANAŽÉRA TECHNICKÝCH SLUŽIEB STUPAVA, S. R. O.

SAMOSPRÁVA

REKULTIVÁCIA PRED FINIŠOM

Skládkovanie odpadu v Stupave na Žabárni sa začalo ešte v roku 1985. Po 24 rokoch sa k 15. júlu 2009 rozhodnutím Slovenskej inšpekcie životného prostredia a Inšpektorátu ŽP Bratislava d’alšie zneškodňovanie odpadu na tejto skládke ukončilo. V roku 2014 sa schválila jej rekultivácia, a to na základe vypracovanej projektovej dokumentácie. Rekultivačné práce sa rozbehli v roku 2016, keď sa však postavila iba väčšia obvodová hrádza.

Odkedy máte ako manažér technických služieb pod palcom práce na rekultivácii skládky, kedy sa vlastne tento proces začal?

Na pozíciu manažéra Technických služieb Stupava, s. r. o., pre technický dozor rekultivácie a komunikáciu s príslušnými orgánmi verejnej správy som nastúpil v roku 2022 (v máji). Reálne práce sa začali v júni 2023. Na starosti mám komunikáciu s orgánmi verejnej správy a kontrolu dodržiavania povinností, ktoré má stavebník pri prácach na skládke i voči mestu. Cez moju ide teda komunikácia medzi technickými službami, mestom a stavebníkom a napríklad aj Slovenskou inšpekciou životného prostredia.

Ako ste sa na toto miesto dostali?

Pred tým, ako som do tejto funkcie nastúpil, som na čiastočný úväzok spolupracoval s Verejno-prospešnými službami Stupava, p. o., a to oblasťou poradenstva v evidencii odpadov, no odpadom sa profesijne venujem od roku 2012.

Obyvatelia okolitých ulíc, ktoré v lokalite skládky v posledných rokoch vznikli, vznášajú námietky voči prácam na skládke, dĺžke ich trvania a sťažujú sa takisto na zhoršenú kvalitu svojho života...

Od začiatku sme vedeli, že objem materiálu, ktorý sa ešte má na skládku naviezť, je enormný. V spolupráci so stavebníkom, ktorý podľa zmluvy s mestom Stupavou skládku revitalizuje, sme preto dobadovali spôsob, ako diverzifikovať trasy pre dovoz materiálu na skládku tak, aby návoz nevytváral priveľký nápor na hlavnú prístupovú cestu od betonárky, ktorá aktuálne prechádza už obyt-nou zónou.

Druhá trasa prechádza po Mierovej ulici smerom do zberného dvora. Tretia trasa bola plánovaná od Zoborskej cesty, ale tam bolo potrebné vybudovať

dočasné premostenie potoka. Nakolko trasa mala viesť cez územie s veľkým počtom vlastníkov pozemkov, nenašlo sa zatiaľ v tejto otázke schodné riešenie, ale pracujeme na tom.

Treba však povedať aj to, že najskôr tu bola skládka a až potom sa postavili v jej okolí domy. A takisto to, že skládka pred tým, ako sme s rekultiváciou začali, bola oveľa nebezpečnejšia pre životné prostredie, ako je dnes. To, čo bolo predtým, bola len kopa odpadu prebrnutá zeminou, ktorá nebola riadená a takisto nebola úplne bezpečná. V minu-

losti sa stalo, že sa skládka naplnila vodou a pre-tiekla priesaková kvapalina. Následne sme urobili široký hydroprieskum v okolí, či neboli náhodou ohrozené spodné vody.

Dopadlo to dobre?

Áno, namerané hodnoty boli v poriadku. Pravidelne kontrolujeme tiež materiál, čo sa na skládku naváža, či spĺňa potrebné parametre. Videl som fotografie, sťažnosti ľudí aj petície. Vždy sa snažíme na podnety občanov promptne reagovať. To znamená, že jednak vyzývame stavebníka, aby pravidelne čistil okolité komunikácie, aby vyzval svojich partnerov na dodržiavanie dopravných značiek so stanovenou rýchlosťou, aby bolo vodičom jasné, že jazdia cez obytnú zónu.

Skutočnosť je však taká, že Technické služby Stupava, s. r. o., sú prevádzkovateľom skládky a Cevarec, s. r. o., a Cevaservis, s. r. o., sú nájomca stavebník, ktorí zabezpečujú materiál na rekultiváciu skládky, respektíve zmluvným partnerom, ktorý zabezpečuje výkop zeminu a dopravcu. Čiže sú to štyri strany, na ktoré máme len malé páky a nevieme ich činnosť ovplyvniť. Aby sme čo najmenej zneprijemňovali každodenný život ľuďom v okolí skládky, pripravili sme aj viacjazyčné upozorne-

nia pre vodičov nákladných áut, lebo veľakrát si to vodiči zo zabraníčia. Posielali sme listy dopravcom o tom, že tí vodiči, ktorí opakovane porušia pravidlá, budú mať zakázaný vjazd na skládku. Mesto Stupava čaká na zákon o obecnej polícii, aby mestskí policajti mohli chodiť merať rýchlosť, čo v súčasnosti zatiaľ nemôžu, a štátni policajti sem neprídu. Nie všetko ide úplne hladko, ale chcel by som požiadať obyvateľov o trpezlivosť. Zrekultivovaná skládka bude benefitom najmä pre obyvateľov žijúcich v jej tesnej blízkosti.

V akom štádiu sú práce na revitalizácii? Sú už v záverečnej fáze?

Momentálne navážame posledné tri výškové metre a tvarujeme frontálny svah, ktorý sa následne prekryje vrstvou nepriepustnej fólie. Dážď tak stecie po povrchu skládky a žiadna ďalšia voda sa do nej nedostane. Prestanú sa tak tvoriť odpadové vody, lebo teraz každá jedna kvapka, ktorá zaprší na tento kopec, sa prietokom cez skládku kontaminuje. Našou povinnosťou je aj po rekultivácii sa starať o skládku ďalších 40 rokov, sledovať a monitorovať ju sondami.

Aký bude celkový rozmer tohto nového „kopca“?

Ide o plochu cca 100 hektárov, čo je asi 14 futbalových ihrísk. Uložíme na ňu cca 58-tisíc m² fólie, výškovo dosiahneme cca 200 m n. m.

Budú môcť obyvatelia Stupavy využívať v budúcnosti povrch skládky aj na rekreačnú činnosť? Plánujú sa na ňom vybudovať napríklad cyklocesty?

To určite nie. Skládka bude aj naďalej oplotená. Bude vyzerať síce ako zelený kopček, ale aj naďalej to bude špecifický mechanizmus. Dole v jej vnútri sa stále nachádza ešte kopa komunálneho odpadu, ktorý žije, hnuje, prehníva. Čiže v budúcnosti by tam mohli nastať ešte nejaké posuny, posadnutia a podobné veci.

Kedy budete môcť povedať, že rekultivácia je hotová?

Práce na nej plánujeme dokončiť zhruba do dvoch rokov. Vo finále sa na jej povrchu vysadí tráva. Na Slovensku sa v súčasnosti rekultivuje asi 20 problémových skládok. Tlačia na nás občania, Ministerstvo životného prostredia SR aj Európska komisia. Môžem však povedať, že stupavská skládka je jednou z mála, kde sa nám podarilo dostať do záverečnej etapy rekultivizácie a blížime sa k finálnemu výsledku.

Eva Švoňavová, foto: autorka

ZÁHORIE OPĎ POTVRDILLO SVOJU VÝNIMOČNOSŤ

— ORNITOLÓGOVIA ZAZNAMENALI VIACERO VZÁCNÝCH DRUHOV DRAVCOV

Prvé januárové týždne nového roka už tradične patrili mapovaniu zimujúcich dravcov. Aj tentoraz priniesli množstvo zaujímavých pozorovaní.

EKOLÓGIA

Ordníci z mimovládnej organizácie Ochrana dravcov na Slovensku sa zapojili do medzinárodného sčítania hají červených na nocoviskách a zároveň do veľkého európskeho monitoringu dravcov, ktorý sa sústredil najmä na orly kráľovské,

toho, že haje sú elegantnými letcami, zohrávajú aj dôležitú úlohu v ekosystéme. Pred lovom koristi uprednostňujú konzumáciu nájdených

jedince putujú krajinou a hľadajú miesta s dostatkom potravy. Rieky a rybníky na Záhorí sú pre orliaky morske doslova magnetom. Zimovalo tu minimálne 43 jedincov. Orly kráľovské, ktorých bolo zaznamenaných 17, sa zdržovali najmä v poľnohospodárskej krajine. Sokol rároh tentoraz na Záhorí nebol

zaznamenaný. Ornitológovia však nezapísali len vzácne druhy. Do zoznamov sa dostali všetky pozorované dravce, pričom najpočetnejšie boli tradiční „obyvatelia“ – myšiak hôrny a sokol myšiár. So sokolom myšiárom sa môžu ľudia stretnúť aj priamo v meste. V posledných rokoch čoraz častejšie tento sokol hniezdi aj v rôznych výklenkoch a v kvetináčoch na vyšších poschodiach panelákov.

Tomáš Veselovský,
Boris Maderič,
foto: Jozef Chavko

orliaky morske a sokoly rárohy. Záhorie sa opäť ukázalo ako jeden z najzaujímavejších ornitologických regiónov Slovenska, jeho poloha a rozmanitá krajina vytvárajú ideálne podmienky pre množstvo vzácných druhov.

Haja si oblúbila Záhorie

Haja červená je pre Záhorie takmer ikonickým druhom. Kým väčšina populácie trávi zimu v južnej a juhozápadnej Európe, časť populácie si ako zimovisko vyberá práve tento región. Ornitológovia zo Slovenska, z Rakúska a Česka preto v rámci projektu „LIFE EUROKITE – Cezhraničná ochrana haje červenej v Európe, znížením mortality spôsobenej človekom“ sledujú, koľko hají tu zimuje. Využívajú pri tom zaujímavé správanie týchto dravcov – na noc sa jedince totiž zlietavajú na spoločné nocoviská. Na desiatich monitorovaných lokalitách ornitológovia napočítali spolu až 231 jedincov, pričom najväčšie nocovisko hostilo neuveriteľných 100 hají. Okrem

uhynutých živočíchov, čím pomáhajú čistiť krajinu od potenciálnych zdrojov chorôb nielen pre iné divo žijúce zvieratá, ale aj pre domáce zvieratá vo veľkých hospodárskych chovoch. Konzumácia uhynutých živočíchov však pre haje predstavuje aj vážne riziko otravy. K nej môže dôjsť pri nesprávnej aplikácii povolených chemických prípravkov proti hlodavcom alebo ako to bolo v minulosti, aj pri úmyselnom trávení dravých vtákov zakázanými toxickými jedmi v oblasti Záhoria. Aby sa týmto prípadom predchádzalo, je dôležitá spolupráca ochranárov, poľnohospodárov, poľovníkov a zároveň aj informovanie verejnosti.

Zaujímavá štatistika

Ďalšie medzinárodné sčítanie dravcov, ktoré prebiehalo v šiestich európskych krajinách, prinieslo aj pre Slovensko zaujímavé čísla. V nížinách bolo pozorovaných 168 orliakov morských, 158 orlov kráľovských a 31 sokolov rárohov. Kým dospelé vtáky sa držia svojich teritórií, mladé

ZELENÉ OÁZY

ZAHLASUJTE ZA NÁŠ PROJEKT

Priatelia, projekt revitalizácie záhonov a výstavy o jedinečnosti šľachtického skleníka v Malom parku postúpil medzi 8 finalistov do hlasovania!

V jubilejnom 20. ročníku grantového programu Zelené oázy mu tak môžete dať aj svoj hlas, vďaka ktorému môžeme získať väčšiu podporu.

Ak sa hlasovanie vydará, spoločne zrevitalizujeme záhony v skleníku, vysadíme komunitnú bylinkovú záhradu a vybudujeme hmyzí domček či ježkov-

nik. Priestor pre podujatia, krúžky alebo cieľ vašich prechádzok tak získa nový rozmer a krajší šat.

Hlasovať môžete od 5. februára do 5. marca na QR odkaze.

Grantový program Zelené oázy realizuje Nadácia Ekopolis v partnerstve so spoločnosťou SLOVNAFT, a. s. Program už viac ako 18 rokov podporuje aktívnych ľudí, školy, obce a organizácie pri vytváraní a obnove verejných zelených priestorov, ktoré slúžia ľuďom a komunitám po celom Slovensku.

EKOCENTRUM V NOVOM ROKU

Úvod roka sme v ekocentre odštartovali naplno. Pozreli sme sa na to, ako sa zvieratá adaptovali na zimu, a naučili sme sa čítať ich príbeh podľa stôp a pobytových znakov. Prečítali

sme si príbeh víly Svetlanky a jej lesných kamarátov o tom, ako porazili obra Lotra, väčšie deti a dospelí si u nás užili workshop vypaľovania do dreva. Nechýbali tipy na skvelé turistické trasy v Malých Karpatoch a miesta na nocovanie pod širákom. Valentína sme oslávili láskou k prírode – zoznámili sme sa s pestovaním kvetov lokálne a láskavo k prírode, ale aj so záchranou exotických zvierat a s pravidlami ich chovu.

Spoločne sme sa pozreli na textilný priemysel a jeho vzťah k životnému prostrediu, nechýbali ani praktické tipy o tom, ako predchádzať horám textilného odpadu, či upcyclingový workshop šitia. Vyrazili sme aj do terénu a pozorovali sme husi či iné vtáctvo pri vodných plochách. Na svoje si prišli aj záhradkári, ktorí sa s nami naučili viac o reze ovocných stromov v súlade s prírodou.

Štatistika roka 2025

počet zrealizovaných aktivít: 126
počet návštevníkov: 5 900
počet hodín envirovýchovy: 40
počet žiakov: 745

Čo nás potešilo

Fungovanie knižného kolotoča
Návštevnosť brigád v záhonoch
Neutíchajúca podpora návštevníkov
Návštevníci zo vzdialenejších miest SR

Zapájanie sa do swapov, výmen semiačok, zdieľania
Nové rybky v akváriu

Zaujímavosti roka

Najobľúbenejšia exkurzia: návšteva jaskýň Borinského krasu
Najnavštevovanejšie podujatie: susedský festival Láskava Stupava
Najlepšia novinka medzi podujatiami: Kaštieľska večera a Večer pod hviezdami
Online novinka: pátracia hra Jašterica ICA
Novinka v ekocentre: kútik pre batolátá

Naše plány pre rok 2026

Výstava o histórii a technickej výnimočnosti skleníka
Kompostovacie náučné stanovište
Nové outdoorové hry
Novinky v exkurziách a podujatiach
Susedské akcie

sn, foto: EKOCENTRUM STUPAVA

PROGRAM

MAREC 2026

11.00

Sobota 7. marec 2026

Vlky a veľké šelmy

Prezentácia

Poviem si zaujímavosti o jednotlivých druhoch šeliem na Slovensku, o ich spôsobe obživy aj lovu a prínose pre kolobeh prírody. Nebudú chýbať informácie o tom, ako sa správať pri možnom stretnutí a ako im predchádzať. Chýbať nebude ani zvieracia návšteva, ktorej v žilách kolujú vlčie gény.

Príspevok 2 €/osoba.

14.00

Sobota 7. marec 2026

Mesiace na scéne

Popularizačná prednáška o vesmíre

Mesiace toho ukrýva naozaj veľa – od nečakaných rekordov a drobných pikošiek z čias programu Apollo cez zvláštnosti mesačného povrchu až po otázku, prečo sa k nemu po desaťročiach vraciame. Misiu NASA Artemis, ktorá má štartovať v marci, totiž vracia Mesiace opäť na scénu. O ďalšej fáze ľudskej prítomnosti vo vesmíre si poviem viac s Matúšom Toderiškom, popularizátorom vedy, špecializujúcim sa na vesmír a astrofyziku, ale aj spolutvorcom podcastu Slnecná zostava.

Akcia je vhodná pre vesmírnych začiatčníkov aj ostrieľaných nadšencov vo veku od 5 do 99 rokov. Príspevok 5 €/osoba, v cene je uvítací vesmírny nápoj.

10.00

Sobota 28. marec 2026

Huncokári pod Pezinskou Babou

Exkurzia za príbehmi lesných ľudí

Vyďte sa s nami na exkurziu, ktorá odhalí príbehy Huncokárov, lesných ľudí, komunity nemeckých drevorubačov. Zastavíme sa aj pri príbehoch o hrade, baníkoch, mlynoch, výrobe papiera či kyseliný sírovej. Okrem historického kontextu sa môžete tešiť aj na výklad prírodovedkyne o ekosystémoch Malých Karpát.

Dĺžka trasy je približne 3,5 km s prevýšením 125 m, trvanie cca 2,5 hodiny. Cena 7 €/osoba, min. počet účastníkov je 5. Vstupenky na www.tootoot.fm alebo cez QR kód.

11.00

Sobota 28. marec 2026

Vajce: Od dinosaura po mravca

Interaktívna prednáška

Premýšľali ste niekedy nad tým, že vajce nie je iba slepačia záležitosť? Je to jeden z najdokonalejších „vynálezov“ prírody, ktorý v sebe ukrýva nový život a prekvapivé tajomstvá. Objavíte rozmanitosť veľkostí, farieb a stratégií prežitia, ktoré robia z vajčeka jeden z najfascinujúcejších objektov v prírode. Súčasťou podujatia sú tvorivé dielne pre deti aj dospelých.

Vstup 3 €/osoba, prihlasovanie ekocentrum@stupava.sk

14.00

Sobota 28. marec 2026

Deň vtákov

Prezentácia/Návrat do divočiny Borinka

Poviem si, ako pomôcť vtákom vo vašom okolí, ako ich prilákať do záhrady i ako ich podporiť v hniezdení. Naučíte sa, ktoré druhy uvidíte bežne na v krmidlách, čomu sa vyvarovať a ako ich prikrmovať. Spomenieme aj zaujímavé prípady záchranu vtákov či najčastejšie chyby, ktoré robíme v snahe im pomôcť. Na záver sa zabavíme na tvorivých dielňach.

Príspevok je 3 €/osoba.

11.00

Sobota 21. marec 2026

Hravá prírodoveda

Hádanky, doplňovačky, puzzle či tvorenie – dozviete sa, čo všetko o prírode už viete, a naučíte sa určite niečo nové.

Vstup voľný.

16.00

Sobota 21. marec 2026

Kaštieľska večera: jar

Ďalšia zo série pop up večerí v historickom skleníku pri ekocentre, tentoraz na jarnú nôtu. Podvečer bude sprevádzať historický výklad o jari a Veľkej noci na Záhorí a dobré jedlo inšpirované tradičnými šľachtickými receptami.

Cena večere je 40 €/osoba, rezervácie ekocentrum@stupava.sk.

11.00

Sobota 7. marec 2026

PROGRAM

MAREC 2026

11.00

Sobota 7. marec 2026

Vlky a veľké šelmy

Prezentácia

Poviem si zaujímavosti o jednotlivých druhoch šeliem na Slovensku, o ich spôsobe obživy aj lovu a prínose pre kolobeh prírody. Nebudú chýbať informácie o tom, ako sa správať pri možnom stretnutí a ako im predchádzať. Chýbať nebude ani zvieracia návšteva, ktorej v žilách kolujú vlčie gény.

Príspevok 2 €/osoba.

14.00

Sobota 7. marec 2026

Mesiace na scéne

Popularizačná prednáška o vesmíre

Mesiace toho ukrýva naozaj veľa – od nečakaných rekordov a drobných pikošiek z čias programu Apollo cez zvláštnosti mesačného povrchu až po otázku, prečo sa k nemu po desaťročiach vraciame. Misiu NASA Artemis, ktorá má štartovať v marci, totiž vracia Mesiace opäť na scénu. O ďalšej fáze ľudskej prítomnosti vo vesmíre si poviem viac s Matúšom Toderiškom, popularizátorom vedy, špecializujúcim sa na vesmír a astrofyziku, ale aj spolutvorcom podcastu Slnecná zostava.

Akcia je vhodná pre vesmírnych začiatčníkov aj ostrieľaných nadšencov vo veku od 5 do 99 rokov. Príspevok 5 €/osoba, v cene je uvítací vesmírny nápoj.

10.00

Sobota 28. marec 2026

Huncokári pod Pezinskou Babou

Exkurzia za príbehmi lesných ľudí

Vyďte sa s nami na exkurziu, ktorá odhalí príbehy Huncokárov, lesných ľudí, komunity nemeckých drevorubačov. Zastavíme sa aj pri príbehoch o hrade, baníkoch, mlynoch, výrobe papiera či kyseliný sírovej. Okrem historického kontextu sa môžete tešiť aj na výklad prírodovedkyne o ekosystémoch Malých Karpát.

Dĺžka trasy je približne 3,5 km s prevýšením 125 m, trvanie cca 2,5 hodiny. Cena 7 €/osoba, min. počet účastníkov je 5. Vstupenky na www.tootoot.fm alebo cez QR kód.

11.00

Sobota 28. marec 2026

Vajce: Od dinosaura po mravca

Interaktívna prednáška

Premýšľali ste niekedy nad tým, že vajce nie je iba slepačia záležitosť? Je to jeden z najdokonalejších „vynálezov“ prírody, ktorý v sebe ukrýva nový život a prekvapivé tajomstvá. Objavíte rozmanitosť veľkostí, farieb a stratégií prežitia, ktoré robia z vajčeka jeden z najfascinujúcejších objektov v prírode. Súčasťou podujatia sú tvorivé dielne pre deti aj dospelých.

Vstup 3 €/osoba, prihlasovanie ekocentrum@stupava.sk

14.00

Sobota 28. marec 2026

Deň vtákov

Prezentácia/Návrat do divočiny Borinka

Poviem si, ako pomôcť vtákom vo vašom okolí, ako ich prilákať do záhrady i ako ich podporiť v hniezdení. Naučíte sa, ktoré druhy uvidíte bežne na v krmidlách, čomu sa vyvarovať a ako ich prikrmovať. Spomenieme aj zaujímavé prípady záchranu vtákov či najčastejšie chyby, ktoré robíme v snahe im pomôcť. Na záver sa zabavíme na tvorivých dielňach.

Príspevok je 3 €/osoba.

11.00

Sobota 21. marec 2026

Hravá prírodoveda

Hádanky, doplňovačky, puzzle či tvorenie – dozviete sa, čo všetko o prírode už viete, a naučíte sa určite niečo nové.

Vstup voľný.

16.00

Sobota 21. marec 2026

Kaštieľska večera: jar

Ďalšia zo série pop up večerí v historickom skleníku pri ekocentre, tentoraz na jarnú nôtu. Podvečer bude sprevádzať historický výklad o jari a Veľkej noci na Záhorí a dobré jedlo inšpirované tradičnými šľachtickými receptami.

Cena večere je 40 €/osoba, rezervácie ekocentrum@stupava.sk.

11.00

Sobota 7. marec 2026

PROGRAM

MAREC 2026

11.00

Sobota 7. marec 2026

Vlky a veľké šelmy

Prezentácia

Poviem si zaujímavosti o jednotlivých druhoch šeliem na Slovensku, o ich spôsobe obživy aj lovu a prínose pre kolobeh prírody. Nebudú chýbať informácie o tom, ako sa správať pri možnom stretnutí a ako im predchádzať. Chýbať nebude ani zvieracia návšteva, ktorej v žilách kolujú vlčie gény.

Príspevok 2 €/osoba.

14.00

Sobota 7. marec 2026

Mesiace na scéne

Popularizačná prednáška o vesmíre

Mesiace toho ukrýva naozaj veľa – od nečakaných rekordov a drobných pikošiek z čias programu Apollo cez zvláštnosti mesačného povrchu až po otázku, prečo sa k nemu po desaťročiach vraciame. Misiu NASA Artemis, ktorá má štartovať v marci, totiž vracia Mesiace opäť na scénu. O ďalšej fáze ľudskej prítomnosti vo vesmíre si poviem viac s Matúšom Toderiškom, popularizátorom vedy, špecializujúcim sa na vesmír a astrofyziku, ale aj spolutvorcom podcastu Slnecná zostava.

Akcia je vhodná pre vesmírnych začiatčníkov aj ostrieľaných nadšencov vo veku od 5 do 99 rokov. Príspevok 5 €/osoba, v cene je uvítací vesmírny nápoj.

10.00

Sobota 28. marec 2026

Huncokári pod Pezinskou Babou

Exkurzia za príbehmi lesných ľudí

Vyďte sa s nami na exkurziu, ktorá odhalí príbehy Huncokárov, lesných ľudí, komunity nemeckých drevorubačov. Zastavíme sa aj pri príbehoch o hrade, baníkoch, mlynoch, výrobe papiera či kyseliný sírovej. Okrem historického kontextu sa môžete tešiť aj na výklad prírodovedkyne o ekosystémoch Malých Karpát.

Dĺžka trasy je približne 3,5 km s prevýšením 125 m, trvanie cca 2,5 hodiny. Cena 7 €/osoba, min. počet účastníkov je 5. Vstupenky na www.tootoot.fm alebo cez QR kód.

11.00

Sobota 28. marec 2026

Vajce: Od dinosaura po mravca

Interaktívna prednáška

Premýšľali ste niekedy nad tým, že vajce nie je iba slepačia záležitosť? Je to jeden z najdokonalejších „vynálezov“ prírody, ktorý v sebe ukrýva nový život a prekvapivé tajomstvá. Objavíte rozmanitosť veľkostí, farieb a stratégií prežitia, ktoré robia z vajčeka jeden z najfascinujúcejších objektov v prírode. Súčasťou podujatia sú tvorivé dielne pre deti aj dospelých.

Vstup 3 €/osoba, prihlasovanie ekocentrum@stupava.sk

14.00

Sobota 28. marec 2026

Deň vtákov

Prezentácia/Návrat do divočiny Borinka

Poviem si, ako pomôcť vtákom vo vašom okolí, ako ich prilákať do záhrady i ako ich podporiť v hniezdení. Naučíte sa, ktoré druhy uvidíte bežne na v krmidlách, čomu sa vyvarovať a ako ich prikrmovať. Spomenieme aj zaujímavé prípady záchranu vtákov či najčastejšie chyby, ktoré robíme v snahe im pomôcť. Na záver sa zabavíme na tvorivých dielňach.

Príspevok je 3 €/osoba.

11.00

Sobota 21. marec 2026

Hravá prírodoveda

Hádanky, doplňovačky, puzzle či tvorenie – dozviete sa, čo všetko o prírode už viete, a naučíte sa určite niečo nové.

Vstup voľný.

16.00

Sobota 21. marec 2026

Kaštieľska večera: jar

Ďalšia zo série pop up večerí v historickom skleníku pri ekocentre, tentoraz na jarnú nôtu. Podvečer bude sprevádzať historický výklad o jari a Veľkej noci na Záhorí a dobré jedlo inšpirované tradičnými šľachtickými receptami.

Cena večere je 40 €/osoba, rezervácie ekocentrum@stupava.sk.

11.00

Sobota 7. marec 2026

PROGRAM

MAREC 2026

11.00

Sobota 7. marec 2026

Vlky a veľké šelmy

Prezentácia

Poviem si zaujímavosti o jednotlivých druhoch šeliem na Slovensku, o ich spôsobe obživy aj lovu a prínose pre kolobeh prírody. Nebudú chýbať informácie o tom, ako sa správať pri možnom stretnutí a ako im predchádzať. Chýbať nebude ani zvieracia návšteva, ktorej v žilách kolujú vlčie gény.

Príspevok 2 €/osoba.

14.00

Sobota 7. marec 2026

Mesiace na scéne

Popularizačná prednáška o vesmíre

Mesiace toho ukrýva naozaj veľa – od nečakaných rekordov a drobných pikošiek z čias programu Apollo cez zvláštnosti mesačného povrchu až po otázku, prečo sa k nemu po desaťročiach vraciame. Misiu NASA Artemis, ktorá má štartovať v marci, totiž vracia Mesiace opäť na scénu. O ďalšej fáze ľudskej prítomnosti vo vesmíre si poviem viac s Matúšom Toderiškom, popularizátorom vedy, špecializujúcim sa na vesmír a astrofyziku, ale aj spolutvorcom podcastu Slnecná zostava.

Akcia je vhodná pre vesmírnych začiatčníkov aj ostrieľaných nadšencov vo veku od 5 do 99 rokov. Príspevok 5 €/osoba, v cene je uvítací vesmírny nápoj.

10.00

Sobota 28. marec 2026

Huncokári pod Pezinskou Babou

Exkurzia za príbehmi lesných ľudí

Vyďte sa s nami na exkurziu, ktorá odhalí príbehy Huncokárov, lesných ľudí, komunity nemeckých drevorubačov. Zastavíme sa aj pri príbehoch o hrade, baníkoch, mlynoch, výrobe papiera či kyseliný sírovej. Okrem historického kontextu sa môžete tešiť aj na výklad prírodovedkyne o ekosystémoch Malých Karpát.

Dĺžka trasy je približne 3,5 km s prevýšením 125 m, trvanie cca 2,5 hodiny. Cena 7 €/osoba, min. počet účastníkov je 5. Vstupenky na www.tootoot.fm alebo cez QR kód.

11.00

Sobota 28. marec 2026

Vajce: Od dinosaura po mravca

Interaktívna prednáška

Premýšľali ste niekedy nad tým, že vajce nie je iba slepačia záležitosť? Je to jeden z najdokonalejších „vynálezov“ prírody, ktorý v sebe ukrýva nový život a prekvapivé tajomstvá. Objavíte rozmanitosť veľkostí, farieb a stratégií prežitia, ktoré robia z vajčeka jeden z najfascinujúcejších objektov v prírode. Súčasťou podujatia sú tvorivé dielne pre deti aj dospelých.

Vstup 3 €/osoba, prihlasovanie ekocentrum@stupava.sk

14.00

Sobota 28. marec 2026

Deň vtákov

Prezentácia/Návrat do divočiny Borinka

Poviem si, ako pomôcť vtákom vo vašom okolí, ako ich prilákať do záhrady i ako ich podporiť v hniezdení. Naučíte sa, ktoré druhy uvidíte bežne na v krmidlách, čomu sa vyvarovať a ako ich prikrmovať. Spomenieme aj zaujímavé prípady záchranu vtákov či najčastejšie chyby, ktoré robíme v snahe im pomôcť. Na záver sa zabavíme na tvorivých dielňach.

Príspevok je 3 €/osoba.

11.00

Sobota 21. marec 2026

Hravá prírodoveda

Hádanky, doplňovačky, puzzle či tvorenie – dozviete sa, čo všetko o prírode už viete, a naučíte sa určite niečo nové.

Vstup voľný.

16.00

Sobota 21. marec 2026

Kaštieľska večera: jar

Ďalšia zo série pop up večerí v historickom skleníku pri ekocentre, tentoraz na jarnú nôtu. Podvečer bude sprevádzať historický výklad o jari a Veľkej noci na Záhorí a dobré jedlo inšpirované tradičnými šľachtickými receptami.

Cena večere je 40 €/osoba, rezervácie ekocentrum@stupava.sk.

11.00

Sobota 7. marec 2026

PROGRAM

MAREC 2026

11.00

Sobota 7. marec 2026

Vlky a veľké šelmy

Prezentácia

Poviem si zaujímavosti o jednotlivých druhoch šeliem na Slovensku, o ich spôsobe obživy aj lovu a prínose pre kolobeh prírody. Nebudú chýbať informácie o tom, ako sa správať pri možnom stretnutí a ako im predchádzať. Chýbať nebude ani zvieracia návšteva, ktorej v žilách kolujú vlčie gény.

Príspevok 2 €/osoba.

14.00

Sobota 7. marec 2026

Mesiace na scéne

Popularizačná prednáška o vesmíre

Mesiace toho ukrýva naozaj veľa – od nečakaných rekordov a drobných pikošiek z čias programu Apollo cez zvláštnosti mesačného povrchu až po otázku, prečo sa k nemu po desaťročiach vraciame. Misiu NASA Artemis, ktorá má štartovať v marci, totiž vracia Mesiace opäť na scénu. O ďalšej fáze ľudskej prítomnosti vo vesmíre si poviem viac s Matúšom Toderiškom, popularizátorom vedy, špecializujúcim sa na vesmír a astrofyziku, ale aj spolutvorcom podcastu Slnecná zostava.

Akcia je vhodná pre vesmírnych začiatčníkov aj ostrieľaných nadšencov vo veku od 5 do 99 rokov. Príspevok 5 €/osoba, v cene je uvítací vesmírny nápoj.

10.00

Sobota 28. marec 2026

Huncokári pod Pezinskou Babou

Exkurzia za príbehmi lesných ľudí

Vyďte sa s nami na exkurziu, ktorá odhalí príbehy Huncokárov, lesných ľudí, komunity nemeckých drevorubačov. Zastavíme sa aj pri príbehoch o hrade, baníkoch, mlynoch, výrobe papiera či kyseliný sírovej. Okrem historického kontextu sa môžete tešiť aj na výklad prírodovedkyne o ekosystémoch Malých Karpát.

Dĺžka trasy je približne 3,5 km s prevýšením 125 m, trvanie cca 2,5 hodiny. Cena 7 €/osoba, min. počet účastníkov je 5. Vstupenky na www.tootoot.fm alebo cez QR kód.

11.00

Sobota 28. marec 2026

Vajce: Od dinosaura po mravca

Interaktívna prednáška

Premýšľali ste niekedy nad tým, že vajce nie je iba slepačia záležitosť? Je to jeden z najdokonalejších „vynálezov“ prírody, ktorý v sebe ukrýva nový život a prekvapivé tajomstvá. Objavíte rozmanitosť veľkostí, farieb a stratégií prežitia, ktoré robia z vajčeka jeden z najfascinujúcejších objektov v prírode. Súčasťou podujatia sú tvorivé dielne pre deti aj dospelých.

Vstup 3 €/osoba, prihlasovanie ekocentrum@stupava.sk

14.00

Sobota 28. marec 2026

Deň vtákov

Prezentácia/Návrat do divočiny Borinka

Poviem si, ako pomôcť vtákom vo vašom okolí, ako ich prilákať do záhrady i ako ich podporiť v hniezdení. Naučíte sa, ktoré druhy uvidíte bežne na v krmidlách, čomu sa vyvarovať a ako ich prikrmovať. Spomenieme aj zaujímavé prípady záchranu vtákov či najčastejšie chyby, ktoré robíme v snahe im pomôcť. Na záver sa zabavíme na tvorivých dielňach.

Príspevok je 3 €/osoba.

11.00

Sobota 21. marec 2026

Hravá prírodoveda

Hádanky, doplňovačky, puzzle či tvorenie – dozviete sa, čo všetko o prírode už viete, a naučíte sa určite niečo nové.

Vstup voľný.

16.00

Sobota 21. marec 2026

Kaštieľska večera: jar

Ďalšia zo série pop up večerí v historickom skleníku pri ekocentre, tentoraz na jarnú nôtu. Podvečer bude sprevádzať historický výklad o jari a Veľkej noci na Záhorí a dobré jedlo inšpirované tradičnými šľachtickými receptami.

Cena večere je 40 €/osoba, rezervácie ekocentrum@stupava.sk.

11.00

Sobota 7. marec 2026

PROGRAM

MAREC 2026

11.00

Sobota 7. marec 2026

Vlky a veľké šelmy

Prezentácia

Poviem si zaujímavosti o jednotlivých druhoch šeliem na Slovensku, o ich spôsobe obživy aj lovu a prínose pre kolobeh prírody. Nebudú chýbať informácie o tom, ako sa správať pri možnom stretnutí a ako im predchádzať. Chýbať nebude ani zvieracia návšteva, ktorej v žilách kolujú vlčie gény.

Príspevok 2 €/osoba.

14.00

Sobota 7. marec 2026

Mesiace na scéne

Popularizačná prednáška o vesmíre

Mesiace toho ukrýva naozaj veľa – od nečakaných rekordov a drobných pikošiek z čias programu Apollo cez zvláštnosti mesačného povrchu až po otázku, prečo sa k nemu po desaťročiach vraciame. Misiu NASA Artemis, ktorá má štartovať v marci, totiž vracia Mesiace opäť na scénu. O ďalšej fáze ľudskej prítomnosti vo vesmíre si poviem viac s Matúšom Toderiškom, popularizátorom vedy, špecializujúcim sa na vesmír a astrofyziku, ale aj spolutvorcom podcastu Slnecná zostava.

Akcia je vhodná pre vesmírnych začiatčníkov aj ostrieľaných nadšencov vo veku od 5 do 99 rokov. Príspevok 5 €/osoba, v cene je uvítací vesmírny nápoj.

10.00

Sobota 28. marec 2026

Huncokári pod Pezinskou Babou

Exkurzia za príbehmi lesných ľudí

Vyďte sa s nami na exkurziu, ktorá odhalí príbehy Huncokárov, lesných ľudí, komunity nemeckých drevorubačov. Zastavíme sa aj pri príbehoch o hrade, baníkoch, mlynoch, výrobe papiera či kyseliný sírovej. Okrem historického kontextu sa môžete tešiť aj na výklad prírodovedkyne o ekosystémoch Malých Karpát.

Dĺžka trasy je približne 3,5 km s prevýšením 125 m, trvanie cca 2,5 hodiny. Cena 7 €/osoba, min. počet účastníkov je 5. Vstupenky na www.tootoot.fm alebo cez QR kód.

11.00

Sobota 28. marec 2026

Vajce: Od dinosaura po mravca

Interaktívna prednáška

Premýšľali ste niekedy nad tým, že vajce nie je iba slepačia záležitosť? Je to jeden z najdokonalejších „vynálezov“ prírody, ktorý v sebe ukrýva nový život a prekvapivé tajomstvá. Objavíte rozmanitosť veľkostí, farieb a stratégií prežitia, ktoré robia z vajčeka jeden z najfascinujúcejších objektov v prírode. Súčasťou podujatia sú tvorivé dielne pre deti aj dospelých.

Vstup 3 €/osoba, prihlasovanie ekocentrum@stupava.sk

14.00

Sobota 28. marec 2026

Deň vtákov

Prezentácia/Návrat do divočiny Borinka

Poviem si, ako pomôcť vtákom vo vašom okolí, ako ich prilákať do záhrady i ako ich podporiť v hniezdení. Naučíte sa, ktoré druhy uvidíte bežne na v krmidlách, čomu sa vyvarovať a ako ich prikrmovať. Spomenieme aj zaujímavé prípady záchranu vtákov či najčastejšie chyby, ktoré robíme v snahe im pomôcť. Na záver sa zabavíme na tvorivých dielňach.

Príspevok je 3 €/osoba.

11.00

Sobota 21. marec 2026

Hravá prírodoveda

Hádanky, doplňovačky, puzzle či tvorenie – dozviete sa, čo všetko o prírode už viete, a naučíte sa určite niečo nové.

Vstup voľný.

16.00

Sobota 21. marec 2026

Kaštieľska večera: jar

Ďalšia zo série pop up večerí v historickom skleníku pri ekocentre, tentoraz na jarnú nôtu. Podvečer bude sprevádzať historický výklad o jari a Veľkej noci na Záhorí a dobré jedlo inšpirované tradičnými šľachtickými receptami.

Cena večere je 40 €/osoba, rezervácie ekocentrum@stupava.sk.

11.00

Sobota 7. marec 2026

PROGRAM

MAREC 2026

11.00

Sobota 7. marec 2026

Vlky a veľké šelmy

Prezentácia

Poviem si zaujímavosti o jednotlivých druhoch šeliem na Slovensku, o ich spôsobe obživy aj lovu a prínose pre kolobeh prírody. Nebudú chýbať informácie o tom, ako sa správať pri možnom stretnutí a ako im predchádzať. Chýbať nebude ani zvieracia návšteva, ktorej v žilách kolujú vlčie gény.

Príspevok 2 €/osoba.

14.00

Sobota 7. marec 2026

Mesiace na scéne

Popularizačná prednáška o vesmíre

Mesiace toho ukrýva naozaj veľa – od nečakaných rekordov a drobných pikošiek z čias programu Apollo cez zvláštnosti mesačného povrchu až po otázku, prečo sa k nemu po desaťročiach vraciame. Misiu NASA Artemis, ktorá má štartovať v marci, totiž vracia Mesiace opäť na scénu. O ďalšej fáze ľudskej prítomnosti vo vesmíre si poviem viac s Matúšom Toderiškom, popularizátorom vedy, špecializujúcim sa na vesmír a astrofyziku, ale aj spolutvorcom podcastu Slnecná zostava.

Akcia je vhodná pre vesmírnych začiatčníkov aj ostrieľaných nadšencov vo veku od 5 do 99 rokov. Príspevok 5 €/osoba, v cene je uvítací vesmírny nápoj.

10.00

Sobota 28. marec 2026

Huncokári pod Pezinskou Babou

Exkurzia za príbehmi lesných ľudí

Vyďte sa s nami na exkurziu, ktorá odhalí príbehy Huncokárov, lesných ľudí, komunity nemeckých drevorubačov. Zastavíme sa aj pri príbehoch o hrade, baníkoch, mlynoch, výrobe papiera či kyseliný sírovej. Okrem historického kontextu sa môžete tešiť aj na výklad prírodovedkyne o ekosystémoch Malých Karpát.

Dĺžka trasy je približne 3,5 km s prevýšením 125 m, trvanie cca 2,5 hodiny. Cena 7 €/osoba, min. počet účastníkov je 5. Vstupenky na www.tootoot.fm alebo cez QR kód.

11.00

Sobota 28. marec 2026

Vajce: Od dinosaura po mravca

Interaktívna prednáška

Premýšľali ste niekedy nad tým, že vajce nie je iba slepačia záležitosť? Je to jeden z najdokonalejších „vynálezov“ prírody, ktorý v sebe ukrýva nový život a prekvapivé tajomstvá. Objavíte rozmanitosť veľkostí, farieb a stratégií prežitia, ktoré robia z vajčeka jeden z najfascinujúcejších objektov v prírode. Súčasťou podujatia sú tvorivé dielne pre deti aj dospelých.

Vstup 3 €/osoba, prihlasovanie ekocentrum@stupava.sk

14.00

Sobota 28. marec 2026

Deň vtákov

Prezentácia/Návrat do divočiny Borinka

Poviem si, ako pomôcť vtákom vo vašom okolí, ako ich prilákať do záhrady i ako ich podporiť v hniezdení. Naučíte sa, ktoré druhy uvidíte bežne na v krmidlách, čomu sa vyvarovať a ako ich prikrmovať. Spomenieme aj zaujímavé prípady záchranu vtákov či najčastejšie chyby, ktoré robíme v snahe im pomôcť. Na záver sa zabavíme na tvorivých dielňach.

Príspevok je 3 €/osoba.

11.00

Sobota 21. marec 2026

Hravá prírodoveda

Hádanky, doplňovačky, puzzle či tvorenie – dozviete sa, čo všetko o prírode už viete, a naučíte sa určite niečo nové.

Vstup voľný.

16.00

Sobota 21. marec 2026

Kaštieľska večera: jar

Ďalšia zo série pop up večerí v historickom skleníku pri ekocentre, tentoraz na jarnú nôtu. Podvečer bude sprevádzať historický výklad o jari a Veľkej noci na Záhorí a dobré jedlo inšpirované tradičnými šľachtickými receptami.

Cena večere je 40 €/osoba, rezervácie ekocentrum@stupava.sk.

11.00

Sobota 7. mare

BYLINKY

ŠALVIA

Šalvia (najmä šalvia lekárska – *Salvia officinalis*) má silné liečiteľské meno už tisíce rokov a zaujímavé je, že veľká časť toho, čo jej pripisovali naši predkovia, dáva zmysel aj z pohľadu dnešnej vedy.

Šalvia je krásny príklad byliny, kde sa ľudová múdrosť stretla s vedou. Už v antike ju Hippokrates a Dioskorides odporúčali pri zápaloch, krvácaní a ženských ťažkostiach. Rimania ju považovali za posvätnú rastlinu – samotný názov salvia pochádza z lat. *salvare* = „liečiť, zachraňovať“. Poznáme slávne príslovie: „Prečo by mal človek zomrieť, keď má v záhrade šalviu?“ Mníšske záhrady ju pestovali takmer povinne.

V tradičnej ľudovej medicíne

- kloktadlá na boľavé hrdlo, afty, zápal d'asién
- čaje na žalúdok, podporuje tvorbu žalúdočných štiav, pomáha pri hnačkách, krčoch a nadúvaní, dezinfikuje črevá
- obklady na rany
- „ženská bylina“ pri hormonálnych ťažkostiach, návaloch tepla, PMS, nepravidelnom cykle, pôsobí mierne estrogénne

Dnes už vieme, prečo šalvia funguje – obsahuje éterické oleje (thujón, cineol), flavonoidy, triesloviny a antioxidanty. Šalvia je jedna z mála bylín, ktorá preukázateľne znižuje potenú.

Moderný výskum naznačuje, že jej užívanie podporuje pamäť a koncentráciu a je možný prínos pri Alzheimerovej chorobe (skôr doplnkové).

Dôležité upozornenie

- neužívať dlhodobo vo vysokých dávkach
- silice (najmä thujón) môžu byť vo veľkom množstve toxické
- tehotné ženy by mali šalviu užívať len výnimočne alebo vôbec

švo, foto: archív

VÝROČNÁ SCHÔDZA ZÁHRADKÁROV

Slovenský zväz záhradkárov ZO 6-19 Stupava, o. j. z., zhodnotil na svojej výročnej schôdzi stav členskej základne a konštatoval, že k 31. 12. 2025 mal 162 členov. Na slávnostnom podujatí sa zúčastnil aj Eduard Jakubek, predseda Slovenského zväzu záhradkárov a primátor mesta Stupavy Peter Novisedlák.

NAŠE OZ

„Je to síce mierny nárast dokonca aj mladších členov, ale aj tak, keď si pozrieme vekový priemer, ktorý sa pohybuje okolo 69 rokov, je to vysoký vek, ktorý si žiada omladinu,“ konštatoval predseda základnej organizácie Vladimír Havránek. „Často sa objavujú zdravotné problémy, fyzická únava. Už niekoľko rokov sa nám darí stabilizovať členskú základňu, zameriavame sa aj na získavanie mladých, nových členov, ale je to veľmi zložitá. Mladí ľudia sa neradi organizujú, škatulkujú, sú ako pasívni členovia, podporujú ZO finančne, čo je v konečnom dôsledku sympatické, ale pre zachovanie akčioschopnosti organizácie málo efektívne.“

Generačné doplnenie

„Chceli by sme svoje poznatky, skúsenosti odovzdávať ďalej,“ pokračuje Vlado Havránek. „Potrebujeme zabezpečiť generačné doplnenie aj nášho výboru a následne vymeniť členov.“

Nechcem strašiť, ale je možný kolaps s následným zánikom. Berne to ako vo firme. Člen výboru nemusí vedieť všetko o záhradkárstve, potrebujeme však kreatívnych ľudí, ktorí sa budú vedieť obrátiť na správnych ľudí. Čo sa týka záujmu o záhradkárstvo, môžeme konštatovať zvýšený záujem, sympatizantov pribúda. Zlepšenie situácie vidíme aj v prístupe vo výchove detí v škole a aktivitách Ekocentra v Stupave. V spolupráci so Základnou školou kpt. Nálepku sme vysadili v areáli školy bábickú záhradu. Bola to akcia vysoko spropagovaná aj v televízii JOJ, ale nadšenie utíchlo. Dnes sa tam nachádza päť stromčekov, ktoré volajú o pomoc, čas ukáže.“

Bohatý program

„Aj keď na besedy príde relatívne vysoký počet mladších priaznivcov, neprejavia záujem o vstup do ZO. Nevie, čím to je, zrejme majú nechuť organizovať sa v spolkoch. Avšak čo je potešiteľné, prejavia záujem o podporu, napr. účasť na výstave ovocia a zeleniny, podpornú

účasť na akciách. Iba pripomínam, že sme príspevková organizácia, činnosť financujeme iba z členských známok a dotácií z mesta Stupavy. Musíme priznať, že bez dotácií by sme dýchali veľmi ťažko alebo, obrazne, by sme už nedýchali. Chceme zachovávať tradície zväzu, lebo keď sa niečo zruší, veľmi ťažko sa to obnovuje, a to by sme si mali všetci, ktorým leží na srdci ďalší chod ZO, uvedomiť. Aj tento rok pripravujeme pre našich členov odborné stretnutia na „ibrisku“ na fare, workshopy a besedy. Vyberieme sa na záhradkársku výstavu a plánujeme aj zájazd do rozárie v Dolnej Krupej. Tešíme sa na organizovanie tradičnej výstavy ÚRODA na Dňoch zelá 2026,“ končí svoje rozprávanie Vlado Havránek.

Spomienka

V uplynulom roku 2025 v našej ZO k úmrtiu členov: Antona Mózu, Vladimíra Romana, Pavla Prošňáka, Miloša Stillhamera a JUDr. Milana Baloga. Čest ich pamiatke.

Eva Švoňavová, foto: autorka

MRKVOVÉ MAŠKRTY PRE PSY

Viete, že svojmu štvornohému miláčikovi môžete pripraviť malé odmeny aj doma? Je to jednoduchý recept, vyskúšajte.

PORADENSTVO

- 3 vajcia
- 6 PL vlažnej vody
- 300 g jemne nastrúhanej mrkvy
- 250 g celozrnnej múky
- ½ prášku do pečiva
- 3 lyžice olivového alebo kokosového oleja

Všetky prísady spolu premiešame a zmišujeme. Cesto by malo byť hladké, s konzistenciou hustého jogurtu. Do cesta v prípade potreby pridáme vodu alebo múku.

Cesto pomocou stierky vtierame do silikónových foriem.

Pečieme cca 15 – 20 minút v teplovzdušnej rúre pri teplote 180 °C.

Maškrty však potrebujú aj usušiť, aby nám dlho vydržali. Tu máme dve možnosti: nechať ich po dopečení v rúre na teplote 50 –

100 °C a do dverí rúry vložiť prekážku, aby zostali pootvorené a aby sa maškrty usušili. Alebo ich môžeme rozložiť do sušičky na ovocie a nechať ich tam pri teplote 70 °C cca 5 hodín.

Soňa Gažáková, foto: autorka

REZ VINIČA NA PERGOLE

Vinič nám okrem úrody môže v lete poskytnúť aj príjemný chládok. Samozrejme, je dobré vedieť, že aj ten, čo sa nám popína po pergole alebo plote, potrebuje po zime správny rez.

PORADENSTVO

Kedy ho máme strihať? Opýtali sme sa Františka Sajana, záhradkára zo základnej organizácie SZZ, 6-19 Stupava. To je prvá otázka, ktorú si už zaručene položí každý vinohradník alebo záhradkár. Termín rezu je dôležitý, lebo má vplyv na mrazuvzdornosť viničového kra. Ideálnym obdobím, kedy vykonávať rez, je koniec zimy. Vtedy je vinič ešte vo vegetatívnom spánku, a už pominula brozba silných mrazov. Teda u nás v Stupave je teraz správny čas – február až marec. Príliš skorý termín rezu by mohol spôsobiť, že silné zimné mrazy poškodia ker. Neorezaný ker má vyššiu odolnosť voči mrazom vďaka lepšiemu hospodárstvu so zásobnými látkami. Naopak, pri príliš neskorom termíne sa môže stať, že ker sa preberie z dormancie a rez v tomto štádiu by bol preň zbytočnou záťažou.

Ako strihať vinič?

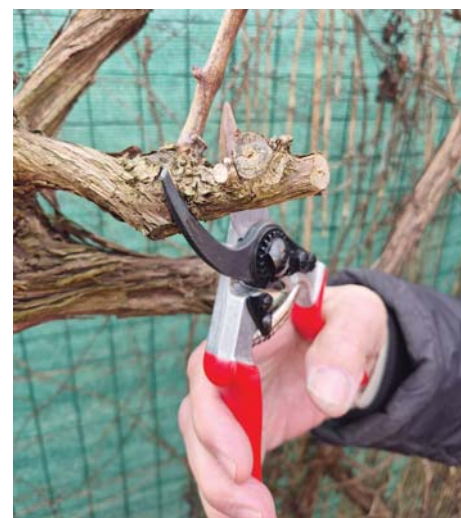
Pred tým, ako sa pustíte do samotného rezu, musíme poznať jednotlivé časti dreva, ktoré na viničovom kme nájde. Či už ide o staré drevo, dvojročné drevo, alebo jednoročné drevo. Jednoročné drevo je zdrevnatený letorast z predošlej

sezóny, ktorý počas vegetácie postupne dozrieva a mení farbu zo zelenej na hnedú. Na konci vegetácie sú tieto zdrevnatené letorasty považované za jednoročné drevo. Počas zimy sa pri reze ponechávajú potrebné množstvo jednoročného dreva. Z jeho púčikov sa na jar opäť vytvoria mladé zelené letorasty, na ktorých vzniknú kvety a následne strapce. Puky na dvojročnom a starom dreve väčšinou produkujú len listy a ďalšie

nerodivé výhonky. Na strihanie si zoberte kvalitné nožnice, ideálne sterilizované, aby ste si do čerstvého dreva nezaniesli nejakú chorobu.

V prvom kroku je kľúčové zhodnotiť stav kra. Sledujeme rozmiestnenie jednotlivých častí dreva, pričom najdôležitejšie je pre nás „rodivé“ jednoročné drevo. Pri jednoročnom dreve sledujeme jeho vyzretie a polohu, následne

Skrátenie ponechaných výhonov

Ponechané ťažne následne skrátime na 6 až 10 púčikov. Počet púčikov volíme podľa odrody a podmienok lokality. Ponechané záložné čapíky taktiež skracujeme, zvyčajne na jeden až dva púčiky. Pozor na správnu techniku rezu! Ťažne aj čapíky striháme tesne nad púčikom a vždy šikmým rezom tak, aby mohla dažďová voda stekať z rezu preč.

Naši vinohradníci

Pre záujemcov o pestovanie viniča zorganizovala základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov 6-19 Stupava odbornú prednášku lektorov s praktickou ukážkou „PESTOVANIE, OŠETROVANIE A REZ VINIČA“. Stretneme sa 28. februára vo farskej záhrade. Inštruktori zo ZO SZZ Vladimír Lachkovič, František Kovács, František Sajana, Marián Hason, Štefan Pollák a Vladimír Havránek všetkým ochotne vysvetlia zásady zimného strihu viniča. **NÁŠ TIP:** Pred začiatkom vegetácie, po reze, je vhodné vinič (aj ovocné stromy) pohnojiteľným hnojivom typu N-P-K.

Eva Švoňavová, foto: autorka

si vyberieme výhony, ktoré sú na kme vhodne umiestnené a dobre vyzreté. Tieto výhony očistíme od úponiek a zálistkov, aby sme ich pri odstraňovaní ostatných častí dreva nepoškodili. Zvyčajne ponechávame jeden alebo dva výhony, ktoré označujeme ako tzv. „ťažné“. Tieto ťažne na sebe nesú púčiky a z nich na jar vyrastú mladé zelené letorasty, ktoré prinesú úrodu. Počet ponechaných ťažňov a púčikov závisí od sily viniča (starší, mohutnejší vinič s dobre vyvinutou koreňovou sústavou zvládne väčšie množstvo rodivého dreva a úrody). Okrem ťažňov môžeme na kme nechať aj tzv. záložný čapík. Jeho úlohou je vytvoriť záložnú alternatívu pre prípad, ak by došlo k poškodeniu alebo chorobe časti kra. Záložné čapíky skracujeme len na jeden až dva púčiky, ale na pergole môžeme ponechať viac, avšak tak, aby nám ich vietor nepolámal.

Druhý krok: vyčistenie

Po zhodnotení a výbere výhonov, ktoré na kme ponecháme, ho zbavíme nadbytočného dreva. Tento krok je dôležitý pre udržanie vyrovnaného rastu. Pokiaľ by sme nechali vinič rásť bez strihania, väčšinu energie by dával do rastu starého dreva a rodivé jednoročné drevo by tvorilo len veľmi malú časť. Pri čistení kra musíme byť opatrní, aby sme omylom nepoškodili ponechané ťažne. Cieľom je ker vyčistiť tak, aby na kmeni ostali len ponechané ťažné a záložné čapíky, všetko suché drevo musí ísť preč...

AKO ZAČAŤ SO ZERO WASTE BEZ STRESU TIPY Z EKOTOČKY

“Zero waste” nie je o dokonalosti. Je o jednoduchosti.

Začni pomaly.
Jedna vec. Jeden zvyk.
A dovol' si z toho mať radosť.

- 1 Použi to, čo už doma máš.
- 2 Nos si vlastnú tašku a fľašu.
- 3 Nakupuj so zoznamom.
- 4 vyhýbaj sa zbytočným obalom.
- 5 Začni jednou zmenou.

www.ekotočka.sk
Hlavná 30, Stupava

Pre všetkých mladých záhradkárov máme pozvánku

Okrem toho, že sa na fare učíme strihať vinič, musíme ho aj naďalej ošetrovať, najmä okopať. A to už nám 70+ naozaj robí problémy. Príďte medzi nás! Keď bude známy termín, budeme vás o tom informovať na webe mesta Stupavy a na FB Stupavské noviny.

SPOLKOVÝ ŽIVOT V STUPAVE A JEJ OKOLÍ V MEDZIVOJNOVOM OBDOBÍ

darovať ju Obecnému domu v Máste ako exponát, historický dôkaz, že v tejto obci v minulosti panovalo živé dianie a že tu fungovalo niekoľko organizácií a spolkov. Veríme, že čoskoro bude vystavená, aby sa história Mástu stala majetkom celej miestnej komunity.

Po skončení prvej svetovej vojny 11. novembra 1918 sa otvorila nová kapitola v dejinách Rakúska-Uhorska, ktorá viedla nakoniec k jeho rozpadu. Z pôvodných častí vznikla Československá republika, ďalšie územia sa pridali k Poľsku, novovzniknutej Juhoslávii alebo sa pripojili k už existujúcim štátom, akými boli Rumunsko či Taliansko. Tento rozpad a vznik nového štátu, Československa, viedol k výrazným zmenám v živote obyvateľov na našom území.

HISTÓRIA

Nový politický a spoločenský kontext priniesol zmenu v riadení štátu, zmeny v štátnej moci a jazykovej politike, pričom československý jazyk sa stal úradným jazykom namiesto maďarčiny. Uvedené zmeny ovplyvnili nielen verejný život, ale aj kultúrny a hospodársky sektor. Toto obdobie, známe aj ako „roky slobody 1918 – 1938“, znamenalo pre obyvateľov Československa obdobie intenzívneho politického a spoločenského angažovania.

Zmeny postihli najviac malé dediny, kde sa spoločenský život výrazne transformoval. Obyvatelia novej republiky sa aktívne zapájali do politických strán a spolkov, kde sa zaoberali rôznymi činnosťami a záujmami. Rozšírené boli samovzdelávacie skupiny, spevácke zbory a divadelné súbory, ktoré posilňovali spoločenské väzby a kultúrny život dediny.

Obyvatelia mali možnosť voľby svojich zástupcov do národného zhromaždenia prostredníctvom všeobecného, rovného, tajného a priameho volebného práva, čo viedlo k väčšej participácii občanov na politickom živote krajiny. Stupava a Mást sa v tomto období stali samostatnými obcami.

Rolnícka beseda v Máste

Podme sa najskôr pozrieť na hospodársku a politickú situáciu v tej dobe. Spolky a rôzne organizácie sa mohli slobodne rozvíjať, pričom štruktúra štátu sa menila. V roku 1919 vznikla Slovenská agrárna strana, druhá najvplyvnejšia a najúspešnejšia politická strana na Slovensku v medzivojnovom období. Jej zameranie bolo podporovať roľníkov a republiku. V tej dobe tvorili roľníci 60 % obyvateľstva Slovenska a v Máste vzniklo viacero podobných spolkov, ako napríklad Potravný spolok alebo Okresná jednota Slovenského roľníckeho dorastu. Na podporu roľníkov pôsobili aj Úverné družstvo pod vedením Pavla Polláka.

Dedičstvo po predkoch

V septembri 2022 sa v Máste – mestskej časti Stupavy, oslavovalo 10. výročie založenia Mástského potravinového spolku. V rámci programu bola predstavená aj nedávno objavená zástava, ktorá bola opatrovaná v rodine Jána Madera ako dedičstvo po jeho predkoch – starom otcovi Jánovi Maderovi (1891 – 1951) a otcovi Jánovi Maderovi (1919 – 1965). Na pamiatku 15. výročia bývalého Potravného spolku v Máste bola urobená aj fotografia jeho členov z minulosti. Ján Mader (súčasný)

si preto myslel, že zástava patrila tomuto potravnému spolku. V skutočnosti sa jej preštudovaním zistilo, že patrila Roľníckej besede v Máste.

Čo zobrazuje zástava?

Na prednej strane zástavy je vyobrazená farebná postava svätého Vendelína, ochrancu roľníkov a pastierov. Nad ním je uvedený text „ROLNÍCKA BESEDA V MÁSTE“ s dátumami 1919 – 1938 a pod ním je napísané „SV. VENDELÍN ORODUJ ZA NÁS“. Rohy zástavy sú zdobené rôznymi ornamentmi. Zadná strana zástavy je tiež zelenej farby. V jej strede sa nachádza vyšívaný obrázok roľníka v tradičnom oblečení s pluhom, v pozadí je trojvršie s červeným slnkom a so slovenským dvojkrížom. Tento obrázok je v podstate slovenským znakom, aj keď v dobe, keď bola zástava vyšívaná, to možno nebolo vhodné. Nad obrázkom je nápis „VERNÍ PŮDE“ a pod ním nápis „VERNÍ ŠTÁTU“. Na oboch stranách obrázka je vyšívaný štvorlístok, symbol agrárnej strany, členov ktorej volali „datelinkári“.

ďalších farieb. Na zástave sú pripevnené dve stuhy – jedna biela s vyšívaným textom „Dar ženského odboru“ a druhá zelená s textom „Republiková strana v Máste 1938“. Zástava sa nachádza na drevenej žrdi, na ktorej je pripevnených 80 plieskov zlatej farby s menami vtedajších významných osôb, spriatelenej Roľníckych besied

Rohy zástavy sú zdobené výplňovou výšivkou s obilnými klasmi. V jednom rohu je vyšívaná kapustná hlava a uhorka, teda plodiny, ktoré sa v Máste pestovali a dodnes pestujú, najmä však kapusta, ktorá tu má veľký význam a tradíciu. Zástava je vzhľadom na svoj vek vo vynikajúcom stave, so zrozumiteľnými textami a rozmermi 165 x 117 cm. Vyrobená je zo zeleného textilného materiálu a zdobená vyšívaním, najmä zlatou farbou, avšak s použitím aj

(Čeklis, Horvátsky Grob, Hochštetno), členov alebo darcov pre spolok (napr. J. Lichner – poslanec, Boh. Laštuka – krajský tajomník, P. Pollák – okresný predseda, J. Ursíny – poslanec a ďalší).

Vzhľadom na množstvo organizácií a spolkov v tej dobe je dnes ťažké presne určiť, kto spomínanú zástavu nechal vyrobiť, pretože táto história nie je dodnes presne preskúmaná. Zástava zostala zachovaná a rodina Jána Madera je pripravená

Potravný spolok v Máste

Na prelome 19. a 20. storočia, okrem najrozšírenejších finančných družstiev, vznikalo aj množstvo výrobných družstiev. Zasluhou mástského richtára Pavla Polláka (1884 – 1951) bol založený v roku 1919 vyššie zmienený Potravný spolok v Máste s 210 podielmi a so 160 členmi, ktorý si z vlastných prostriedkov postavil spolkový/družstevný dom.

A tak sa dňa 18. januára 1925 dedina Mást tešila jeho slávnostnému otvoreniu, ktorý sa podarilo miestnym obyvateľom

postaviť vlastnými silami, bez cudzej pomoci. Táto udalosť bola významným prejavom miestnej solidarity a úsilia o sebapomoc. Na otváraciu slávnosť sa zišlo mnoho hostí z Bratislavy a okolitých dedín, čo dodalo udalosti výnimočný charakter. Medzi hosťami boli významné osobnosti ako bývalý minister zásobovania Fedor Houdek, predseda Ústredného družstva Dr. Pavel Blaho, poslanec Republikánskej strany poľnohospodárskeho a maloroľníckeho ľudu (ďalej len Republikánska strana) a predseda Zemědělskej rady bratislavský mešťanosta Dr. Ľudovít Okánik, profesor Ľudovít Hrdlička, predseda Ústredného družstva Pavel Macek, roľník z Čáčova, podpredseda Zemědělskej rady,

Drahotín Štefánek, tajomník Slovenskej roľníckej jednoty, a ďalší. Slávnosť sa začala už na nádraží v Stupave, kde hostí privítala hudba a čestná rota roľníckeho dorastu Potravného spolku. Po príchode do spolkového/družstevného domu nasledovala séria prejavov a prednášok. Dr. Okánik sa vo svojom vystúpení venoval družstevníctvu, povzbudzoval obyvateľov k solidarite a práci v prospech roľníckeho ľudu. Varoval ich pred konfliktmi a zbytočnými náboženskými spormi. Vyzval ich, aby sa venovali práci a užitočným činnostiam. Dr. Blaho hovoril aj o politických otázkach a ťažkostiach, ktorým čelili politici, najmä v súvislosti s rokovaniami s Rakúskom o colných záležitostiach. Zdôraznil neúčast opozičnej ľudovej strany vo výboroch, kde sa riešia záležitosti v prospech ľudu, čo považoval za zanedbávanie zodpovednosti. Slávnosť pokračovala aj počas popoludnia, keď roľnícky dorast predviedol veľmi úspešnú divadelnú hru „Škriatok“ od Urbánka. O celkový úspech slávnosti sa zaslúžil najmä horlivý družstevník Pavel Pollák, ktorý aktívne podporoval a viedol mladú generáciu roľníkov v ich úsilí. Táto udalosť slúžila nielen ako oslava, ale aj ako dôkaz o sile a jednote komunity v Máste.

(Pokračovanie)

Martin Prokeš, foto: archív autora

KLIMATOLOGICKÉ ZHODNOTENIE ZIMY 2025/2026 NA SLOVENSKU A PREDBEŽNÝ VÝHLAD NA JAR 2026

Zima 2025/2026 sa na Slovensku (a v širšom priestore strednej Európy) zatiaľ ukazuje ako sezóna výrazných kontrastov. Do zimy sme vstúpili takmer „nezimným“ decembrom, január priniesol návrat chladného počasia.

Dôležité je však to, že teplotná dynamika nešla ruka v ruku so zrážkami. V mnohých oblastiach sa síce objavili dlhšie epizódy mrazov a krátke snehové situácie, no celková bilancia vlhky zostala výrazne negatívna – a práve to je pre záver zimy a štart vegetačnej sezóny rozhodujúce.

December 2025 bol v európskom meradle mimoriadne teplý: priemer nad európskou pevninou dosiahol 2,68 °C a odchýlka oproti referenčnému obdobiu 1991 – 2020 bola +1,99 °C. V praxi to znamená viac situácií, keď nížiny a kotliny namiesto snehu dostávajú dážď alebo len slabé prehánky, a najmä slabší „snehový rezervoár“, ktorý by sa za bežných okolností postupne uvoľňoval do pôdy a tokov na prelome zimy a jari. Január 2026 priniesol však výrazný zvrät v charaktere počasia: priemer nad európskou pevninou klesol na -2,34 °C, čo predstavovalo odchýlku -1,63 °C pod normálom 1991 – 2020 a najnižšiu januárovú hodnotu od roku 2010. Aj tak však nešlo o „stabilnú“ zimu v klasickom zmysle slova – skôr o prejav výrazne zvlneného polárneho tryskového prúdenia a epizodických vpádov studeného vzduchu do južnejších regiónov Európy. Na Slovensku sa tento kontrast prejavil veľmi citelne. December 2025 bol teplotne nadnormálny

až silne nadnormálny, s odchýlkou priemernej mesačnej teploty od +1,6 do +3,9 °C; na Záhorí v stanici Kuchyňa bola odchýlka +1,6 °C. V Stupave bolo počas mikulášskeho víkend 6. – 7. 12. 7,9 °C a 7 °C.

Minimum zrážok

Z hľadiska vody bol však december ešte výpovednejší: zrážkovo išlo o mimoriadne suchý mesiac. Percento normálu 1991 – 2020 sa pohybovalo od 63,3 % v Kuchyni až po 4,2 % na košickom letisku. Pre Záhorie je podstatné práve to, že deficit zrážok sa nevyhol ani západu Slovenska – teda oblasti, ktorá si v zime často vie „pomôcť“ aspoň frontálnymi zrážkami z Atlantiku.

Počasia na prelome rokov

Január 2026 sa síce ako celok hodnotí teplotne ako „normálny“, no v priebehu mesiaca sa vyskytli aj pozoruhodné extrémny. Slovensko zažilo veľmi studené rána (minimum -25,6 °C 9. januára vo Víglaš – Pstruši), ale zároveň aj nečakane vysoké denné maximá, pričom 9,8 °C sa objavilo aj v Kuchyni. Presne tento typ priebehu je pre nížiny západného Slovenska typický zvýšeným počtom dní, keď teplota vzduchu doslova skáče okolo bodu mrazu – a to je režim, ktorý podporuje tvorbu poľadovice, vždy keď sa k tomu pridajú aspoň slabé

zrážky (mrholenie, slabý dážď), prípadne aj topenie snehu.

Zrážkovo bol január na väčšine územia silne podnormálny až normálny; na Záhorí pokračujúci deficit dobre dokumentujú nízke mesačné úhrny v Holíči (19,8 mm) a v Skalici (20,0 mm). Inými slovami: január síce priniesol návrat zimy, ale na veľkú časť územia nepriniesol takú zrážkovú „kompenzáciu“, ktorá by výraznejšie vyrovnala negatívnu vlahovú bilanciu z decembra. V Stupave boli namerané tiež mimoriadne chladné rána. Počas dňa 12. 1. bolo -9,8 °C a 8. 1. to bolo -7,6 °C. Večer 10. 1. dokonca -8,8 °C.

Sneh nás možno prekvapí

Špecifickou kapitolou zimy je sneh, presnejšie jeho vodná hodnota. V nížinách a pahorkatinách západného Slovenska sa sneh často vyskytuje len epizodicky – objaví sa, krátko sa udrží a pri prvom výraznejšom oteplení rýchlo mizne, pričom časť vody odtéče z územia bez toho, aby stihla účinne vsiaknuť do pôdy. Aký bude záver zimy? Toto obdobie je citlivé na väzbu medzi stratosférou a troposférou. Ak dôjde k výraznejšiemu oslabeniu polárneho víru, zvyšuje sa pravdepodobnosť ďalších vpádov studeného vzduchu do Európy, najmä do jej severnej časti, a v našich podmienkach to

často znamená prudké ochladenia po prechodnom odmäku. Pre Slovensko je potom kľúčové nielen to, či ochladenie príde, ale aj to, v akom „vlhkom“ prostredí ho zastihne: pri kombinácii odmäku a následného mrazu rastie riziko poľadovice a lokálnych škôd na vegetácii, ak teplé epizódy dočasne opäť vystrieda zima po tom, čo sa príroda začne predčasne aktivovať. Pre Záhorie je navyše zásadné skupenstvo zrážok – či prípadné zrážky prídu ako dážď s rýchlejšim odtokom alebo ako sneh s aspoň krátkodobou retenciou, no najmä to, či bude dostatok času na infiltráciu vody do pôdy.

Predbežný sezónny výhľad pre jar 2026 vychádza teplotne skôr nadnormálne, zrážkovo však s veľkou neistotou. Priebeh zimy vytvoril pomerne veľký deficit vlhky: teplý a suchý december, január bez plošnej zrážkovej kompenzácie a nestabilný režim snehovej pokrývky mimo horských oblastí. Pre Záhorie to znamená vyššiu pravdepodobnosť skorého jarného stresu v dôsledku nedostatku vlhky, pričom prax ukáže, do akej miery sa situácia zlepší v závere zimy a na začiatku jari. V tejto fáze bude rozhodovať nie kalendár, ale aj reálny stav pôdnej vlhkosti, načasovanie zrážok a schopnosť krajiny vodu udržať a „pretaviť“ do zásob, ktoré sa v jarných týždňoch zídu najviac.

Jozef Pecho, klimatológ,
GOSPACE LABS, s. r. o. www.gospace.tech,
foto: Matej Kotuľa

NOVÁ BUDÚCNOSŤ OBECNÉHO DOMU V MÁSTE

Podľa historických materiálov bol Obecný dom v Máste postavený okolo roku 1909. V miestnej kronike sa uvádza, že starý hasičský sklad bol zbúraný a na jeho mieste bol v roku 1909 za starostu Jozefa Nováka a notára Jána Šmelíka postavený nový obecný dom.

Mást bol pôvodne samostatnou obcou. Prvá písomná zmienka o nej pochádza z roku 1314. K Stupave bola pričlenená v roku 1953. Počas rokov 1993 – 2016 sídlila v obecní dome mestská knižnica. Po rekonštrukcii bol Obecný dom v Máste slávnostne otvorený 12. augusta 2023 počas Mástskych hodov.

Remeselná izba

V priestoroch obecného domu začne v najbližšom čase svoju prevádzku remeselný ateliér – Tradičná remeselná izba, v ktorej budú prebiehať kurzy, krúžky a workshopy zamerané na tradičné spracovanie prírodných materiálov, najmä vlny, ľanu a žihľavy, ako i výroby modrotlačie. Ateliér ponúkne priestor na oživovanie starých remesiel a ručných techník, ako sú česanie, pradenie, tkanie, pletenie, háčkovanie, plstenie, šitie a výroba modrotlačie.

„Našou snahou je vytvoriť priestor, kde si možno pozrieť rôzne remeselné výrobky a dokonca sa naučiť jednotlivé remeslá,“ prezradila riaditeľka MKIC Mária Šimončíková. „Svoje vedomosti a zručnosti by si v ňom odovzdávali zruční majstri, ktorí pestujú tradície našich predkov. Hlavným cieľom ateliéru je zachovávať tradičné remeslá, rozvíjať manuálnu zručnosť u detí i dospelých a podporiť návrat k udržateľnému a ekologickému spôsobu tvorby. Zároveň by sme chceli vytvoriť komunitný priestor, kde sa ľudia môžu stretávať, spoločne tvoriť a odovzdávať si vedomosti medzi generáciami.“

Aktivity ateliéru by mali byť zamerané na:

- mamičky s deťmi
- seniorov
- výučbové programy pre školy a škôlky
- krúžky pre deti a mládež
- víkendové workshopy

Podpora miestnych výrobcov

V menšej miestnosti Obecného domu v Máste by sa mal vytvoriť priestor pre rôzne druhy terapií, ako napríklad:

- arteterapiu – liečebnú metódu využívajúcu tvorivé procesy ako maľovanie, kreslenie, modelovanie alebo tvorbu koláží na podporu psychickej pohody;
- muzikoterapiu – klinické využitie hudby na

dosiahnutie individuálnych cieľov v oblasti fyzického aj duševného zdravia;

- Sound Healing – starovekú metódu samoliečenia, ktorá sa stáva opäť modernou. Podobne ako v joge dokáže aktivovať samoliečiaci proces v našom tele.

V miestnosti v nezrekonštruovanej časti obecného domu, ktorá má samostatný vchod, bude zriadená kaviareň, čajovňa s malým občerstvením a v letných mesiacoch aj so sedením na dvore. Hlavným cieľom tejto prevádzky by mala byť podpora lokálnej ekonomiky a miestnych výrobcov, čiže by sa v nej predávali aj lokálne výrobky.

švo, foto: Peter Kubička

KNIŽNÝ TIP

JOANNA KUCIEL-
-FRYDRYSZAK:
SEDLIAČKY

„Neplač, dieťa moje. Každá žena je otrokyňa, tak ani ty nebudeš vyvolená,“ hovorí babka svojej mladej vnučke. Znie to ako rada do života, no v minulosti na vidieku táto

veta fungovala takmer ako zákon. Poľská spisovateľka Joanna Kuciel-Frydryszak nám v knihe Sedliacky ponúka dojemný a mimoriadne silný portrét žien. Našich babiek a prababiek... Vo svojej knihe Sedliacky dala hlas vidieckym ženám, aby hovorili o svojom živote: o každodennej neľudskej námahe, o svojich obavách, strachoch i snoch, o živote plnom túžob, ktoré hatia predsudky, povery i očakávania spoločnosti. Hovoria však aj o všadeprítomnom násilí, nútených manželstvách, neustálych tehotenstvách a nemožnosti zmeniť svoj údel. Kniha Sedliacky sa v Poľsku stala literárnou udalosťou. Predalo sa jej viac než 600-tisíc výtlačkov a naprieč celou krajinou spustila živú diskusiu o postavení žien v spoločnosti, o dedičstve vidieka i o dobe, v ktorej žili naši predkovia. Sedliacky sa hneď po vydaní zaradili medzi najvýraznejšie reportážne knihy posledného desaťročia.

Michaela Víchová, foto: autorka

MESTSKÝ PLES – OČARUJÚCI 31. ROČNÍK!

KULTÚRA

Tradične sa plesová sezóna v Stupave otvára mestským reprezentačným plesom. V piatok 16. januára 2026 sa večer niesol v znamení skvelej nálady, elegancie a výnimočných vystúpení. O tanečnú zábavu sa postarala kapela Tuzex Band, kulinársky zážitok doplnilo výborné jedlo a folklórnu atmosféru dotvorila ľudová hudba folklórneho súboru Gymnik, pri ktorej si hostia mohli vyskúšať aj tradičný širákový tanec. Publikum očarilo tanečné centrum ELEGANZA svojimi krásnymi choreografiami a nechýbala ani bohatá tombola. Za organizáciu ďakujeme MKIC Stupava.

pie, foto: Peter Kubička

ROZPRÁVAČSKÝ TALENT

Matúš Mader opäť nesklamal. Je žiakom deviateho ročníka ZŠ v Stupave a oplýva mimoriadnym rozprávačským talentom. Prirodzenosť jeho prejavu a rozprávačské schopnosti ho veľakrát doviedli na javisko. Vďaka svojmu talentu nemá problém postaviť sa aj pred odbornú porotu. Každý rok sa úspešne zúčastňuje krajskej súťažnej prehliadky ľudových rozprávačov s názvom Konc jak živé. Aj tento rok Matúš predviedol svoje rozprávačské umenie v spoločenskom dome Mestského centra

kultúry v Malackách s textom Znovu taham-jatam alebo Francek s Dorkou v záhrobí od Štefana Moravčíka. Vďaka jeho jedinečnej interpretácii mu odborná porota udelila špeciálnu cenu za živú charakterizáciu postáv a odporučila ho na celoštátnu prehliadku rozprávačov – Rozprávačské Lodno. Matúšovi želáme ešte veľa úspechov a tešíme sa, že takto skvele reprezentuje naše mesto.

Andrea Balcerčíková, foto: autorka

NOVÁ BLÁZNIVÁ KOMÉDIA PRACHY

V závere minulého roka uviedlo Komorné divadlo Stupava premiéru divadelnej hry Prachy od britského autora Raya Cooneyho. Druhú februárovú nedeľu sme túto bláznivú komédiu o tom, ako peniaze robia s ľuďmi nevídané veci, mohli vidieť v Kultúrnom dome v Stupave.

KULTÚRA

Celý dej hry sa odohráva v obývačke manželského páru Perkinsonovcov v Londýne. V jeden deň príde Henry Perkins domov neskôr ako zvyčajne. Pri ceste metrom si omylom vymenil svoj kufrík za kufrík mafiána, v ktorom sa nachádzali 2 milióny libier.

Henry dostane nápad, že si tie peniaze ponechá a že so svojou ženou Jean pôjdu za ne niekam do zahraničia. Lenže realizovať tento plán nebolo také jednoduché. Na scénu prichádzajú rôzne ďalšie postavy, ktoré všetko iba skomplikujú. Všetci chcú mať z 2 miliónov libier nejaký podiel. Úplatky, intrigy a pretvárkavy najviac vystihujú charakter všetkých postáv, ktoré, túžiac po peniazoch, sú schopné urobiť čokoľvek.

Interakcia s publikom

Výkony amatérskych hercov rôznych vekových kategórií boli pod režisérskou taktovkou Romana Maroša na veľmi dob-

rej úrovni. Niekedy nebolo ani možné jasne určiť, či ide o nacvičenú scénu alebo o improvizáciu. Svojím hereckým výkonom zaujal najmä osemdesiatnik Viliam Polák v role seržanta Davenporta, ktorý sa zhostil svojej úlohy nadmieru dobre, a to i napriek tomu, že je takmer slepý. Jeho šušlavosť prinášala do hry uvoľnenosť a zábavnosť.

Oceňujeme takisto spôsob, akým sa režisér Roman Maroš vybral s interakciou s publikom. Uprostred deja, keď si postavy na scéne pripíjajú, začali herci podávať poháre s vínom aj obecnstvu. Dostalo sa aj na tých,

ktorí sedeli ďalej od pódia. Ľudia sa zabávali, smiali sa. Nečudo, že na konci odmenili hercov zaslúženým standing ovation.

Príjemné prekvapenie

Ak by sme mali hľadať nejaké negatívum tejto hry, našli by sme ho asi len veľmi ťažko. Spomenúť by sme mohli azda miernu chaotickosť v rôznych príbuzenských či kamarátskych vzťahoch, v ktorých sa divák trochu strácal.

Napriek tomu, že od komédie Prachy sme nemali žiadne očakávania, príjemne nás prekvapila. Diváci sa na nej dobre pobavili a predstavenie stálo naozaj za to. Milovníci divadelných komédií by si na túto bláznivú komédiu rozhodne mali nájsť čas.

Termíny najbližších repríz: 8. 3. a 29. 3. o 18.00 hod. v Komornom divadle v budove MKIC na 2. poschodí. Vstupenky si možno zakúpiť online na tootoot.fm alebo v prevádzke Komunál Klub. Cena vstupenky je 8 eur.

Osoby a obsadenie:

Jean Perkinsová – Zuzana Bránická, Henry Perkins – Roman Maroš, Betty Johnsonová – Martina Mitická, Viktor Johnson – Filip Bránický, taxikárka – Jana Vizmüllerová, seržant Davenport – Viliam Polák, agent Slater – Marek Sokol, Marilyn Monroe – Petra Prepírová, krstný otec – Roman Moravčík.

Tomáš Tóth

ZABARAMBARUMBARUJTE SI S NAMI — VÝCHOVNÝ KONCERT PLNÝ FANTÁZIE, TANCA A HRY

ŠKOLSTVO

Pred jarnými prázdninami sa v Komornom divadle MKIC Stupava uskutočnil výchovný koncert s originálnym názvom Zabarambarumbarujte si s nami, ktorý pripravili žiaci zo Základnej umeleckej školy v Stupave. Podujatie bolo určené žiakom prvého stupňa základných škôl. Koncert si užilo približne 130 detí zo Stupavy a z Plaveckého Štvrtka.

Hodinový program vznikol v spolupráci tanečného a literárno-dramatického odboru pod vedením tanečnej pedagogičky Katky Palúchovej a divadelnej pedagogičky Milice Pálfyovej. Mladí tanečníci predstavili pestré choreografie – od ľudových tancov cez klasické až po náročnejšie moderné výrazové tance, v ktorých

ukázali svoju technickú zdatnosť aj umelecký prejav.

Žiaci literárno-dramatického odboru obohatili program o dramatizácie nonsensových básní autora Daniela Heviera a tiež o dramatizáciu básní z knihy Bola raz jedna trieda od Kristy Bendovej. Ich vystúpenia priniesli humor, hravosť aj fantazijný svet detskej poézie.

Súčasnou koncertu boli aj interaktívne hry, v ktorých učiteľky ZUŠ zapojili do tvo-

rivého procesu aj samotných divákov. Deti tak neboli len pasívnymi pozorovateľmi, ale stali sa aktívnou súčasťou umeleckého diania. Podujatie sa nieslo v radostnej a tvorivej atmosfére. Opäť sa potvrdilo, že umenie dokáže spájať, rozvíjať fantáziu a prinášať silné zážitky malým aj veľkým divákom. Výchovný koncert bol zároveň krásnou prezentáciou talentu a práce žiakov a pedagógov ZUŠ v Stupave.

mip, foto: Lucia Ludvigh Cintulová

WELLNESS V JUŽNÝCH ČECHÁCH

Koncom minulého roka sa členovia stupavskej organizácie Slovenského zväzu telesne postihnutých po roku opäť zúčastnili na rekondičnom pobyte vo wellness hoteli MAS v Sezimovom Ústí, ktorý poskytuje nielen rekondičné a rehabilitačné procedúry pre ľudí s ochorením pohybového aparátu, ale i fakultatívne výlety a spoločenské večery.

V autobuse nás privítali členky zväzu Mária Fajkusová spolu s Máriou Veselou, ktoré nás oboznámili s programom a plánom pobytu. Cestu do južných Čiech nám spetrovali informácie Alice Šimkovej o miestach, ktorými sme prechádzali.

Počas pobytu v hoteli MAS sme v rámci rehabilitačných procedúr absolvovali relaxačnú masáž so zábalom, prístrojovú masáž chodidiel, magnetoterapiu a regeneračnú kyslíkovú terapiu, ako aj procedúry, ktoré sme si mohli priplatiť. Denne sme relaxovali

v krytom vyhrievanom bazéne s 30-stupňovou teplotou, do ktorého sme mali počas nášho pobytu neobmedzený vstup zadarmo. Väčšina z nás nevynechala ani spoločenské večery s tancom či vzrušujúcu spoločenskú hru bingo.

Naše fakultatívne výlety

Počas pobytu v Sezimovom Ústí sme v rámci fakultatívnych výletov spoznali aj

viacero klenotov južných Čiech.

Mesto Tábor – leží na rieke Lužnici a späť je s Jánom Žižkom z Trocnova. Navštívili sme Dekanský kostol Premenenia Pána na hore Tábor, 18 m vysoký Jordánsky vodopád, Husitské múzeum, Chýnovskú jaskyňu a ZOO so 60 chránenými druhmi zvierat.

Kláštor Zlatá koruna – tento cisterciánsky kláštor sa nachádza neďaleko Čes-

kého Krumlova a je jedným z najcennejších komplexov gotickej architektúry v strednej Európe.

České Budějovice – prehliadka námestia Přemysla Otakara II. so Samsonovou fontánou. Námestie je svojím štvorcovým tvarom s rozmermi 133 x 133 metrov jedným z najväčších v Čechách. Prehliadka svetoznámeho pivovaru budějovický Budvar.

Zámok Hluboká nad Vltavou – jeden z najkrajších českých zámkov, ktorý si Schwarzenbergovci nechali prestavať v štýle anglickej tudorovskej gotiky.

Jemniště – návšteva barokového zámku s posedením v zámockej kaviarni pri servírovanej káve so zohriatym pohárikom medoviny a becherovky.

Jindřichův Hradec – návšteva tretieho najväčšieho hradného a zámockého komplexu na území Českej republiky a takisto Krýzových jaslíček, ktoré s dĺžkou 17 m a plochou 60 m² predstavujú najväčší ľudový mechanický betlehem v ČR. Obsahuje 1 398 figúrok, z ktorých je 133 pohyblivých. Pančuchársky majster Tomáš Krýza ho vyrábal viac ako 60 rokov.

Rumovod – zastavenie na benzínovej pumpe, ktorá patrí líkerke Fruko-Schulz, kde sa čapuje nielen benzín a nafta, ale i rum.

Lipno nad Vltavou – dvojhodinová plavba krytou a vyhrievanou vyhladkovou loďou po Lipenskej priehrade.

Rožmberk nad Vltavou – prechádza ním nulový poludník.

Dotazník spokojnosti

Program zájazdu bol pestrý, účastníkom wellness pobytu sa páčil. Vyplnený dotazník spokojnosti priniesol našej členke Antonii Ivanovej pobyt aj na budúci rok. Ďakujem Michalovi Navrátilovi za úžasný výklad pri fakultatívnych výletoch do okolitých miest, ako aj vodičovi autobusu za bezpečnú jazdu. Všetkým prajem veľa zdravia a pozývam ich na budúci rekondičný wellness pobyt.

Stanislav Gajdošík,

foto: Helena Gajdošíková

VEČER SLOVA A HUDBY — KEĎ SA SPOJA TALENT, EMÓCIA A ODVAHA

ŠKOLSTVO

Vutorok 10. februára 2026 sa na našej škole uskutočnil už tradičný Večer slova a hudby. Toto podujatie si získalo pevné miesto v školskom kalendári. Slávnostný večer nie je len koncertom – je oslavou mladého talentu, odvahy vystúpiť pred publikom a radosti z umenia. Program prepojoval hudbu a umelecké slovo. Na pódii sa predstavili talentovaní hudobníci spolu s víťazmi školského kola súťaže Hviezdoslavov Kubín.

Zazneli známe melódie z legendárneho muzikálu West Side Story, ale aj diela klasickej hudby. Recitátori predniesli prózu významných autorov, medzi nimi diela od Daniela Heviera a Jacquesa Préverta. Každé vystúpenie bolo dôkazom, že slovo má stále silu osloviť, dojať aj prinútiť zamyslieť sa. Mladí recitátori dokázali, že literatúra je živé umenie, ktoré dokáže rozozvučať srdce rovnako ako hudba.

Za krásnymi výkonmi stojí poctivá príprava. Recitátorov pripravila pani Milica Pálfyová, pedagogička literárno-dramatického odboru, ktorá ich viedla k pochopeniu textu a k práci s výrazom. Hudobníkov pripravovali pedagógovia ZUŠ, ktorí ich podporovali v technike aj v umeleckom prejave. Ich spoločná práca sa odrazila v profesionálnych a sebavedomých výkonoch účinkujúcich.

Večer slova a hudby opäť ukázal, že na našej škole vyrastajú šikovní, citliví a talentovaní mladí ľudia. Potlesk, ktorý po každom vystúpení zaznel, bol nielen prejavom uznania, ale aj poďakovaním za odvalu a úsilie, ktoré účinkujúci vložili do svojich výkonov.

Alena Duranková

TÓNY HUDBY U RUDA MORICA

ZUŠ

Vo štvrtok 29. 1. 2026 podvečer sa v Mestskej knižnici Ruda Morica v Stupave uskutočnil koncert žiakov Základnej umeleckej školy v Stupave, žiakov Základnej umeleckej školy sv. Cecílie v Bratislave a žiakov Súkromnej základnej umeleckej školy v Lozorne. Pedagogické vedenie žiakov mali na starosti manželka Blanka a Vladimír Ondrejčákovci. Zaznel Wolfgang Amadeus Mozart – Twinkle, Twinkle little star, Jorge Cardoso – Milonga.

Michaela Víchová, foto: Sebastian Vencel

PRE KRÁSU, RADOŠŤ A ÚŽITOK

Vedeli ste, že základná organizácia Slovenského zväzu chovateľov Stupava sa môže pochváliť dlhou a bohatou tradíciou? Jej vznik sa datuje do roku 1921, keď sa stala prvým chovateľským spolkom založeným na Slovensku. V tomto roku čakajú teda stupavských chovateľov oslavy 105. výročia založenia svojej organizácie. Náš rozhovor sa preto nemohol uskutočniť s nikým iným ako s tým najpovolanejším – Ladislavom Baloghom, predsedom tejto organizácie. Celý svoj život má previazaný s drobnochovateľstvom, je to vlastne jeho ďalšie dieťa.

ŽIJÚ MEDZI NAMI

Minulý rok ste mali aj vy okrúhle výročie, takže ste vlastne už kategória 80+. Stále ste aktívny, máte svoju záhradu a dlhé roky pracujete v základnej organizácii drobnochovateľov ako tajomník a od roku 2022 ste jej predsedom. Ako sa to všetko vlastne začalo?

Z histórie vieme, že v roku 1921 sa zišlo niekoľko záujemcov o chov drobných zvierat v hostinci U Gustafika – dnes už nestojí, bol na rohu Novej ulice –, aby rozhodli o začiatkoch organizovaného chovateľstva. Medzi účastníkmi tohto stretnutia môžeme nájsť mená už nežijúcich členov a funkcionárov: Valent Matúšek (traťmajster), Tomáš Veselý (železničiar), Ján Cichoň (kurič), Eduard Holub, Jozef Húbr, Adalbert Slezák, Michal Ivica, Alojz Ress, František Olárek, Karol Kastler. Organizácia niesla spočiatku nemecký názov Erste kleine Zuchtverein Tschechoslowakei. Až neskôr dostala slovenský názov Prvý Slovenský spolok dochovávatelov malých zvierat na Slovensku. Výhodou bolo, že niekoľko jej členov pracovalo na železnici. Mohli sa tak častejšie dostať na Moravu, resp. do Čiech, odkiaľ si dovážali čistokrvné zvieratá. V tom čase nebola na Slovensku žiadna ústredná organizácia, ktorá by usmerňovala rozvoj a zakladanie spolkov. Ja som bol v organizácii od roku 1962, ako sedemnásťročný som v nej robil zapisovateľa. Predsedom bol vtedy Július Rigler a tajomníkom bol Richard Popp, ktorý býval v Borníku.

Pod'me však od začiatku. Narodili ste sa v Stupave?

Áno, absolvoval som našu základnú školu. Riaditeľom bol vtedy Ján Husárik. Po ôsmej triede som išiel na jedenásťročnú strednú školu do Bratislavy na Dubovú ulicu. Spomínam si na jedno osudové stretnutie. Raz, keď som zo školy a prechádzal som cez Patrónku, zbadal som, ako si popri ceste vykračuje holub. Taký ten obyčajný mestský, ktorých sú stovky. Napriek tomu ma však osudovo zaujal. Bol zranený a nemohol lietať. Zobral som ho domov. Pamätám sa, že sa z tobo dostal, a tak sa mojou srdcovkou stali holuby. Choval som poštové holuby a české staváky žlté.

Kde ste potom ďalej študovali?

Po maturite som si zvolil kombináciu prírodopis – zemepis na Pedagogickom inštitúte v Trnave. Teraz je to Pedagogická fakulta Univerzity Komenského. Bolo to štvorročné štúdium, tri roky teória na škole a potom rok takzvaná riadená prax.

Kam vás zavial osud po ukončení štúdia?

Do Dolnej Maríkovej, kam som dostal svoju umiestnenku. Musím sa priznať, že túto dedinku som si musel najskôr nájsť na mape. Zistil som, že sa nachádza v okrese Považská Bystrica. Od mesta bola vzdialená 13 kilometrov. Keď som tam

vystúpil z autobusu, dostal som mierny šok. Z jednej strany cesty, ktorá cez dedinu viedla, tiekol potok, na druhej strane stálo pár dreveníc. Také domy som v živote nevidel.

Zľakli ste sa?

No – domčeky boli tmavé s malými okienkami, dole len udupaná zem, medzi tým sličky. Keď som kráčal ďalej, narazil som aj na pár murovaných domov, školu, kultúrny dom a krému.

Ľudia tam teda žili hlavne v dreveniciach?

Áno. Život tam bol jednoduchý. Po ceste som prekračoval močovku. Ľudia chovali doma hlavne kravy, nebolo tam družstvo. No a potom husi. Tie si žili v tom potoku. Musím pove-

dať, že podľa zmluvy som mal mať zabezpečené ubytovanie a stravu. Ubytovaný som mal byť v bytovke, v ktorej bolo len pár bytov, tuším šesť. Bytovka však bola plná. Takže som si musel hľadať ubytovanie v nejakej drevenici. Jeden kolega išiel teda so mnou. Našli sme drevenicu, v ktorej bývala jedna stará babka. A chcela za to 80 alebo 100 korún. A strava? Takmer žiadna. Len jedenkrát denne, na obed, keď sa varilo pre deti v škole.

Nečakaný začiatok?

Došiel som tam s jedným kufrom. No keď som to videl, kufor som tam rovno nechal. A zobral som sa preč. Keď sa ma pýtali, že kam idem, tak som povedal, že do Považskej Bystrice, do kina. Noc som strávil tak, že som prestupoval z vlaku

do vlaku – v Považskej, v Trenčianskej Teplej, v Leopoldove. Celú noc som cestoval. A ráno o pol šiestej som sa vrátil domov do Stupavy. Mama už prala. Keď ma uvidela, skoro odpadla. Že som ako prízrak. Spýtala sa, čo sa stalo. Ja vravím, ja tam nebudem. Týždeň ma prehovárala, „prosila na kolenách“, aby som sa tam vrátil.

Prehovorila vás?

Áno. Prvého septembra som došiel späť do Dolnej Maríkovej. Akurát hrali hymnu. Všetci žiaci, učiteľský zbor boli nastúpení pri škole na škvarovom ihrisku. Bolo to slávnostné otvorenie školského roka. Keď som došiel a postavil som sa, ako keby sa nič nedialo, postavil som sa k tým svojim kolegom. Predstavte si, že nikto sa ma dodnes neopýtal, kde som bol, čo som robil. Tak som sa normálne zapojil. Prvý rok som ako triedny učiteľ vlastnú triedu nemal, ale na druhý rok už áno. Učil som predmety, ktoré som vyštudoval. Na výučbu však bolo treba omnoho viac. Tam potrebovali niekoho aj na hudobnú výchovu, bolo treba učiť dielne, práce na pozemkoch...

Akých ste mali v škole kolegov?

Keď som vkróčil do zborovne prvý raz, prebehol som ju očami. Bolo tam 90 % mladých ľudí, od osemnástky vyššie. Všetci skončili stredné všeobecnovzdelávacie školy a hneď išli učiť. Väčšinou ženy. Najstaršia mala 27 rokov, tá už však bola pre mňa stará. Bola tam aj jedna blondavá krásavica Sidónia Lacková, celá Brigitte Bardotová. Ale už bola vydatá. Riaditeľ Ladislav Košút bol najstarší, mal tridsaťtri. Okrem mňa tam boli len štyria učители – Oto Lacko, Štefan Rosík, Egon Grossman a Jano Kuliba.

Vraj ste v Dolnej Maríkovej našli svoju životnú lásku...

Áno, máte pravdu. Antónia došla až rok po mne. Boli sme rovesníci, ale na strednú školu išla z deviatej triedy, tak to mala celé o rok posunuté. Pochádzala z Moravy, z Kyjova. Študovala ruštinu a dejepis na fakulte v Martine. Bol to osud, že dostala takú istú umiestnenku ako ja. Prišla v roku 1966 v septembri a v marci 1967 sme mali na Morave svadbu. Ďalší rok sa nám narodil syn Juraj. Život v Dolnej Maríkovej bol náročný, nemali sme kde bývať, len v kabinete. Toňa plákala plienky v potoku. Tak sme sa potom v roku 1973 vrátili do Stupavy.

Dolná Maríková vám však aj napriek tomu prirástla k srdcu...

Áno, zamiloval som sa najmä do tamojších ľudí. Keď sme sa už usadili, mama mi tam poslala poštu v balíčkoch moje holuby a v Dolnej Maríkovej sme založili v roku 1967 organizáciu drobnochovateľov. Všetci boli z toho nadšení. Chodili sme s povozom do lesa. Najprv sme zrezali stromy, aby sme si mohli narezat dosky a spraviť podklad pod klietky. Nebolo to také jednoduché ako dnes. Na kolene sme zobýbali železá, osmičky, a opletali sme obyčajným drôtom.

Čiže to bola prvá drobnochovateľská organizácia v považskobystrickom okrese?

Nie, prvá bola v susednej obci Udiča. Už od roku 1966. Tam bol o chovateľstvo ešte väčší záujem. Ja som bol u nás tajomník a predseda tam bol Wendel Šulavík. So všetkými, čo som poznal v Dolnej Maríkovej, som stále v kontakte. Každý rok tam chodím. Venovali mi krásnu plaketu mesta a knihu Kronika Maríkova.

Ked' ste sa vrátili do Stupavy, kde ste bývali?

Vrátili sme sa do nášho starého domu na Mlynskej ulici. Celá ulica však musela ustúpiť výstavbe sídliska a onedlho nás asanovali. Mama si kúpila byt na Ružovej ulici a my sme za dom dostali štátny byt. Keď sme sa sťahovali, bola to doslova zoológická zábrada – 50 holubov, 30 sliepok, 30 králikov, kólia. Archa Noemova to bola. So zvieratami sme do paneláku nemohli, tak som ich porozdával. Napríklad Jožkovi Klemanovi. Býval na Marcheggskej ulici. Aj holubník som mu dal. Jeho syn teraz predáva na trhu zelé.

Takže ste zostali bez holubov?

Nič sa nedalo robiť, mal som doma aspoň pár exotov. Choval som amadinu červenoblavú a čieroblavú.

Učili ste aj v škole v Stupave?

Nie, spolu s manželkou sme učili v Lozorne. Ja som mal na starosti aj telesnú výchovu. Chlapci sa mohli venovať stolnému tenisu, futbalu či hádzanej, pre dievčatá tam však nebolo nič. Tak som založil basketbalový krúžok. A davilo sa nám, v roku 1975 sa naše žiačky stali dokonca majsterkami okresu. Boli to 15-ročné dievčatá. Z tej doby mám dokonca fotografiu, ktorú sme si potom po 50 rokoch zopakovali.

Neskôr ste však basketbal vymenili za hádzanú...

V Sološnici učil Ľudovít Peňko. On trénoval dievčatá hádzanú. Povedal mi, počúvaj, však v hádzanej máš predsa viac síperov! Keďže aj v Dolnej Maríkovskej sa trénovala hádzaná, tak som to v Lozorne skúsil s dorastenkami. A boli to dobré hádzanárky! Zrazu začali chodiť do Lozorne také družstvá ako Trenčín, Nitra, Trnava, Šala, Topoľčany, Dunajská Streda, MDŽ Bratislava, Inter, Partizánske. Hrali sme druhú dorasteneckú ligu. Viete, koľko ľudí chodilo povzbudzovať v Lozorne na zápasoch?

Vydržali ste v škole až do dôchodku?

Moja žena áno, ale keďže učiteľské platy boli biedne, prijal som ponuku z Cevaservis. Ten vznikol v roku 1978. Začal som robiť bezpečnostného technika. Absolvoval som školenia v Robožíku a nakoniec som si otvoril aj živnosť. Táto činnosť som sa venoval až do dôchodku. Bolo to náročné, veď som mal na starosti skoro 30 firiem.

Okrem toho ste sa však venovali aj drobnochovateľstvu...

Najlepšie roky boli sedemdesiate. Vtedy sme mali asi 70 členov. V tých časoch sa v organizácii tetovalo asi 50 králikov. Nedávno som našiel takú štatistiku v starých dokumentoch.

A čo všetko sa chovalo?

Všetci chovali všetko, aj králiky, aj holuby. Ale nie ako dnes hybridy. Všetko to boli čistokrvné zvieratá. V súčasnosti je nás v organizácii 22 členov,

z nich sa venujú chovu asi tri štvrtiny. Som rád, že sa nám vôbec podarí každoročne pripraviť výstavu na Dni zelá. Aj tento rok to máme v pláne.

Prečo počet chovateľov tak klesol?

Je to pre to, že ide o veľmi vysokú nadstavbu na normálny život. Chovateľstvo aj kedysi, keď som sa mu počas svojej mladosti venoval, stálo veľa peňazí a času. Teraz je to však ešte drážšie. Keď si zoberiete nejakého čistokrvného králika, viete, koľko stojí taký dobrý samec, keď ho chcete mať na pripúšťanie, aby ste mali zachovaný rod? Keď si pozriete katalóg výstavy z Nitry, tak tá cena je aj do 1 000 eur. Také ceny tam sú. Neplatí to len pre Stupavu, je to trend na celom Slovensku.

Vy však holuby chováte...

Celý svoj chov postupne ruším. Už nemám ani strieborné králiky a ani svoje hnedé sliepky orpingtonky, na ktoré som bol hrdý. Chovateľom som rozdal aj holuby. Zostalo mi ich nejakých dvadsať. Čas sa nedá zastaviť. Myslel som jasne, ale telo sa unavilo. Som rád, keď ráno vstanem a nič ma nebolí. Už päť rokov som vdovec a možno práve to chovateľstvo ma ťahá, aby som fungoval. V zábrade sa starám o mačky. Upratujem, chystám slamu, krmím. Viem, že zvieratá ma potrebujú a ja čerpám od nich svoju každodennú energiu. Aj keď prší, sneží, aj keď mám kopec iných starostí. Tešia ma moje vnúčky Lenka a Martina. Dokonca tá mladšia ide v našich šlapajach a je z nej učiteľka.

Eva Švoňavová, foto: autorka, archív LB

LADISLAV BALOGH

VEK: 80

OBLÚBENÉ JEDLO: bryndzové halušky

ZNAMENIE: Blíženci

KALENDÁR PODUJATÍ STUPAVA A OKOLIE

Organizujete
kultúrno-spoločenskú
udalosť pre širokú verejnosť?

Dajte nám o tom vedieť na noviny@stupava.sk.

12. február – 8. mája 2026

Interaktívna výstava:

KOLESO: VEDECKÁ HRAČKA

v SNM Múzeum Chorvátov
na Slovensku, Devínska Nová Ves

1. marec 2026 o 17.00 hod.

NERO – MUZIKÁL

Kultúrny dom v Stupave

2. marec 2026 o 10.00 hod.

9. marec 2026 o 10.00 hod.

16. marec 2026 o 10.00 hod.

23. marec 2026 o 10.00 hod.

30. marec 2026 o 10.00 hod.

WALDORFSKÉ HERNÍČKY

(pre deti 1,5 – 3 r.) – Obecný dom
v Maste

6. marca 2026 o 18.00 hod.

ROZKVET

výstava OZ Arte.via – Kultúrny dom
v Stupave

6. marec 2026 o 18.30 hod.

MDŽ

premietanie rodinného filmu
CUKRAKANDL – Kultúrny dom v Stupave

11. marca 2026 o 18.30 hod.

PRVÝ PRÍBEH STUPAVSKEJ ŠIBENICE

prednáška v Mestskej knižnici Ruda
Morica

28. marca 2026 od 10.00 – 17.00 hod.

VEĽKONOČNÉ REMESELNÉ DIELNIČKY

Obecný dom v Maste

28. marca 2026 o 15.00 hod.

JURKO A PRASIATKA

(divadielko pre deti) – Obecný dom
v Maste

11. apríla 2026

ROZPRÁVKOVÁ VEĽKÁ NOC

Malý park pri Ekocentre v Stupave

Zmeny programu vyhradené. Viac informácií o kultúrno-spoločenských podujatiach v Stupave nájdete na webe mkic.sk, facebooku MKIC Stupava alebo tel. č: 02/6593 4312.

MOZA

GOLD

ZÁKAZKOVÁ VÝROBA

PREDAJ ŠPERKOV

PREDAJ INVESTIČNÉHO ZLATA A STRIEBRA

STUPAVA, TEL.: 02 6595 7777

NÁM. SLOV. POVSTANIA 108/5, AUTOBUSOVÁ STANICA
PARKOVANIE PRIAMO PRED PREDAJŇOU

www.moza.sk

Z REDAKČNEJ POŠTY

ZMENY V DOPRAVE

Do redakcie Stupavských novín sme dostali množstvo otázok týkajúcich sa noviniek v organizácii dopravy na území mesta, ktoré nadobudli účinnosť začiatkom tohto roka. Prečo sa z niektorých ulíc stali jednosmerky? Pýtali sa najmä tí, ktorí sú zvyknutí jazdiť autom po svojej zaužívanej trase. Odborný pohľad na novovzniknutú situáciu nám zaslala aj najpovolanejšia osoba – Jana Illit'ová z referátu dopravy MsÚ Stupava.

Cestný správny orgán mesta Stupavy eviduje v poslednom čase viacero podnetov, v ktorých nie všetci obyvatelia sú spokojní so zmenami organizácie dopravy vo vybraných lokalitách mesta. Ide najmä o zmeny organizácie dopravy, ktoré boli realizované v rámci balíka Malých projektov II. Paradoxom je, že tieto zmeny boli navrhnuté práve na základe podnetov samotných občanov. Ako sa nám podarilo zistiť, išlo o zmeny na základe podnetov doručených dopravnej komisii mesta, ako aj o podnety, ktoré zaevidoval cestný správny orgán alebo správca komunikácií v predchádzajúcom období.

Všetko má svoje pravidlá

Zmeny organizácie dopravy boli navrhnuté a následne naprojektované na základe podnetov občanov. To však neznamená, že príslušnými orgánmi boli aj schválené výhradne podľa konkrétnych predstáv občanov. Celý proces zmien, rovnako ako osadenie čo i len jednej značky, je komplikovanejší a niekedy dosť zdĺhavý. Ak občan podá podnet, že chce umiestniť dopravnú značku alebo spomaľovač alebo navrhuje zjednosmernenie komunikácie, prípadne inú dopravnú zmenu, nevyhoví sa mu automaticky.

Všetko má svoje pravidlá a presné postupy v zmysle legislatívy a technických noriem. Pokiaľ je podnet opodstatnený, prípadne je mesto zaviazané uznesením mestského zastupiteľstva, nasleduje proces prípravy. Ten sa začína obstaraním služieb projektanta, samotným zadáním požiadavky projektantovi na spracovanie projektu, pričom v tejto fáze sú zo strany projektanta pri spracovaní návrhu zohľadňované už reálne možnosti v zmysle technických noriem a pravidiel legislatívy. Pri príprave projektu sa, samozrejme, vychádza z konkrétnej požiadavky, pričom dôraz sa kladie na to, čo sa má navrhovanou zmenou organizácie dopravy dosiahnuť. Napríklad upokojenie dopravy, zvýšenie bezpečnosti, zlepšenie plynulosti cestnej premávky a pod. Dôležité je povedať, že v prvom rade sa prihliada na verejný záujem a nie na potreby jednotlivca.

Komunikácia s občanmi

Výrazným faktorom, ktorý zasahuje do riešenia jednotlivých návrhov, je miestna zvyklosť, veľakrát asi najväčší kameň úrazu. Stupavské cesty neboli pôvodne dimenzované na takú hustú cestnú premávku, akú máme dnes (foto 1). Aj preto nie je v zažitých oblastiach Stupavy realizácia zmeny organizácie dopravy

Foto 1

vôbec jednoduchá. Vyžaduje si dôkladnejšiu analýzu a prehodnotenie návrhu v širších súvislostiach (zhodnotenie cestnej premávky na príľahlých komunikáciách a pod.). Až následne sa pristupuje k spracovaniu návrhu do projektovej dokumentácie, prerokovanie a následné odsúhlasenie okresným dopravným inšpektorátom. Áno, pri návrhoch väčších zmien bude asi potrebná lepšia a výraznejšia komunikácia s občanmi tej-ktorej lokality, na čom musíme ešte popracovať.

Do budúcnosti bude potrebné nastaviť formát, ako by mal tento proces prebiehať, aby sme sa následne vyvarovali zbytočnej kritiky. Pomôcť by mohli prípadne aj samotní poslanci jednotlivých volebných obvodov, ktorí by mali vytvárať premostenie medzi mestom a občanmi. Mesto samotné z kapacitných dôvodov nedokáže totiž odkomunikovať s občanmi každý jeden prípad. Z úrovne cestného správneho orgánu mesta bude tiež snaha lepšie informovať o pripravovaných zmenách už pri samotnom procese ich prípravy (informácie prinesieme v Stupavských novinách a na webstránke mesta, pozn. redakcie).

Komunikácia s dopravným inšpektorátom

Negatívom pri zavádzaní zmien v organizácii dopravy je, že samotný proces prípravy a schvaľovania trvá niekedy až príliš dlho, čo má výrazný vplyv na samotný výsledok. Vznikajú aj situácie, že zmeny, ktoré občania požadovali pred dvoma až tromi rokmi, dnes už vlastne nechcú, lebo si na situáciu zvykli, prípadne požadujú iné riešenie.

Navyše do procesu ako takého vstupujú prvotné predstavy občanov a až potom samotný dopravný inžinier, ktorý spracuje návrh podľa predstáv občanov, ale už v súlade s technickými normami a štandardmi. Po naprojektovaní prichádza na rad komunikácia s príslušným dopravným inšpektorátom, v ktorej veľakrát dochádza k zmenám v návrhoch projektov. Niekedy sa projekt prekresľuje niekoľkokrát, kým sa dopracujeme k finálnemu návrhu.

Dôležité je upozorniť, že bez súhlasného stanoviska zo strany príslušného dopravného inšpektorátu nie je možné zmenu organizácie dopravy realizovať. Aby bol vydaný súhlas, proces schvaľovania je mnohokrát o diskusii, argumentácii a následných kompromisoch pri hľadaní optimálneho riešenia. Všetko musí byť v súlade s pravidlami a legislatívou na úseku cestnej premávky. Potom príde realita, ktorá nie vždy splní očakávania.

Negatívne ohlasy občanov

Tak to bolo aj pri posledných zmenách organizácie dopravy, a to konkrétne pri zavedení jednosmernej premávky na Pažitnej/Kalinčiakovej ulici alebo pri zjednosmernení Hollého ulice. Tieto dve zmeny zaznamenali po realizácii asi najväčšie negatívne ohlasy občanov.

V oboch prípadoch šlo však o zmenu na základe podnetov občanov, pričom účelom malo byť zvýšenie bezpečnosti a upokojenie cestnej premávky v daných lokalitách.

Pažitná/Kalinčiakova

Zmena organizácie dopravy v lokalite Pažitná/Kalinčiakova nadväzovala na požiadavky obyvateľov Kalinčiakovej ulice, ktorí dlhodobo upozorňovali na nadmernú dopravu, a to najmä v čase dopravných zápch na Hlavnej ulici, keď si vodiči (vrátane nákladných vozidiel) skracovali trasu cez obytné ulice v tejto lokalite (foto 2).

Foto 2

Konkrétne tento podnet, bol prerokovaný aj na Dopravnej komisii dňa 18. 11. 2024, a to v nadväznosti na už skôr prijaté Uznesenie č. 044.22.05.2023.KVaD zo dňa 22. 5. 2023. Komisia v tomto prípade skonštatovala, že najvhodnejším riešením predimenzovanej dopravy v lokalite Kalinčiakova – Pažitná je zjednosmernenie ulíc tak, aby boli využívané predovšetkým miestnymi obyvateľmi, nie tranzitnou dopravou. Následne bol tento návrh aj naprojektovaný. V rámci jeho schvaľovania došlo k úpravám zo strany okresného dopravného inšpektorátu, kde sa viedla k projektu diskusia. Po zapracovaní pripomienok bol finálny návrh schválený okresným Dopravným inšpektorátom Malacky.

Hollého ulica

Zmena organizácie dopravy na Hollého ulici bola realizovaná takisto na základe podnetov občanov, ktorí požadovali zvýšenie bezpečnosti, spomalenie dopravy a zároveň zabránenie parkovaniu na nevyznačených parkovacích miestach v obytnej zóne. Primárne bol na tejto ulici síce požadovaný zo strany občanov „len“ spomaľovač. Pri umiestňovaní spomaľovacích prahov je však potrebné postupovať podľa platných technických noriem a podmienky na jeho umiestnenie na tejto ulici neboli splnené. KV diskusii s projektantom a dopravným inšpektorátom sa preto riešil problém v širšom rozsahu v súlade s účelom, ktorý sa mal dosiahnuť. Výsledkom bol

konečný návrh, ktorý bol riadne schválený okresným dopravným inšpektorátom. Zrušila sa obytná zóna a spomalenie dopravy sa vyriešilo prostredníctvom vyznačenia pozdĺžnych parkovacích státí striedavo popri ľavom a pravom okraji vozovky na oboch úsekoch ulice (optická a psychologická brzda pre vodičov).

Budú zmeny prospešné?

A teraz si položíme otázku: Splnila zmena organizácie v jednotlivých lokalitách účel? Zvýšila sa bezpečnosť cestnej premávky? Došlo k jej upokojeniu? Alebo je možné niečo ešte vylepšiť? Z pozície cestného správneho orgánu mesta po takej krátkej dobe na tieto otázky odpovede nepoznáme, na vyhodnotenie účinnosti prijatých opatrení je ešte priskoro. Môžeme však už teraz potvrdiť, že v prípade zjednosmernenia lokality Pažitnej/Kalinčiakovej sa premávka upokojila. Vieme už aj to, že bude nevyhnutné vykonať úpravy, ktoré môžu pomôcť odstrániť problémy v cestnej premávke, ktoré zjednosmernením vznikli a na ktoré cestný správny orgán upo-

Foto 3

zornili aj občania žijúci v lokalite. Ide napríklad o zlé výhľady pri vychádzaní z ulice SNP pre parkujúce autá (foto 3) alebo potreba zozónovať celú lokalitu na najvyššiu povolenú rýchlosť 30 km/h.

Pri Hollého ulici nie je možné vyhodnotiť, či je potrebné niečo zmeniť a či osadenie trvalého dopravného značenia splnilo účel, nakoľko v čase písania tohto článku na komunikácii stále absentovalo vodorovné dopravné značenie, ktoré umožní parkovanie pred domami a zároveň vytvorí psychologický a optický efekt pre vodičov, ktorí budú nútení znížiť rýchlosť z dôvodu parkovacích miest.

Pomoc od občanov

Zmeny organizácie dopravy prinášajú nielen negatívne, ale aj pozitívne reakcie občanov. Niektorí sa hnevajú, že musí obísť lokalitu, aby sa dostal domov, niektorí sa tešia, že mu pred domom jazdí menej áut. Chceme ubezpečiť občanov, že cestný správny orgán bude situáciu monitorovať. Po určitom čase zmeny organizácie dopravy zhodnotíme v kontexte, či splnili účel, resp. či mali pozitívny vplyv na upokojenie cestnej premávky v danej lokalite, alebo navrhujeme úpravy na vylepšenie. Tu je však potrebná pomoc aj od občanov, ktorí môžu situáciu tiež monitorovať a svoje postrehy, podnety a návrhy na zlepšenie zasielať cestnému správnomu orgánu.

Jana Illit'ová, referát dopravy – cestný správny orgán, MsÚ Stupava

Z REDAKČNEJ POŠTY

Peniaze nie sú všetko – alebo keď vietor prestane byť „zelený“ – príspevok Iniciatívy občanov Stupavy proti veternému parku

Veterné elektrárne bývajú často prezentované ako čisté, moderné a ekologické riešenie. Ale keď dáme nabok lesklé prospekty investorov, tak zistíme, že po celej Európe sa množia prípady, kde ľudia aj súdy povedali veterným elektrárnam DOSŤ. A dôvody? Tie najdôležitejšie: život, zdravie, príroda, pokoj a spravodlivosť.

Ked' vietor fúka proti ľudom

V Írsku sa v roku 2025 skončil dlhoročný súdny spor obyvateľov dediny Ballyduff so spoločnosťou, ktorá prevádzkovala tri veterné turbíny len pár sto metrov od ich domov. Obyvatelia sa roky sťažovali na hluk, na poruchy spánku a na tieňové blikanie, ktoré im z turbín dopadalo do izieb. Dublinský súd im dal za pravdu: nariadil vyp-

núť turbíny a priznal týmto obyvateľom vysoké odškodné. Sudca v rozsudku uviedol, že aj zelená energia má svoje hranice – a že „nikto nie je povinný obetovať svoje zdravie v mene zisku“ (zdroj: Irish Times, 2025). Podobný prípad už pred mnohými rokmi riešil Európsky súd pre ľudské práva. Išlo v ňom o švédskych manželov Fäger-skiöldovcov, ktorí vlastnili rekreačný dom pri jazere. Blízka veterná turbína im roky spôsobovala stres a nemožnosť oddychu. Sudcovia aj v tomto prípade uznali, že „obťažovanie hlukom“ môže zasiahnuť do práva na pokojný domov (zdroj: Európsky súd pre ľudské práva, 2008).

Príroda nedokáže volať o pomoc

Niektoré súdy chránia aj tých, čo sa sami neveďia brániť – čiže zvieratá. V roku 2025 súd vo Francúzsku nariadil každoročné vypínanie veterného parku Aumelas na štyri mesiace. Dôvodom bolo to, že tento veterný park zapríčiňoval opakovaný úhyn chránených sokolov počas ich hniezdenia. V inom francúzskom prípade – v Bernagues – musel investor na rok zastaviť pre-

vádzku veterného parku po tom, čo lopatka turbíny zabila vzácného orla skalného.

Aj v Bulharsku, v regióne Kaliakra, zasiahol Európsky súdny dvor, keď sa zistilo, že veterný park bol umiestnený priamo v migračnej trase sťahovavých vtákov. Súd rozhodol, že Bulharsko porušilo smernice o ochrane prírody – projekt bol zastavený a vláda dostala pokutu.

Tradičný život verzus zisk

V Nórsku zase Najvyšší súd v roku 2021 rozhodol, že veterné farmy na polostrove Fosen porušili práva pôvodných obyvateľov – Sámov. Turbíny totiž zaberali územia, kde Sámovia tradične kočovali so svojimi sobmi. Sudcovia uznali, že výstavba veterného parku narušila kultúru a spôsob života Sámov. „Zelená energia nesmie pošliapávať kultúrne práva,“ napísal súd v rozsudku, ktorý obletel celý svet (zdroj: Norwegian Supreme Court, 2021).

Hluk, vtáky, soby, ľudia – spoločný menovateľ

Od severu Európy až po Stredomorie sa opa-

kuje rovnaký scenár: veterné turbíny, ak sú umiestnené príliš blízko ľudských obydlií alebo chránených území, tak narušujú to, čo má byť na prvom mieste – teda kvalitu života. Súdy preto čoraz častejšie rozhodujú v prospech zdravia, ticha a prírody.

Čo z toho vyplýva pre Stupavu?

Z Írsku, Francúzska, Bulharska aj Nórska prichádza rovnaké posolstvo: peniaze nie sú všetko. Zelená energia má zmysel iba vtedy, keď nepoškodzuje ľudí, ktorým má slúžiť. A keď nepoškodzuje ani iné živé tvory. Ak sa aj u nás uvažuje o veterných elektrárnach, mali by sme mať na pamäti, že nie každé točenie vrtúl znamená pokrok.

Namiesto pokroku totiž niektoré vrtule roztočili kolotoč susedských sporov, sťažností, pokút a súdnych žalôb. A pripravili ľudí či zvieratá o pokoj a o ticho, ktoré dnes tak veľmi chýbajú. Peniaze vždy boli aj vždy budú. Ale keď nám zoberú pokoj, tak náš život už nikdy nebude taký, ako býval.

Petra Škulecová

Z REDAKČNEJ POŠTY

NÁZOR OBČANA: VETERNÝ PARK PRI STUPAVE? NIE, ĎAKUJEM.

Som presvedčený, že tento projekt ako taký nie je dobrým riešením.

Na prvý pohľad to znie lákavo: „zelená energia“, „boj proti klimatickým zmenám“, „investícia do regiónu“. V skutočnosti však nejde o žiadnu energetickú revolúciu, ale o ďalší diel v mozaike systému, ktorý je drahý, nestabilný a nespravodlivý voči bežným ľuďom.

V Stupave sa dnes hovorí o výstavbe veterného parku s výkonom 36 až 66 MW, teda o 6 až 11 turbínach vysokých viac než 200 metrov. Na prvý pohľad môže ísť o technologickú atrakciu, no v praxi to znamená:

- výrazný zásah do krajiny a citeľné ekologické dopady na ľudí, vtáctvo a zver,
- hluk, tieňovanie a svetelné efekty,
- trvalé znehodnotenie vizuálneho prostredia, ktoré robí Stupavu výnimočnou.

Som presvedčený, že obnoviteľné zdroje energie (OZE) – hoci sa propagujú ako riešenie budúcnosti – nie sú dobrým riešením. Nie preto, že by som bol proti ekológii, ale preto, že z dlhodobého hľadiska nedávajú spoločensko-ekonomický zmysel.

Prečo OZE predražujú energetický systém

Problém nie je v samotnej energii vetra alebo slnka, ale v celkovom dizajne energetického trhu, ktorý okolo nich vznikol. Model, ktorý dnes presadzuje Európska únia, je postavený na dotáciách, reguláciách a umelo vytvorených „trhových mechanizmoch“, zavádzaných s prísľubom lacnej energie. Výsledok je však

paradoxný: čím viac obnoviteľných zdrojov v systéme pribúda, tým je elektrina drahšia. Vietor totiž nefúka vtedy, keď ho potrebujeme, a plynové elektrárne musia byť neustále v pohotovosti ako záloha. Záložné zdroje, batériové úložiská a posilňovanie prenosových sietí – to všetko musí niekto zaplatiť. A v konečnom dôsledku to platíme my, spotrebitelia, či už v cenách energií, alebo zo štátneho rozpočtu. Často sa používa pojem LCOE – „náklady na vyrobenú MWh“. Tento ukazovateľ síce vyzerá nízko, no ide len o čiastkový pohľad. Nezahŕňa náklady na stabilizáciu systému, záložné zdroje, sieťové investície ani straty stability. Inými slovami: OZE sú lacné len na papieri. V realite predražujú celý energetický systém. Preto som proti výstavbe veterného parku v Stupave nielen z estetických a environmentálnych dôvodov, ale najmä preto, že ide o ekonomicky chybný projekt, ktorý z dlhodobého hľadiska zvyšuje ceny energií pre celú spoločnosť.

Ak by sa park predsa len stal, mesto musí žiadať viac

Pokiaľ sa občania v referende vyjadría za veterný park, nezostane mi nič iné, ako takéto rozhodnutie rešpektovať. Konečne faktom je, že Stupava môže z tohto projektu z mikroekonomického hľadiska profitovať – aj keď na úkor celej spoločnosti. V takom prípade však musí žiadať podstatne viac. Investor WSB ponúkol mestu 250 000 € ročne, teda približne 23 000 € na jednu turbínu. Znie to dobre, no ide o celkovú sumu pri maximálnom počte 11 turbín. Ak by ich bolo len šesť, reálna suma pre mesto by klesla na približne 136 000 € ročne. Jedna turbína pritom vyrobí približne 18 400 MWh elektriny. Pri cene 70 €/MWh (konzervatívny benchmark pre dlhodobé PPA kontrakty) to znamená asi 1,29 milióna € ročných tržieb na jednu turbínu. Celý park by tak investorovi prinášal približne 7,7 až 14 miliónov € ročne, pričom mestu by ostalo len 1 až 2 % z tejto sumy.

V Nemecku zákon (§ 6 EEG) stanovuje minimálnu kompenzáciu 0,002 € za kWh, čo by pre Stupavu znamenalo približne 220 000 € ročne

pri 6 turbínach a 405 000 € pri 11 turbínach. V Rakúsku sa uplatňujú obdobné mechanizmy zapojenia obcí, hoci konkrétne sadzby sú regionálne a zmluvné. V Dánsku sa bežne vypláca 5 000 – 10 000 € za MW výkonu, čo by pre park veľkosti Stupavy znamenalo 180 000 € (6 turbín) až 360 000 € (11 turbín) ročne. Férová suma pre mesto Stupavu pri variante so šiestimi turbínami (36 MW) by mala byť minimálne 220 000 € ročne, ideálne však 300 000 – 400 000 €, a zároveň indexovaná podľa cien elektriny alebo inflácie, aby mesto nestrácalo hodnotu v čase. Investor argumentuje, že fixná platba chráni mesto v prípade poklesu cien elektriny. Lenže elektrina z OZE sa dnes predáva najmä cez dlhodobé PPA kontrakty s garantovanou cenou. V praxi teda mesto nič neriskuje, ale prichádza o podiel na rastúcich tržbách. Ak ceny energií porastú – čo je vzhľadom na zelenú transformáciu EÚ veľmi pravdepodobné –, zisky investora budú rásť, zatiaľ čo príspevok mestu zostane rovnaký.

Ak by investor postavil 11 turbín (66 MW), primeraná kompenzácia by sa mala pohybovať v rozmedzí 400 000 až 700 000 € ročne. Aktuálna ponuka 250 000 € je teda hlboko pod úrovňou, ktorá by zodpovedala európskym štandardom, a ani pri maximálnom variante by nedosiahla polovicu férovej hodnoty.

Záver

Stupava dnes stojí pred dôležitým rozhodnutím. Nejde len o to, či chceme „zelenú energiu“, ale o to, či vieme chrániť verejný záujem a rozumne spravovať to, čo nám bolo zverené. Veterné turbíny sa prezentujú ako riešenie klimatických zmien. Ešte viac sú však testom, či sa dokážeme nenechať uniesť marketingom a polopravdami. Ak sa má vietor v Stupave presadiť, nech nefúka len do vreciek developerov, ale aj do rozpočtu mesta. Ak nie, potom je lepšie, aby Stupava ostala taká, akú ju máme radi – pekná a bez vrtúl.

Milan Garbiar

Uvedené názory sú výlučne osobné a nevjadrujú oficiálne stanovisko žiadnej inštitúcie, s ktorou je autor spojený.

STANOVISKO REDAKCIE

Na prvom stretnutí redakčnej rady v roku 2026 sa jej členovia dohodli, že do ukončenia EIA sa v novinách téme veterného parku nebudú venovať. Napriek tomu, keďže bola dohoda s iniciatívou: Stupavčania proti veternému parku, zverejňujeme ešte dva dohodnuté texty.

Naším záujmom nie je texty v redakčnej pošte komentovať, ale v prípade, ak uvedené informácie nemajú dorozprávaný celý príbeh, tak ho dopovieme, samozrejme, s uvedením zdrojov. Tak len dve poznámky k textu: Peniaze nie sú všetko. Áno, Najvyšší súd v roku 2021 rozhodol, že veterné farmy na Fosene porušili práva Sámov. Rozhodnutie neznamenal okamžité odstránenie turbín – ostali prevádzkovo aktívne aj niekoľko rokov po tom. V roku 2024 bola uzavretá dohoda, ktorá uznáva porušenie práv, poskytuje kompenzácie a umožňuje pokračovanie prevádzky, ale s ochranou práv Sámov do budúcnosti (napr. granty na rozvoj kultúry, možnosť používať iné pastviny a finančnú podporu), dohoda má zabezpečiť lepšiu ochranu práv komunity do budúcnosti.

Áno — Európsky súdny dvor v roku 2016 rozhodol, že Bulharsko porušilo smernice o ochrane prírody v Kaliakre, najmä pre nepriemeranú ochranu migračných trás a biotopov vtákov.

Ale nešlo o priamy a okamžitý zákaz prevádzky veterných turbín alebo nútené odstránenie existujúcich parkov.

Následne Bulharsko upравиło ochranné opatrenia, a to vrátane monitorovania vtákov a obmedzení ďalšej výstavby.

Eva Švoňavová

DOBRÁ NOVINA ZO STUPAVSKEJ FARNOSTI

Na sviatok Zjavenia Pána, inak tiež Troch kráľov, sa v stupavskej farnosti uskutočnil 31. ročník verejnej celonárodnej zbierky Dobrá novina. Sedemdesiat stupavských domácností prispelo na pomoc subsaharskej Afrike sumou 3 135 eur.

FARA

Dovedna deväťdesiat koledníkov, rozdelených do piatich skupín, vyrazilo 6. januára v trojkraľových kostýmoch a krojoch do ulíc mesta. V domácnostiach ohlasovali „dobrú novinu“ o narodení Spasiteľa spievaním kolied, recitovaním vinšov a modlitbami. Okrem toho písali na dvere domov posvätenými krie-

dami symbol „20-C+M+B-26“. Písmená v ňom znamenajú latinsky „Christus mansionem benedicat“ – „Kristus nech žehná tento dom“, číslce predstavujú zase príslušný rok.

„Počas koledovania panovalo chladnejšie počasie než v predchádzajúcich rokoch. O to viac nás teší účasť nových, najmenších koledníkov, ako aj tých, ktorí sa do zbierky pravidelne zapájajú a venujú svoj voľný čas i pohodlie dobrej veci,“ povedala koordinátorka Dobrej noviny pre stupavskú farnosť Katarína Lunterová.

Pomoc vincentkám

Výťažok tohtoročnej zbierky podporí zdravotnícke zariadenie v Alitene na severe Etiópie v regióne Tigraj, ktorý bol poznačený vojnovým konfliktom a suchom. Pod vedením rehoľných sestier Dcéry kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul, zvaných vincentky, pomáha toto zariadenie tisíckam ľudí, a to najmä tehotným ženám, deťom a zraniteľným rodinám.

„Celé podujatie sa nieslo v duchu tohtoročného motto Dobrej noviny ‚Od srdca k srdcu‘. Ďakujeme všetkým koledníkom a darcom za ich štedrosť a otvorené srdcia,“ dodala Katarína Lunterová.

Pavína Petrincová, foto: Júlia Račáková

ZO ŽIVOTA V KAŠTIELI

ZO ŽIVOTA V KAŠTIELI

Za hranice všedných dní – virtuálna realita

Ako najlepšie vkročiť do nového roka? No predsa s virtuálnou realitou na očiach! V domove sociálnych služieb a zariadení pre seniorov Kaštieľ prinášame prijímateľom sociálnej služby možnosť objavovať svet novým spôsobom – zážitkami, ktoré vyčarujú nejdnému prijímateľovi či prijímateľke úsmev na tvári.

Od januára tohto roka využívame v našom zariadení nový aktivizačný a kognitívny nástroj – virtuálnu realitu.

Pomocou virtuálnych okuliarov sa môžu v priebehu niekoľkých sekúnd preniesť na miesta, kam by sa už inak často nedostali.

Napríklad sa môžu ocitnúť pri mori, stáť na piesočnatej pláži, počúvať šum vln, pozorovať prírodu alebo sa prechádzať po historických miestach a spoznávať miestnu kultúru. Zážitky pôsobia veľmi autenticky a podporujú spomienky, rozhovory aj emocionálne prežívanie.

Využívanie virtuálnej reality prebieha v terapeutickú miestnosť za účasti sociálneho pracovníka. **Lubomír Oravec, foto: autor**

Vianočný zázrak aj po Vianociach

Všetci, čo sledujú našu rubriku, vedia, aké výborné skúsenosti máme každý rok s projektom Vianočný zázrak. Avšak skutočnosť, že zázrak môže pokračovať ešte aj na konci januára, je pre nás prekvapujúca.

Stalo sa to takto – pani Zuzana si z nášho zoznamu osamelých seniorov pred sviatkami vybrala dvoch – pani Marienku a pána Waldemara. Slovo dalo slovo a prišla ich navštíviť osobne aj so svojím psíkom. Keď videla, koľko radosti tá nemá tvár priniesla na celé oddelenie, ponúkla nám ďalšiu podobnú návštevu. Oslovila svoje známe, pani Horiňovú a pani Molnárovú z organizácie „Intervencie s asistenciou zvierat“, ktorá sa zaoberá rôznorodou animoterapiou. Obe nás až zo vzdialeného Vrbového navštívili so štyrmi psíkmi a s dvoma morskými prasiatkami.

ZRNKÁ RADOSTI ŠÍRIA FOLKLÓR

Zo stupavskej farnosti vyšla nová folklórno-charitatívna skupina. Volá sa „Zrnká radosti“ a za úlohu má potešiť obyvateľov sociálnych, zdravotných a komunitných zariadení prostredníctvom slovenských tradícií. V Stupave sa Zrnká radosti prvýkrát predstavili verejnosti v rámci festivalu Láskavá Stupava v synagóge, ktorá sa v súčasnosti využíva predovšetkým ako koncertná a výstavná sieň.

Skupina vystúpila počas festivalu s pásmom vianočných kolied, vinšov v rôznych nárečiach a krátkou betlehemskou hrou. Deti a mladí ľudia spievali v krojoch za sprievodu harmoniky a rytmickej palice s roľníkmi. O pár dní neskôr potešili klientov stupavského Domova sociálnych služieb a zariadení pre seniorov Kaštieľ. Pre farníkov zaspievala folklórna skupina po omši na Božie narodenie v Kostole svätého Štefana Uhorského.

Tradície, radosť, nádej a láska

Nápad vytvoriť folklórno-charitatívnu skupinu sa však zrodil u jej zakladateľky Andrey Januškovovej oveľa skôr. Ako dlhoročná členka súboru Lúčnica a koledujúca účastníčka trojkraľovej zbierky Dobrá novina mala totiž k folklóru a k charite vždy blízko. Spoluzakladateľkou projektu je aj Zuzana Timková, ktorá sa tiež dlhodobo venuje Dobrej novine.

„Cieľom Zrniiek radosti je prinášať nielen tradície, ale aj radosť, nádej a lásku tam, kde sú potrebné. My síce dávame, ale oveľa viac dostá-

vame – sociálne zariadenia nám otvárajú totiž okrem dverí aj srdcia svojich klientov, čo je pre nás veľmi povzbudzujúce, motivujúce a formujúce,“ opísala Andrea Janušková.

Bohuľúby projekt

Folklórna skupina pôsobí pod záštitou stupavskej farnosti, jej členovia nacvičujú svoje folklórne pásma v pastoračnom centre.

„Tento cestou by som sa veľmi pekne chcela poďakovať pánovi farárovi, pánovi kaplánovi a celej farskej rade, že nám dali svoju

Naši prijímatelia s láskou spomínali na zvieratká, ktoré niekedy mali, a pri dotyku mäkkých kožušiek zažili riadnu dávku pozitívnych emócií. Presne tak, ako sme očakávali. Veríme, že ich návšteva nebola posledná.

Daniela Milatová, foto: autorka

Zemiakové pochúťky

Päť našich prijímateľov sociálnej služby sa dohodlo, že by si občas chceli sami pripraviť obľúbené pochúťky na jedenie. Pri prvom jedle sa všetci zhodli na zemiakových plackách. Spoločne si urobili nákupný zoznam, zložili sa naň a niektorí boli nápomocní aj pri nákupe potravín. Zemiaky si sami očistili a nastrúhali, zarobili cestu a placky aj upiekli.

Varenie je dôležitou súčasťou aktivizačných činností a sociálnej rehabilitácie. Podpo-

ruje rozvoj samostatnosti, jemnej motoriky, kognitívnych schopností a sociálnych zručností. Zároveň posilňuje sebadôveru prijímateľov a prispieva k zmysluplnému tráveniu voľného času.

Renáta Biksdská, foto: autorka

dôveru a umožnili nám tieto priestory využívať,“ dodala Andrea Janušková.

V súčasnosti sa počet členov súboru ustálil na pätnásť, podľa Andrey sú však „dvere otvorené aj pre ostatných“. Manažérsky tomuto bohuľúbejmu projektu pomáha aj mama dvoch detí zo Zrniiek radosti Eva Maderová, pričom do činnosti súboru sa zapájajú aj ďalší rodičia: rozvážajú deti na akcie a zháňajú rekvizity.

Zo Stupavy do Bratislavy

Okrem Stupavy priniesli Zrnká radosti ľudské teplo aj do Bratislavy: zatiaľ tam navštívili dva domovy dôchodcov a jedno komunitné rehabilitačné centrum. A aké majú najbližšie plány do budúcnosti?

„Naše fašiangové pásmo predstavíme v stupavskom Kaštieľi, po Veľkej noci už putujeme s celoročným programom,“ informovala Andrea Janušková.

Pavína Petrincová, foto: autorka

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Ďakujeme našim mestským policajtom Branislavovi Kudlovi, Borisovi Weinštukovi, Petrovi Hejlovi, Milanovi Mečochovi a Milanovi Špiriakovi za ich empatiu, ochotu a príkladnú pomoc seniorovi v ťažkej situácii. **Rodina Drahošová**

S úprimnou vďakou ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, známym a spoluobčanom, ktorí sa prišli rozlúčiť s našim drahým Milanom Košutom a odprevadili ho na jeho poslednej ceste. Ďakujeme za kvetinové dary, prejavy sústrasti a tichú podporu v týchto ťažkých chvíľach.

S úctou a vďakou smútiaca rodina

BAJKSERVIS STUPAVA WINTER MARATON MTB & RUN 2026

Zimná edícia tradičného stupavského maratónu, určeného pre horských cyklistov a bežcov, sa uskutočnila tretí januárový víkend a poriadne preverila výkonnosť všetkých účastníkov tohto podujatia.

ŠPORT

Cyklisti si svoje sily zmerali na 25-kilometrovej trati, bežci si mohli vybrať medzi 25- a 10-kilometrovou trasou. Dovedna 172 pretekárov vo všetkých vekových kategóriách sa muselo popasovať s náročnými poveternostnými podmienkami, mrazom a miestami aj ľadom na trati, čo dodalo maratónu pravú zimnú atmosféru. Napriek náročným podmienkam predviedli účastníci podujatia výborné športové výkony a férové súboje, ktoré sa odohrávali v skvelej atmosfére. Ďakujeme všetkým pretekárom za bojovnosť a disciplínu. Veľké poďakovanie patrí takisto partnerom podujatia – BAJKSERVISU a mestu Stupave –, ako aj organizačnému tímu a všetkým dobrovoľníkom, ktorí sa postarali o bezpečný a úspešný priebeh podujatia.

Tešíme sa na ďalší ročník!

VÝSLEDKY

MTB (cyklistika) – 25 km

MUŽI – Andrej KUBIŠ – 1:08:31

(celkový najlepší čas)

ŽENY – Janka KESEG ŠTEVKOVÁ

– 1:31:30.8 (najlepší čas žien v MTB)

RUN (beh) – 25 km

MUŽI – Alexander MORAVČÍK

– 1:48:36 (celkový najlepší čas)

ŽENY – Veronika STA-

ŇOVÁ – 2:05:22 (najlepší ženský čas)

RUN (beh) – 10 km

MUŽI – absolútny víťaz:

Ondrej MAČAJ – 44:50

ŽENY – absolútna víťazka:

Kristína MALINOVÁ – 48:02

Juraj Jánošík, foto: Sára Jánošíková

ZASLÚŽENÉ DOBROTY

ŠPORT

Klub lozornianskych turistov spoločne so starostom obce Lozorno pozvali koncom januára členov KST Stupava na obecnú zabíjačku. Samozrejme, ako inak, pekne peši vychádzkou od kostola v Stupave až do Obecného domu v Lozorne. Tie jaterničky a ostatné dobroty si museli predsa zaslúžiť!

Po jedenástich kilometroch po vlastných sme dorazili do cieľa našej cesty. Jej trasa viedla okolo biofarmy a veľmi nás potešilo, že cestou sme videli aj nové kolíky, ktoré vytyčujú budúcu cyklotrasu Stupava – Lozorno, na ktorú sa už teraz všetci veľmi tešíme.

Laco Lazar, foto: švo

SLOVENSKÁ REKORDÉRKA, KTORÁ POSÚVA HRANICE

Slovenská freediverka Veronika Mihalská sa zapísala do histórie domácich vodných športov, keď v decembri 2025 vytvorila národný rekord v disciplíne dynamická apnea s plutvami (DYNB). Dovtedy platné maximum slovenského freedivingu posunula na 179 metrov!

ŠPORT

Freediving je bazénová disciplína, v ktorej sa športovec nadýchne na hladine a snaží sa na jediný nádych preplávať pod vodou čo najväčšiu vzdialenosť. Rozhoduje v nej technika, pokoj a schopnosť šetriť kyslík.

Veronika sa freedivingu venuje systematicky a s veľkou disciplínou. Jej tréning spája fyzickú prípravu s mentálnou odolnosťou, ktorá je pri tomto športe kľúčová.

Úspech, ktorý dosiahla, je výsledkom mesiacov tvrdej práce, sústredenia, podpory silného tímu a trénera.

Apnea Nautica

Veronika je členkou klubu Apnea Nautica, ktorý sídli v Stupave. Ide o jednu z najaktívnejších freedivingových komunít v regióne, pričom viacero jej členov je priamo zo Stupavy.

Klub sa venuje výučbe aj príprave pretekárov a dlhodobo rozvíja tento šport na Slovensku.

Spojenie kvalitného zázemia a osobného odhodlania prinieslo výsledok, ktorý dnes rezonuje športovou komunitou.

Nový slovenský rekord inšpiruje ďalšiu generáciu športovcov, napríklad aj jej dcéru, ktorá sa ako jediná slovenská juniorka zúčastnila v Poľsku na pretekoch s medzinárodnou účasťou.

Anna Oravec, foto: autorka

PRIPRAV BAJK NA SEZÓNU !

POŽIČOVŇA EBAJKOV

SERVIS - PREDAJ

+421 905 581 888

+421 903 760 537

INFO@BAJKSERVIS.SK

www.bajkservis.sk

STUPAVA NOVÁ 66 - SMER BORINKA

DOBOJOVANÉ!

Winter Handball Festival 2026 – tri dni skvelej mládežníckej hádzanej

ŠPORT

Od piatka do nedele sa v troch športových halách uskutočnil hádzanársky turnaj Winter Handball Festival 2026, ktorý spojil mládežnícke družstvá zo Slovenska a z Česka. Počas troch dní panovala na palubovkách výborná športová atmosféra, nechýbali kvalitné zápasy, emócie, bojovnosť ani úprimná radosť z hry.

Mladšie žiačky

Turnaja sa zúčastnili aj družstvá HC Tatran Stupava, ktoré dôstojne reprezentovali klub a v silnej konkurencii zbierali cenné herné skúsenosti.

Umiestnenia HC Tatran Stupava

➔ Mladší žiaci (U12)

7. miesto – HC Tatran Stupava „A“
14. miesto – HC Tatran Stupava „B“

➔ Starší žiaci (U14)

4. miesto – HC Tatran Stupava

➔ Mladšie žiačky (G12)

4. miesto – HC Tatran Stupava „A“
9. miesto – HC Tatran Stupava „B“

➔ Staršie žiačky (G14)

3. miesto – HC Tatran Stupava

Staršie žiačky

Individuálne ocenenia turnaja

Veľkým úspechom pre klub boli aj individuálne ocenenia, ktoré putovali do rúk hráčok HC Tatran Stupava:

ŽENY HC TATRAN STUPAVA TRIUMFOVALI NA TURNAJI V TREŇČÍNE

ŠPORT

Hádzanárky HC Tatran Stupava dosiahli výrazný úspech na turnaji v Trenčíne, kde po výborných výkonoch ovládli konečné poradie a odniesli si prvenstvo. Počas turnaja odohrali tri stretnutia, v ktorých nenašli premožiteľky, a potvrdili svoju kvalitu.

V úvodnom zápase si Stupavčanky poradili s domácim Trenčínom výsledkom 25 : 17. Následne presvedčivo zvíťazili aj nad tímom Duslo Šaľa „B“, ktorý zdolali

formy družstva a kvalitnej práce realizačného tímu. Hádzanárky HC Tatran Stupava tak opäť dôstojne reprezentovali svoj klub a ukázali, že patria medzi silné kolektívy v ženskej hádzanej.

Ženy HC Tatran Stupava vstúpili do jarnej časti víťazne

Ženský tím HC Tatran Stupava otvoril jarňú časť sezóny domácim zápasom proti HK Sokol Bánovce nad Bebravou. Pod domácimi fanúšikmi podali hráčky kon-

32 : 16. Víťaznú bodku za turnajom dali v zápase proti Iskre Otrokovice, kde triumfovali 32 : 20.

Výborné kolektívne výkony podporili aj individuálne ocenenia. Cenu pre najlepšiu hráčku turnaja si odniesla Barbora Karkušová, ktorá patrila k lídrom tímu počas celého podujatia.

Úspech v Trenčíne je potvrdením dobrej

centrovanej a zodpovednej výkony, ktorý priniesol zaslúžené víťazstvo a prvé jarne body do tabuľky, čím si potvrdili prvé miesto po jesennej časti súťaže.

Základ úspechu spočíval v pozornej obrane, ktorá súperkam nedovolila ľahké zakončenia, a v efektívnej hre v útoku. Tím pôsobil kompaktné, disciplinované

a počas celého zápasu si udržiaval kontrolu nad priebehom stretnutia.

Víťazstvo v úvodnom jarňom kole je pozitívnym impulzom do ďalších zápasov a dôkazom dobrej prípravy pred pokračovaním sezóny.

Veľká vďaka patrí hráčkam za ich bojovný a zodpovedný výkon, srdce a energiu, ktorú nechali na palubovke. Rovnako ďakujeme všetkým fanúšikom za podporu, skvelú atmosféru a povzbudzovanie počas zápasu.

Spolu tvoríme jeden tím – HC Tatran Stupava

Dorastenky HC Tatran Stupava – prvé jarňé kolo v Topolčanoch: Tatran Stupava ukázal srdce aj kvalitu

Mladšie hráčky bojovali od prvej do poslednej minúty a nechali na ihrisku úplne všetko. Napriek tomu sa museli skloniť pred súperkami z Topolčan, keď sa zápas skončil tesnou prehrou 29 : 33. „Dievčatá ukázali veľké srdce a bojovnosť, teraz sa musíme poučiť a pripraviť na ďalšie zápasy,“ povedal tréner mladších dievčat.

Naopak, staršie dorky Tatran Stupava predviedli parádny výkon. Vynikajúco zvládnutá obrana a spoľahlivá brankárska linka zabezpečili zaslúžené víťazstvo 31 : 25. Zápas ukázal, že tím má na jarňú časť sezóny veľké ambície a môže sa spoliehať na stabilnú formu svojich opôr.

Tatran Stupava tak začína jar s pozitívnou energiou – mladšie hráčky zbierajú skúsenosti a staršie kategórie si pripisujú cenné body do tabuľky.

Peter Horecký, foto: HC Tatran Stupava

➔ Najlepšia brankárka turnaja: Sára Neradovičová (HC Tatran Stupava)

➔ Najlepšia hráčka turnaja – mladšie žiačky (G12): Lucia Malková (HC Tatran Stupava)

Na záver patrí veľké poďakovanie všetkým zúčastneným tímom, trénerom, rozhodcom, organizátorom, dobrovoľníkom aj rodičom za výbornú spoluprácu, skvelú atmosféru a hru v duchu fair play. Ich nasadenie a energia prispeli k tomu, že sa Win-

Najlepšia brankárka turnaja

ter Handball Festival 2026 stal vydareným a nezabudnuteľným športovým podujatím.

Už teraz sa tešíme na ďalší ročník a veríme, že sa opäť stretneme na palubovkách pri krásnej mládežníckej hádzanej.

Peter Horecký, foto: HC Tatran Stupava

VÁŽENÍ SPONZORI, VÁŽENÍ PARTNERI,

celý klub HC Tatran Stupava by Vám rád vyjadril úprimné a hlboké poďakovanie za Vašu podporu počas celého roka 2025. Vaša dôvera, ochota pomáhať a dlhodobá spolupráca boli pre nás kľúčové a umožnili nám posúvať sa vpred, dosahovať nové

ciele a reprezentovať náš klub aj naše mesto s hrdosťou.

Vaša podpora nie je len o finančnej či materiálnej pomoci – je to predovšetkým jasný signál, že veríte v našu prácu, naše

hodnoty a v športovú cestu, ktorou kráčame. Každý Váš príspevok, každá forma pomoci a všetka spolupráca nás motivovali pracovať ešte usilovnejšie, zlepšovať sa a podávať výkony, ktoré robia radosť našim fanúšikom, mládeži aj celej komunite.

Sme nesmierne vďační, že stojíte pri nás – v dobrých aj náročnejších chvíľach. Partnerstvá, ktoré sme s Vami vytvorili, sú pre

náš klub obrovskou oporou a zároveň silným záväzkom pokračovať v práci na vysokej úrovni.

Do ďalšieho obdobia vstupujeme s odhodlaním a s radosťou, že budeme môcť nadviazať na všetko, čo sme spolu vybudovali. Veríme, že nás čaká mnoho ďalších spoločných projektov, výziev a úspechov, ktoré posunú HC Tatran Stupava ešte ďalej.

Ďakuje Vám celý klub HC Tatran Stupava. S úctou a veľkou vďakou.

RECEPT PROTI JARNEJ ÚNAVE

Zdravé jedlá sú základom našej pohody a kondície, najmä medzi zimou a jarou. Ako dobre čeliť únave, slabosti a iným neduhom súvisiacim s tzv. jarným slnovratom? Dobrá rada: vyberajte si zdravé jedlá.

Z NAŠEJ KUCHYNE

Aby ste si udržali telo a myseľ v dobrej kondícii, nezabúdajte na vonkajšie aktivity a správnu hydrataciu, ktorá ovplyvňuje nielen vzhľad vašej pokožky, reguluje telesnú teplotu, ale tiež pomáha udržiavať správne funkcie vášho mozgu. Svoju imunitu môžete podporiť vitamínmi z aktuálnej ponuky zeleniny a ovocia. Do jedálneho lístka sa oplatí pridať okrem iného špargľu, reďkovky, mrkvu, repu, rebarboru, cviklu, neskôr čerstvé jahody a špenát. Uistite sa, že vaša strava je pestrá. Tiež jedzte celozrnné produkty a zdravé tuky (napr. orechy, olivový olej, avokádo, semienka), zdroje bielkovín (hydinu, ryby, tvaroh, strukoviny). Vyskúšajte si pripraviť náš šalát a knedle, ktoré svojou farebnosťou potvrdzujú pravidlo, že jesť sa dá aj očami.

Jarný šalát s pečenou mozzarellou a malinami

POTREBUJEME

- 1/2 balíčka rukoly
- 1/2 balíčka miešaného šalátu
- 1/3 čerstvej uhorky
- 1 mrkvu
- 1 šalotku
- 2 hrste malín

- 1 mozzarellu – guľu (môžete použiť mini guľôčky)
- balzamickú omáčku (cca 10 g)
- 1 vajce
- 30 g strúhanky/mandľovej múky
- soľ, korenie, sušené paradajky

NA OMÁČKU:

- 1 lyžičku medu
- 2 lyžičky olivového oleja
- 3 polievkové lyžice citrónovej šťavy
- soľ, korenie, obľúbené bylinky

Rúru predhrejeme na 190 °C. Mozzarellu scedíme, osušíme papierovou utierkou a nakrájame na malé kúsky. Vajčko zmie-

šame s korením a vyvalkáme v ňom guľky mozzareilly a potom v strúhanke. Mrkvu pokrájame a v rukách premastíme olivovým olejom a jemne osolíme. Poukladáme ju na papier na pečenie spolu s mozzarellou v rozstupoch a pečieme asi 15 – 20 minút do mierne zlatistej farby. Na tanier pridáme zvyšné suroviny, upečenú mozzarellu (najlepšie chutí teplá) a všetko polejeme balzamickou omáčkou.

Žemľové knedle

POTREBUJEME

- 500 g dvojdiňových žemličiek – kaiserky nakrájať na kocky a nasucho opieť
- cca 300 – 400 ml namiešaného horúceho mlieka + pivo alebo vodu (podľa vôle)
- 50 – 80 g na kocky nakrájanej cibulky/šalotky
- 30 g rozpusteného masla
- 10 g nasekanej petržlenovej vňate
- 2 rozšľahané vajčka
- korenie, soľ, nastrúhaný muškátový oriešok

Príprava

Žemle nakrájame na kocky, zalejeme horúcim mliekom (alebo zmesou mlieka, piva a vody) a necháme cca 30 minút odležať. Cibulku upečieme na masle dosklovita a pridáme k žemliam. Pridáme nasekanú petržlenovú vňať, vajčka, korenie, soľ a spolu premiešame.

S navlhčenými rukami formujeme menšie knedličky. Ak je cesto riedke, môžeme pridať trošku múky alebo strúhanku. Vkladáme do osolenej vriacej vody a podľa veľkosti len mierne varíme (necháme len prebublávať) cca 12 – 20 minút v hrnci so zakrytým pokrievkou.

Tirolské špenátové knedle

Do surovej knedľovej masy dáme oblanširovaný najemno nakrájaný a odkvapkaný špenát, pridáme nastrúhaný pikantnejší (korenistý) tvrdší syr. Servírujeme na tanier napr. na rukolu a hotové, na masle opražené knedličky bohato posypeme parmezánom.

Bylinkové knedle

Do základnej knedľovej masy pridáme najemno nasekané bylinky – môže byť žihlava, bazalka, estragón, oregano, tymian, paradajky – čo máme radi.

Kasknodel

Namiesto mlieka dáme na opečené nakrájané žemle víno s vodou. Pridáme gorgonzolu a uvaríme knedličky. Tieto knedle môžeme podávať opečené v celku na masle, s ktorým opražíme aj zopár šalviových lístkov. Iná možnosť servírovania je v horúcom hovädzom vývare.

Andrea Smreková, foto: švo

QUEENS OPTIK

STARÁME SA O ZRAK VAŠICH DETÍ

QueensOptik

Ružinovská 5
821 01 Bratislava

mobil: 0905 329 105
ruzinov@queensoptik.sk

QueensOptik

M.Sch. Trnavského 8
841 01 Bratislava

mobil: 0905 989 284
musitzova@queensoptik.sk

QueensOptik

OD Saratov
841 02 Bratislava

mobil: 0918 462 805
saratov@queensoptik.sk

Optika Blumental

Mýtna 48
811 07 Bratislava

mobil: 0917 886 979
blumental@queensoptik.sk

inzercia i202602006

ŠPIČKOVÝ PREDAJ NEHNUTEL'NOSTI V STUPAVE

Stupava má svoj vlastný realitný príbeh

Realitný trh v Stupave sa vyvíja inak ako v Bratislave či v iných regiónoch. Kupujúci sú citlivejší na lokalitu, občiansku vybavenosť a dlhodobú hodnotu bývania. Predávajúci zas čoraz viac riešia istotu, bezpečnosť a férové nastavenie ceny.

Práve preto veríme, že úspešné riešenie bývania v Stupave nie je o rýchlosti, ale o správnych informáciách, skúsenostiach a lokálnej znalosti.

Držím vám palce pri výbere bývania – a keď budete potrebovať, môj stupavský tím je vám k dispozícii.

MARTIN ČAPO
CEO realitnej kancelárie Riešime bývanie

**Stupava nie je len lokalita.
Je to komunita, kde sa ľudia
poznajú po mene. Miesto,
kde sa žije, vychovávajú deti
a robia rozhodnutia, ktoré
ovplyvňujú celé rodiny.**

Lokálny tím pre Stupavu

Dlhé roky pôsobíme na realitnom trhu po celom Slovensku a vieme jedno: úspešný predaj či kúpa nehnuteľnosti nie je len o cene.

Je o správnom načasovaní, znalosti miestneho trhu a o ľuďoch, ktorí mu rozumejú.

Práve preto prichádzame do Stupavy pripravení – ako zavedená značka, ale s lokálnym tímom, ktorý pozná toto mesto zvnútra.

Komunitný partner

Volám sa Martin Čapo a možno ma poznáte z televízie alebo z projektu Nové bývanie.

Dnes by som sa vám však chcel prihovoriť najmä ako lokálny partner pre bývanie v Stupave a okolí. Tím Riešime bývanie Stupava tvoria ľudia, ktorí tu žijú. Poznajú jednotlivé ulice, školu, škôlky aj susedstvá. Bývanie tu riešia nielen pre klientov, ale aj pre seba.

Aj preto chceme byť prirodzenou súčasťou komunity, nielen realitnou kanceláriou, ale stabilným partnerom, na ktorého sa môžete spoľahnúť.

CELOSLOVENSKÉ SKÚSENOSTI, LOKÁLNY TÍM

Kombinujeme know-how zo stoviek obchodov s tímom, ktorý Stupavu pozná z každodenného života.

DÁTA, STRATÉGIA A FÉROVÝ PRÍSTUP

Vieme, že rozdiel medzi dobrou a najlepšou cenou nie je náhoda, ale výsledok správnych rozhodnutí.

KOMPLEXNÉ SLUŽBY NA JEDNOM MIESTE

Predaj, kúpa, výkup, hypotéka, prenájom – všetko vybavíte u nás.

**NASKENUJTE
QR KÓD
MOBILOM**

Peter Kontúr
kontur@rbmc.sk
+421 911 169 152

Nina Jančovičová
jancovicova@rbmc.sk
+421 902 717 034

Alexandra Patay
patay@rbmc.sk
+421 901 705 010

Lucia Dedinská
dedinska@rbmc.sk
+421 903 623 362

**REALITNÁ
KANČELÁRIA
RIEŠIME BÝVANIE**

riesimebывanie.sk/stupava